

Notă analitică privind realizarea în anul 2023 a Setului de măsuri pentru implementarea recomandărilor recepționate în cadrul celei de-a 40-a sesiuni a Grupului de lucru al Evaluării Periodice Universale a ONU

Urmare celui de-al 3-lea ciclu al Evaluării Periodice Universale (EPU) privind situația drepturilor omului, desfășurată în perioada octombrie 2021 – februarie 2022, a fost aprobată la cea de-a 50-a sesiune plenară a Consiliului ONU pentru Drepturile Omului (CDO) ”Decizia CDO privind rezultatele EPU a Republicii Moldova”. Prin această decizie au fost stabilite **209** recomandări pentru Republica Moldova din care au fost acceptate spre implementare **186** de recomandări, iar **23** au fost notate.

În scopul asigurării implementării recomandărilor recepționate, Cancelaria de Stat a elaborat proiectul Setului de măsuri pentru implementarea recomandărilor recepționate în cadrul celei de-a 40-a sesiuni a Grupului de lucru al Evaluării Periodice Universale a ONU, care a fost aprobat prin Decizia nr.1 din 04.09.2023 a Consiliului național pentru drepturile omului.

Având în vedere perioada extinsă, de la inițierea procesului EPU până la aprobarea Setului de măsuri, o serie de recomandări formulate și acceptate de Republica Moldova, au fost implementate. Este vorba despre recomandări privind:

- ratificarea *Protocolului opțional la Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități* (recomandările 127.5, 127.9, 127.10, 127.11, 127.12);
- ratificarea *Protocolului opțional la Convenția cu privire la drepturile copilului privind procedura de comunicare* (recomandarea 127.13);
- ratificarea *Convenției de la Istanbul* (recomandările 127.17, 127.18);
- consolidarea activității Oficiului Avocatului Poporului și Consiliului pentru egalitate (recomandările 127.31, 127.32, 127.33, 127.38);
- consolidarea legislației anti-discriminare (recomandările 127.41, 127.42, 127.43, 127.46, 127.47, 127.48, 127.52, 127.60);
- adoptarea legilor care să asigure căi de atac, acces la justiție și reabilitare pentru victimele torturii și relelor tratamente (recomandarea 127.87);
- implementarea reformelor sistemului judiciar, legislație și politici îmbunătățite pe baza standardelor internaționale în domeniul drepturilor omului, în conformitate cu Convenția de la Istanbul și recomandările relevante acesteia (recomandările 127.168, 127.173);
- elaborarea și adoptarea unei strategii intersectoriale privind depistarea și intervenția timpurie pentru copiii cu dizabilități (recomandarea 127.199);
- Excluderea măsurilor de izolare disciplinară a minorilor (recomandarea 127.189).

Astfel la situația din 04.09.2023 erau deja implementate **25** de recomandări din cele **186** acceptate de Republica Moldova.

Pentru implementarea celor **161** de recomandări rămase, au fost stabilite în Setul de măsuri **253** acțiuni, cu termene de realizare până la finele anului 2025. Din cele **253** de acțiuni în anul 2023 au fost implementate sau a fost inițiată realizarea a 224 acțiuni. Majoritatea acțiunilor au termen de realizare continuă, pentru anii 2023-2025. Nu a fost inițiată implementarea a 29 de acțiuni, dintre care 9 preconizate pentru anul 2023.

Informația detaliată privind implementarea Setului de măsuri se regăsește în anexa la prezenta Notă.

**Direcția drepturile omului și cooperarea cu societatea civilă,
Cancelaria de Stat**

**Realizarea în anul 2023 a Setului de măsuri pentru implementarea recomandărilor recepționate în cadrul celei de-a 40-a sesiuni
a Grupului de lucru al Evaluării Periodice Universale a ONU**

Recomandarea/țara care a făcut-o/Obiectivul de Dezvoltare Durabilă (ODD) relevant	Acțiuni pentru implementare	Autorități/instituții responsabile	Parteneri	Indicatori	Termen de realizare	Realizări 2023
Domeniul de intervenție 1. Ratificarea instrumentelor internaționale						
<p>127.5 Ratificați Protocolul opțional la Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități/ (Mexic); (Lituania) / ODD 16</p> <p>127.9 Ratificați Protocolul opțional la Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități semnat în anul 2018 / (Italia) / ODD 16</p> <p>127.10 Luați în considerare ratificarea Protocolului opțional la Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități / (Nepal) / ODD 16</p> <p>127.11 Accelerați eforturile proprii</p>	<p style="text-align: center;">Recomandări realizate.</p> <p>Prin Legea nr. 162/2021, a fost ratificat Protocolul Opțional la Convenția Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități, care constă în promovarea respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități în vederea asigurării incluziunii sociale a acestora.</p>					

<p>pentru ratificarea Protocolului opțional la Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități / (Mongolia) / ODD 16</p> <p>127.12 Luați în considerare angajamentele internaționale în domeniul drepturilor omului, cum ar fi ratificarea Protocolului opțional la Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități / (Maroc) / ODD 16</p>	
<p>127.13 Ratificați Protocolul opțional la Convenția cu privire la drepturile copilului privind procedura de comunicare (Albania); (Slovacia); (Polonia)</p>	<p style="text-align: center;">Recomandări realizate.</p> <p style="text-align: center;">La 16 mai 2022 a fost promulgată Legea nr. 117 din 5 mai 2022 pentru ratificarea Protocolului facultativ la Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului privind procedura de comunicare Ratificată prin Legea nr.144 din 14.10.2021</p>

<p>127.17 Accelerați ratificarea Convenției de la Istanbul, după cum a fost recomandat anterior / (Slovenia) / ODD 16</p> <p>127.18 Luați în considerare ratificarea Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul) / (Argentina) / ODD 16</p>						
<p>127.19 Ratificați Amendamentele de la Kampala la Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale și Acordul privind privilegiile și imunitățile Curții Penale Internaționale / (Estonia) / ODD 16</p>	<p>Promovarea măsurilor aferente ratificării amendamentelor de la Kampala la Statutul Curții Penale Internaționale.</p> <p><i>NOTĂ: Prin Legea nr. 212/2010 Republica Moldova a ratificat Statutul Curții Penale Internaționale</i></p> <p><i>Prin Legea nr. 13/2017 a fost adoptată aderarea Republicii Moldova la Acordul privind privilegiile și imunitățile Curții Penale Internaționale</i></p>	<p>MJ</p>	<p>Societatea civilă, parteneri de dezvoltare</p>	<p>1. Studiu de cercetare/analiză efectuată și propuneri/recomandări formulate.</p> <p>2. După caz, proiect de lege elaborat și consultat public.</p>	<p>2025</p>	
<p>Domeniul de intervenție 2: Cadrul constituțional și legal</p>						

<p>127.21 Adopți, printr-un proces participativ și incluziv, legea cuprinzătoare privind apărătorii drepturilor omului / (Mexic) / ODD 16</p>	<p>1. Analizarea legislației în vigoare sub aspectul deficiențelor existente în materia garanțiilor acordate persoanelor care desfășoară activități privind apărarea drepturilor omului și, după caz, formularea propunerilor de modificare în acest sens în legile care reglementează domeniile/profesiile/ocupațiile/corespunzătoare. 1¹. Elaborarea, în cazul în care studiul de cercetare expres recomandă, a proiectului de lege privind apărătorii drepturilor omului/legii de modificare.</p>	<p>MJ</p>	<p>Oficiul Avocatului Poporului</p>	<p>1. Studiu de cercetare/analiză efectuată și propuneri/recomandări formulate. 1¹. După caz, proiect de lege elaborat și consultat public.</p>	<p>Semestrul I 2024 Semestrul II 2024</p>	<p>MJ Măsura respectivă se regăsește la Obiectivul specific 1.4 în noul Plan de acțiuni privind implementarea Programului național privind asigurarea respectării drepturilor omului 2024 – 2027. Instituția responsabilă – Ministerul Justiției; termen de realizare – 2025.</p>
<p>Domeniul de intervenție 3: Reforma legală și instituțională</p>						
<p>127.30 Implementați măsurile practice de dezvoltare a infrastructurii instituționale și a drepturilor omului pentru a-și îndeplini obligațiile privind drepturile omului / (Turkmenistan) / ODD 16</p>	<p>Asigurarea funcționalității Comisiilor specializate ale Consiliului Național pentru drepturile omului</p>	<p>MJ CS MAI MMPS MEC</p>	<p>Ministere și alte autorități ale administrației publice centrale, Oficiul Avocatului Poporului, CE</p>	<p>Dispoziții ale Guvernului aprobate Ședințe organizate</p>	<p>2023-2025</p>	<p>CS Prin Dispoziția Guvernului nr.92-d din 20.06.2023 a fost aprobat Regulamentul Comisiei specializate a Consiliului național pentru drepturile omului coordonată de către Cancelaria de Stat, responsabilă de monitorizarea implementării recomandărilor Evaluării Periodice Universale, precum și a Convenției Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane. MAI A fost aprobată Dispoziția Guvernului cu nr. 121/2023 cu privire la aprobarea Regulamentului Comisiei specializate a Consiliului național pentru drepturile omului coordonată de către Ministerul Afacerilor Interne. Comisia specializată reprezintă un mecanism instituțional eficient pentru coordonarea, monitorizarea și evaluarea nivelului de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea (în continuare – Rezoluția 1325),</p>

					<p>Convenției Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (în continuare – Convenția Lanzarote) și Convenției ONU împotriva torturii și altor pedepse ori rele tratamente cu cruzime, inumane sau degradante (în continuare - CAT).</p> <p>MEC A fost elaborat Regulamentul pentru funcționarea Comisiilor specializate a Consiliului național pentru drepturile omului din cadrul Ministerului Educației și Cercetării. Au fost create Comisiile nominale și proiectul ordinului pentru aprobarea lor. La 19.10.2023 a avut loc ședința Comisiei specializate privind monitorizarea Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale a Consiliului Europei.</p> <p>MMPS Prin Dispoziția Guvernului nr.150-d din 20.10.2023 a fost aprobat Regulamentul Comisiei specializate a Consiliului Național pentru drepturile omului coordonată de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Scopul Comisiei este coordonarea și monitorizarea nivelului de implementare a recomandărilor Convenției Consiliului Europei pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice și ale Convenției privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (CEDAW). Pe 13 decembrie 2023 a fost organizată ședința Comisiei specializate pentru coordonarea și monitorizarea nivelului de implementare a recomandărilor Convenției CEDAW, la care s-a pus în discuție cel de-al VII-lea raport periodic privind implementarea CEDAW.</p> <p>Ministerul Justiției A elaborat, coordonat cu Cancelaria de Stat proiectul dispoziției de Guvern privind aprobarea Regulamentului Comisiei specializate în cadrul Consiliului național pentru drepturile omului.</p>
--	--	--	--	--	--

						Proiectul actualmente parcurge etapa avizării de către autoritățile relevante.
127.208 Aprobați și implementați Pactul Global al ONU pentru o migrație sigură, ordonată și regulată / (Indonezia) / ODD 10	Implementarea Programului privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru anii 2022-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 808/2022	MAI	Ministere și alte autorități ale administrației publice centrale	Gradul de implementare a acțiunilor din Program	2023-2025	<p>MAI Pentru anul 2023, gradul de implementare a acțiunilor din Program este de 45%.</p> <p>SIS Pe parcursul anului 2023 SIS a examinat: 1) 465 solicitări de azil (40 – decizii de refuz) 2) 1707 invitații pentru străini (153 – decizii de refuz).</p> <p>- În baza informării Serviciului și în scopul prevenirii fraudării sistemului de vize, prin Dispoziția nr. 57 din 19.01.2023 a Comisiei situații excepționale a RM, a fost suspendat procesul de eliberare a vizelor de tranzit pentru resortisanții țărilor de risc.</p> <p>- La 17.05.2023 Serviciul a informat IGM al MAI, cu referire la un grup de străini și societățile comerciale ale acestora suspectat în acțiuni de organizare a filierei de migrație ilegală și pseudo-legalizarea străinilor.</p> <p>- La 08.11.2023 Serviciul a informat Ministerul Educației și Cercetării, referitor la identificarea fenomenului de pătrundere și legalizare pe teritoriul RM a descendenților din țările de risc, în special originari din Africa, sub paravanul înmatriculării la studii la universitățile de învățământ superior din țară.</p> <p>- La 08.11.2023, Serviciul a informat MAI și MAEIE, privind tendința ascendentă a migrației ilegale a resortisanților chinezi.</p> <p>- La 12.12.2023, SIS a informat Prim-ministrul RM, MAI, și MAEIE privind identificarea fenomenului implicării cetățenilor Republicii Moldova în rețelele</p>

						<p>internaționale de migrație ilegală prin transportarea în UE a migranților proveniți din țările cu risc sporit.</p> <p>- La 30.10.2023 Serviciul a informat MAI (inclusiv IGPF) privind elemente ale migrației ilegale pe teritoriul RM prin prisma camuflării studiilor la instituțiile de învățământ naționale.</p> <p>- La 31.10.2023 și 08.11.2023 SIS a informat MAI și MAEIE privind tendința ascendentă a migrației ilegale pe teritoriul RM.</p>
Domeniul de intervenție 4: Instituțiile naționale pentru drepturile omului						
127.31 Continuați eforturile actuale pentru consolidarea activității instituției Avocații Poporului (Turkmenistan)	Realizat.					
	În scopul fortificării capacităților instituționale și funcționale ale instituției Avocatul Poporului (Ombudsman), a fost adoptată Legea nr. 1/2023 din 02.02.2023.					
127.32 Întreprindeți acțiuni legislative suplimentare pentru a consolida rolul Ombudsmanului și al Consiliului pentru Egalitate / (Ucraina) / ODD 16	Realizat.					
127.33 Continuați consolidarea rolului Ombudsmanului și al Consiliului pentru Egalitate, inclusiv prin promovarea modificărilor legislative relevante / (Algeria) / ODD 16	Au fost adoptate Legile nr.1/2023 și nr.2/2023 din 02.02.2023. Modificările adoptate au avut drept scop fortificarea capacităților Oficiului Avocatului Poporului și ale Consiliului egalității.					
127.38 Luați în considerare consolidarea competențelor Consiliului pentru Prevenirea și	Realizat.					
	A fost adoptată Legea nr.2/2023 din 02.02.2023. Modificările adoptate au avut drept scop fortificarea capacităților Consiliului egalității.					

<p>Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, astfel încât acesta să poată acționa pentru prevenirea și combaterea discriminării și a abuzurilor în spațiul online, inclusiv pe rețelele sociale / (Uruguay) / ODD 16</p>						
Domeniul de intervenție 5: Egalitatea și nediscriminarea						
<p>127.43 Consolidată legislația anti-discriminare pentru a asigura interzicerea tuturor formelor directe, indirecte și multiple de discriminare pe toate motivele, precum și remedii eficiente pentru victimele discriminării / (Muntenegro) / ODD 10 / ODD 16</p>	<p>Realizat.</p> <p>Analiza recomandării prin prisma legislației penale/contravenționale în vigoare denotă că legislația anti-discriminare a fost consolidată prin Legea nr.111 din 21.04.2022 prin care au fost operate modificări/completări în Codul penal și Codul contravențional, fiind astfel consolidat mecanismul de combatere a infracțiunilor/contravențiilor motivate de prejudecată sau comise pe motive de discriminare, în conformitate cu standardele internaționale. Prin urmare, se consideră că recomandarea a fost realizată pe deplin pe domeniul dreptului penal și contravențional.</p> <p>De asemenea, prin Legea nr. 2/2023 au fost extinse criteriile de nediscriminare, reglementate de Legea nr. 121/2012 privind asigurarea de șanse (ex. identitate de gen, statut matrimonial, orientare sexuală, stare de sănătate, statut HIV, avere, naștere). Au fost incluse și noțiuni noi.</p>					
<p>127.44 Întreprindeți acțiuni și măsuri necesare pentru eliminarea discriminării pe orice motiv, precum și pentru combaterea violenței legate de discursul instigator la ură / (Mexic) / ODD 10 / ODD 16 127.45 Continuăți eforturile de combatere a discursului instigator</p>	<p>1. Implementarea Ghidului „Combaterea discursului de ură în media audiovizuală din Republica Moldova”</p>	<p>CA</p>	<p>Organizații necomerciale, partenerii de dezvoltare</p>	<p>1. Numărul furnizorilor de servicii media audiovizuale familiarizați cu Ghidul „Combaterea discursului de ură în media audiovizuală din Republica Moldova”; 2. Numărul cazurilor de discurs de ură în serviciile media audiovizuale</p>	<p>2023</p>	<p>CA <i>Ghidul „Combaterea discursului de ură în media audiovizuală din Republica Moldova”</i> a fost prezentat public în cadrul unui eveniment organizat de Oficiul Consiliului Europei la Chișinău, în colaborare cu Consiliul Audiovizualului, la care au participat membri și angajați ai CA, reprezentanți ai furnizorilor de servicii media audiovizuale, ai instituțiilor publice și ai sectorului neguvernamental din domeniul combaterii discriminării. Toți cei 114 furnizori de servicii media audiovizuale ce activau la 01.01.2023 au fost familiarizați cu <i>Ghidul „Combaterea discursului de ură în media audiovizuală din Republica Moldova”</i>, acesta a fost plasat și pe pagina web oficială a Consiliului</p>

<p>la ură și a tuturor formelor de discriminare / (Turcia) / ODD 10</p>						<p>Audiovizualului: Ghidul “Combaterea discursului de ură în media audiovizuală din Republica Moldova”, prezentat la Chisinau - Consiliul Audiovizualului (consiliuaudiovizual.md)</p> <p>Consiliul Audiovizualului a monitorizat campania electorală la alegerile locale generale din 05 noiembrie 2023 (turul I și II), a aprobat 12 rapoarte în care a atestat un caz în care moderatorul programului audiovizual „Главное” din 14 noiembrie 2023, a serviciul media de televiziune „TVC 21”, a promovat stereotipuri despre femei, inclusiv abordările patriarhale în societate, cu tendința de a diminua egalitatea de gen și a perpetua discursurile sexiste, drept care Consiliul Audiovizualului a sancționat cu <i>avertizare publică</i> serviciul media audiovizual de televiziune „TVC 21” pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (6) lit. b) din CSMA (<i>Decizia nr. 382 din 24 noiembrie 2023 – Decizii – Consiliul Audiovizualului (consiliuaudiovizual.md)</i>).</p>
	<p>2. Examinarea, mediatizarea și monitorizarea implementării recomandărilor formulate de Consiliul pentru egalitate asupra cazurilor de discriminare pe orice motiv.</p>	<p>CE <i>Consiliul privind mesajele de interes public</i></p>		<p>1. Număr de recomandări monitorizate; 2. Număr de recomandări implementate</p>	<p>2023-2025</p>	<p>CE Pe parcursul anului 2023 Consiliul pentru egalitate a examinat 261 de plângeri și a formulat 70 de recomandări. Toate deciziile și avizele consultative sunt publicate pe pagina web a instituției https://egalitate.md/.</p>
	<p>3. Investigarea și documentarea cazurilor de discurs de ură, a infracțiunilor și contravențiilor motivate de prejudecată.</p>	<p>MAI, PG</p>		<p>1. Nr de plângeri înregistrate 2. Nr de cauze penale pornite și finisate. 3. Nr de contravenții documentate</p>	<p>2023-2025</p>	<p>MAI Pe parcursul perioadei de raport nu au fost înregistrate plângeri pe infracțiuni privind discursul de ură și respectiv nu a fost pornită nici o cauză penală. Totodată, au fost înregistrate 5 cazuri în baza CC (art.701- 1 caz și art. 52 alin. (3) – 4 cazuri) conform bazei ROSSOFT.</p>
	<p>4. Organizarea campaniilor de sensibilizare cu privire infracțiunile motivate de prejudecată, discurs de ură, desfășurată.</p>	<p>MAI MEC</p>	<p>Consiliul Europei, PG, CE, Organizații necomerciale</p>	<p>1. Nr. de campanii desfășurate; 2. Nr. de persoane informate</p>	<p>2023-2025</p>	<p>MAI Campania de sensibilizare este planificată pentru anul 2024. La 20.09.2023 a avut loc întâlnirea dintre delegația de proiect de la Strasbourg și autoritățile și organizațiile naționale pentru a discuta acțiunile comune de sensibilizare din domeniul anti-</p>

						<p>discriminării și aspectele organizaționale ale unei campanii de informare și sensibilizare la nivel național.</p> <p>La 12.07.2023 s-a desfășurat activitatea „Biblioteca Vie cu victime ale discriminării”, organizată în contextul săptămânii Consiliului Europei în cadrul Proiectului „Combaterea discriminării, discursului de ură și a crimelor motivate de prejudecată în Republica Moldova”, la care au participat 4 angajați ai Poliției.</p> <p>La 14.07.2023 a avut loc un flash-mob organizat de Consiliul Europei în cooperare cu Inspectoratul General al Poliției cu scopul de a sensibiliza publicul privind drepturile și libertățile fundamentale, cu participarea Plutonului de cavalerie al INSP, abordând necesitatea egalității și importanța combaterii urii și a promovat mesajul „Blochează Ura. Distribuie Iubirea” în rândurile publicului larg.</p>
	5. Aprobarea Instrucțiunii standard de operare privind investigarea și calificarea infracțiunilor comise din motive de prejudecată.	MAI		Instrucțiune aprobată	2023-2024	MAI Prin Ordinul IGP nr. 90/2023 a fost aprobată Procedura operațională standard privind calificarea și investigarea infracțiunilor motivate de prejudecată.
	6. Desfășurarea sesiunilor de informare atât pentru străini, cât și pentru reprezentanții autorității administrației publice centrale/locale/societății civile, ai comunităților-gazdă prin intermediul centrelor de integrare pentru străini, în scopul promovării diversității culturale, a procesului de integrare și al identificării beneficiilor comune, al prevenirii intoleranței/xenofobiei, al asigurării respectării ordinii publice și securității naționale	MAI		Număr de sesiuni de informare organizate	2025	MAI Pe parcursul anului 2023, prin intermediul centrelor de integrare au fost oferite: - peste 7000 de consilieri pentru străini; - vizitate 12 instituții de învățământ, desfășurând sesiuni informative cu participarea a cca 400 de copii strămutați, refugiați dar și copiii moldoveni din raioanele de nord, sud și mun. Chișinău. Scop: promovarea diversității și incluziunii în rândul elevilor moldoveni, precum și prevenirea intoleranței/ xenofobiei în rândul copiilor.

<p>127.55 Întreprindeți acțiuni concrete pentru protejarea drepturilor persoanelor care sunt marginalizate și cele mai vulnerabile, inclusiv ale minorităților etnice și religioase, femeilor, copiilor și persoanelor LGBTI, luând în același timp măsuri pentru a promova incluziunea lor cea mai deplină (Canada) / ODD 10 / ODD 16</p>	<p>1. Monitorizarea implementării recomandărilor formulate de Consiliul pentru egalitate în raport cu cazurile de discriminare a minorităților naționale precum și sensibilizarea autorităților publice cu privire la implementare a acestora.</p>	<p>MEC CE</p>	<p>ARI</p>	<p>1. Număr de recomandări monitorizate; 2. Număr de recomandări implementate</p>	<p>2023-2025</p>	<p>CE Consiliul a examinat 8 plângeri privind presupusa discriminare în baza criteriului de origine etnică. Dintre acestea 4 au fost declarate inadmisibile, 3 sunt în curs de examinare, iar examinarea unei plângeri a fost încetată.</p>
<p>127.56 Abordați discriminarea cu care se confruntă persoanele și grupurile dezavantajate și marginalizate (Malaezia) / ODD 10 / ODD 16</p> <p>127.57 Intensificați eforturile de garantare a egalității și nediscriminării persoanelor LGBTI, persoanelor cu dizabilități și minorităților etnice, printre alte grupuri vulnerabile (Chile) / ODD 10 / ODD 16</p>	<p>2. Organizarea sesiunilor de instruire/informare pentru funcționarii publici la nivel de APC și APL în vederea sporirii capacităților de implementare și monitorizare a politicilor publice în domeniul drepturilor minorităților naționale/etno – lingvistice, prevenirii și combaterii discriminării.</p>	<p>MEC, ARI, CE</p>	<p>APC, APL, Organizații necomerciale</p>	<p>1. Număr de sesiuni de instruire/informare organizate; 2. Număr de persoane din administrația publică locală instruite; 3. Numărul de politici monitorizate;</p>	<p>Anual 2023-2025</p>	<p>ARI Discuțiile publice/sesiuni de informare la nivel de administrația publică locală cu participarea reprezentanților minorităților naționale, mediatorilor comunitari, mediului academic și cultural, centrelor de tineret, etc. în vederea sporirii capacităților acestora de monitorizare a politicilor publice, de colectare a fondurilor / scriere a proiectelor, etc. sunt desfășurate permanent în cadrul vizitelor în teritoriu desfășurate de către ARI. În anul 2023 s-au desfășurat 12 vizite în teritoriu.</p> <p>CE Pe parcursul anului 2023, în atingerea obiectivelor de a preveni încălcarea dreptului la egalitate pentru orice persoană aflată pe teritoriul țării, Consiliului a desfășurat 36 de activități de instruire dintre acestea 9 sesiuni de instruire și informare pentru funcționarii publici la nivel de APC și APL.</p>
<p>127.58 Asigurați o protecție mai puternică și mai</p>	<p>3. Organizarea și desfășurarea campaniilor de informare și sensibilizare a publicului larg cu privire la efectele negative ale stereotipurilor și discriminării.</p>	<p>MMPS, MEC, ARI, OAP, CE</p>	<p>APC, APL, Organizații necomerciale Comunități etnoculturale, Parteneri de dezvoltare</p>	<p>1. Numărul de campanii desfășurate anual; 2. Numărul persoane participante anual, organizațiile societății civile;</p>	<p>Anual 2023-2025</p>	<p>MMPS Cu suportul UNFPA, UNHCR, UN Women și UNICEF în parteneriat cu MMPS au fost organizate multiple evenimente de informare și sensibilizare a publicului larg cu privire la efectele negative ale stereotipurilor și discriminărilor. Printre cele mai relevante menționăm Campania „Rupe tăcerea. Suntem alături”, care și-a propus promovarea coeziunii sociale și creșterea gradului de informare privind formele de violență în familie și a cuprins o serie de evenimente de informare comunitară, activități bazate pe dialog pro-activ privind</p>

<p>cuprinzătoare împotriva discriminării, intoleranței și discursurilor instigatoare la ură împotriva minorităților și grupurilor marginalizate, inclusiv persoanelor LGBTI și persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale (Croatia) / ODD 10 127.59 Continuăți consolidarea eforturilor de eradicare a tuturor formelor de discriminare împotriva minorităților naționale și a populației dezavantajate și vulnerabile (Nepal) / ODD 10</p>					<p>problema violenței în bază de gen, ateliere de creație și alte activități pentru copii și părinți.</p> <p>În perioada 25 noiembrie – 10 decembrie 2023 s-a desfășurat Campania Internațională „16 zile de activism civic împotriva violenței în bază de gen”. Tema campaniei din acest an a fost „Să investim în prevenirea violenței față de femei și fete”.</p> <p>În cadrul Campaniei s-au desfășurat următoarele evenimente: activități de instruire a profesioniștilor/seminare și ateliere de lucru; lecții publice; discuții publice; publicarea și distribuirea de materiale informative; activități artistice (picturi murale, concursuri de desene); lansarea și difuzarea spoturilor video.</p> <p>MMPS a participat la evenimentul de debut al Campaniei organizat pe 24 noiembrie: expoziția imersivă de artă digitală „Răsărind din umbră: Soarele nu părăsește niciodată” în cadrul căreia au fost ilustrate istoriile a patru femei din Moldova și Ucraina, din diferite medii și vârste, afectate de diverse tipuri de violență, pentru a spori gradul de conștientizare a gravității acestui fenomen și a necesității de a întreprinde acțiuni imediate pentru prevenirea și eradicarea lui.</p> <p>De asemenea, în cadrul Campaniei, ministerul a oferit interviuri, a participat la emisiuni TV, mese rotunde, precum și la alte evenimente, organizate cu tematica prevenirii și combaterii violenței în bază de gen și violenței în familie.</p> <p>În perioada Noiembrie 2022 - Martie 2023 de către UNFPA, UNHCR, UN Women și UNICEF în parteneriat cu MMPS a fost organizată Campania „Rupe tăcerea. Suntem alături”. Aceasta a avut ca scop promovarea coeziunii sociale și creșterea gradului de informare privind formele de violență în familie și serviciile disponibile pentru victimele violenței. Campania s-a desfășurat în raioanele Cahul, Edineț, Comrat și municipiile Chișinău și Bălți și a cuprins o serie de evenimente de informare comunitară, activități bazate pe dialog pro-activ privind problema violenței în bază de gen, ateliere de creație și alte activități pentru copii și părinți.</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>Ministerul, coordonează de asemenea Ziua Internațională a Familiei marcată în fiecare an la 15 mai care urmărește creșterea gradului de conștientizare a importanței familiei. Activitățile de informare sunt realizate și cu suportul partenerilor de dezvoltare. Cu suportul UNFPA au fost realizate inițiative cu companiile de afaceri privind facilitarea implicării bărbaților în creșterea/educarea copiilor și accesarea concediului de paternitate și Programul ”Părinte de băiat” adresat părinților și prestatorilor de servicii din domeniul educațional privind combaterea stereotipurilor de gen privind partajarea treburilor casnice și implicarea bărbaților în creșterea și educarea copiilor (Cluburile Taților).</p> <p>ARI</p> <p>În scopul informării și sensibilizării publicului larg privind efectele negative ale stereotipurilor și discriminării și pentru difuzarea mesajului toleranței interetnice și culturii păcii între cetățeni, ARI tradițional facilitează desfășurarea unor manifestări cu prilejul Zilei internaționale de comemorare a victimelor Holocaustului, Zilei Internaționale a Romilor, Zilei Internaționale a Toleranței, Zilei internaționale a drepturilor omului, etc.</p> <p>În cadrul Săptămânii Memoriei Victimelor Holocaustului desfășurate cu ocazia Zilei internaționale de comemorare a victimelor Holocaustului în anii 2023 și 2024 în mai multe localități ale țării au fost organizate o serie de acțiuni menite să sensibilizeze societatea privind importanța promovării toleranței interetnice, a dialogului intercultural, prevenirii și combaterii rasismului, antisemitismului și altor forme de intoleranță.</p> <p>Cu prilejul Zilei Internaționale a Romilor, în perioada 3-8 aprilie 2023 în parteneriat cu INTERSOS Moldova a fost organizată Săptămâna Culturii Romilor „Amare Amala - Prietenii noștri”, marcată prin activități orientate să celebreze cultura romani și să sensibilizeze opinia publică privind</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>dificultățile cu care se confruntă comunitatea romă, printre care:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ expoziție privind tradițiile și cultura romani, în cadrul căreia au fost prezentate 6 istorii de succes a 6 persoane de etnie romă. Inaugurarea a avut loc în incinta Casei Naționalităților (3 aprilie 2023); ☐ discuție publică „Asigurarea sustenabilității politicilor de incluziune a romilor din Republica Moldova”, organizată la ARTCOR, cu participarea reprezentanților Guvernului RM, APC și APL, societății civile, partenerilor de dezvoltare etc. (7 aprilie); ☐ concerte în diferite regiuni ale țării susținute de Orchestra Națională de Tineret a Moldovei (ONTM); ☐ caravană de teatru pentru copii în localitățile Otaci, Glodeni, Ungheni, Congaz și Tiraspol; ☐ închiderea Săptămânii la Palatul republicii cu workshop-uri, diverse ateliere, discursuri din partea oficialilor și concert susținut de ONTM. <p>La data de 2 august 2023 cu prilejul Zilei europene de comemorare a victimelor Holocaustului împotriva romilor în incinta Casei Naționalităților a avut loc un eveniment comemorativ dedicat acestei zi, la care au participat reprezentanți ai Guvernului Republicii Moldova și diferitor ONG-uri și care a inclus un panel de discuții și proiecția filmului documentar “Prigoana din Basarabia”, care a prezentat istorii din viața romilor care au supraviețuit deportările naziste în cel de-al Doilea Război Mondial. Evenimentul a fost organizat de ARI, Intersos Moldova și Centrul Național al Romilor, cu susținerea Uniunii Europene.</p> <p>CE</p> <p>Consiliul pentru egalitate, în parteneriat ONG-uri de profil, a desfășurat în rândul societății activități prin care să sporească gradul de informare a populației privind fenomenul discriminării, forme de manifestare și modalități de combatere. Astfel, în</p>
--	--	--	--	--	--

						<p>rândul acestor activități se înscriu apelurile publice, campaniile de informare, elaborarea și publicarea materialelor informative care vin să prezinte și să explice publicului larg toate elementele constitutive ale formelor de discriminare. În perioada de referință, Consiliul a lansat un apel public de comun cu Oficiul Avocatului Poporului și organizațiile societății civile, în contextul campaniei electorale, prin care a îndemnat competitorii electorali să utilizeze un discurs public echilibrat și să evite utilizarea discursului de ură, a instigării la discriminare și a oricărei forme de intoleranță. Consiliul a lansat campania „Toți diferiți, Toți Egali”, precum și campania „EGAL și LIBER” pe parcursul anului 2023.</p>
	<p>4. Implementarea Programului pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2022-2025.</p>	<p>MEC ARI MMPS, MS, MAI, BMA, ASP, BNS, CA, IPC „Teleradio- Moldova”, AȘM, APL</p>	<p>Organizații necomerciale Parteneri de dezvoltare</p>	<p>Număr de acțiuni stipulate în Program realizate</p>	<p>2023 - 2025</p>	<p>MEC Pe parcursul anului 2023 au fost formați 19 cadre didactice (diriginți) cu referire la depistarea discriminării și stigmatizării față de copiii romi, integrarea acestora în comunitatea de elevi.</p> <p>ARI În RM continuă procesul de implementare a noului Program pentru susținerea populației de etnie romă pentru anii 2022 – 2025. Obiectivul general al Programului este îmbunătățirea situației și creșterea calității vieții, precum și asigurarea participării la viața socială și politică a populației de etnie romă din Republica Moldova. Programul prevede realizarea unui set de intervenții și acțiuni pentru a contribui la creșterea calității vieții și îmbunătățirea situației socio-economice a populației de etnie romă. În rezultatul implementării prevederilor Programului se preconizează că populația de etnie romă va deveni mai incluzivă din punct de vedere social și economic, și mai bine reprezentată în societate, precum și își va păstra identitatea sa culturală.</p>

					<p>Pe parcursul anului 2023, eforturile ARI în contextul implementării Programului respectiv au fost intensificate în vederea:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ elaborării planurilor locale de acțiuni pentru susținerea populației de etnie romă și aprobarea acestora în cadrul ședințelor consiliilor locale/municipale; ☐ extinderii rețelei de mediatori comunitari. <p>Pe parcursul anului 2023, numărul mediatorilor comunitari a fost suplinit cu încă 5 unități. Situația la 01 decembrie 2023 – 55 unități de mediatori comunitari instituite; Situația la 31 ianuarie 2024 – 45 de mediatori comunitari angajați;</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ planificării resurselor financiare pentru întreținerea funcției de mediator comunitar și creșterea salarizării mediatorilor comunitari. ☐ instruirii mediatorilor comunitari. <p>Pentru a asigura coordonarea, monitorizarea și abordarea sinergică în implementarea Programului, ARI a asigurat convocarea celor două ședințe a Grupului de lucru interinstituțional responsabil pentru coordonarea și monitorizarea implementării HG 576/22 cu privire la aprobarea Programului pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2022 – 2025.</p> <p>În conformitate cu acțiunea 1.3. din Planul de acțiuni aferent Programului, ARI a recomandat autorităților administrației publice locale (APL) de nivelul întâi elaborarea și aprobarea planurilor de acțiuni locale pentru susținerea populației de etnie romă domiciliate pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective.</p> <p>Pentru a veni în sprijinul APL, ARI a elaborat 2 modele tipizate ale planurilor de acțiuni locale și l-a prezentat drept suport (45 primării). Pe parcursul anului, 16 planuri de acțiuni au fost elaborate și aprobate în cadrul ședințelor consiliilor locale.</p> <p>În vederea asigurării reprezentării și a participării efective a populației de etnie romă la viața publică, ARI colectează și publică date referitor la asociațiile rome în Republica Moldova, profilul lor organizațional și activitățile realizate.</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>Astfel, 7 organizații rome, dintre care 1 de tineret, fac parte din Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale din Republica Moldova din cadrul ARI.</p> <p>Pe parcursul anului a fost identificată Asociația obștească „Pacea Romilor,, din mun. Edineț. Asociația desfășoară activitatea în domeniul incluziunii romilor prin educație.</p> <p>ARI, fiind instituția responsabilă de monitorizarea și instruirea mediatorilor comunitari, în perioada de raportare s-a implicat activ în activitățile axate pe promovarea și abilitarea mediatorilor comunitari romi.</p> <p>Consolidarea capacităților mediatorilor comunitari a avut loc în cadrul următoarelor evenimente, instruiți organizate de către ARI:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ masa rotundă „Împreună suntem uniți împotriva violenței”, în parteneriat cu Centrul Internațional „La Strada”. La eveniment au participat 25 femei, inclusiv mediatore comunitare rome din Republica Moldova. Acțiunea a avut drept scop creșterea gradului de conștientizare a necesității eliminării violenței în bază de gen și promovarea egalității de gen la nivel de comunitate; ☐ eveniment organizat în parteneriat cu Consiliul Europei „Îmbunătățirea situației comunităților defavorizate, inclusiv a celor de etnie romă. De la strategiile naționale la planificarea și punerea lor în aplicare la nivel local” (23 iunie 2023). <p>31 mediatori comunitari prezenți la eveniment au aflat despre instrumente și practici eficiente promovate de Consiliul Europei pentru incluziunea socială a comunităților defavorizate - abordarea metodologică a programului ROMACT implementat de Consiliul Europei și Comisia Europeană, care sprijină autoritățile publice și părțile interesate locale să lucreze împreună și să găsească instrumentele și resursele necesare pentru a îmbunătăți situația comunităților defavorizate.</p> <p>Totodată, participanții au făcut schimb de bune practici cu privire la buna guvernare locală prin</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>prisma experienței municipiului Moinești, România; oportunități de mobilizare a resurselor pentru dezvoltare locală și cooperare transfrontalieră în beneficiul cetățenilor vulnerabili.</p> <p>În cadrul grupurilor de lucru, participanții au discutat despre lacunele și provocările actuale, aducând propuneri concrete pentru elaborarea planurilor locale de acțiune relevante de către administrația publică locală pentru implementarea politicii strategice aprobate de Guvern;</p> <p>☐ masa rotundă „Măsuri proactive și de securitate în activitatea mediatorilor comunitari întru realizarea Programului pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2022-2025”, organizată în parteneriat cu Ministerul Afacerilor Interne, la data de 10 noiembrie 2023. Număr de mediatori implicați – 14.</p> <p>ARI implementează Hotărârea Guvernului nr. 818/2023 cu privire la acordarea burselor de merit elevilor și studenților de etnie romă din învățământul liceal, profesional tehnic și superior. Programul are ca scop reducerea discrepanțelor educaționale existente în rândurile copiilor romi, combaterea abandonului școlar și a absenteismului în rândul acestora și creșterea numărului de tineri romi care au o pregătire educațională și profesională mai bună.</p> <p>Programul prevede alocarea a 120 de burse de merit pentru elevii și studenții romi din învățământul secundar, profesional tehnic și superior.</p> <p>Pentru punerea în aplicare a acestui program în Legea bugetului de stat pentru anul 2023 au fost prevăzute mijloace financiare în valoare de 1,5 milioane de lei. Programul se află la etapa de elaborare a unui mecanism de aplicare a acestuia.</p> <p>În acest sens, ARI a elaborat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planul de acțiuni privind implementarea Hotărârii Guvernului menționată;
--	--	--	--	--	--

					<ul style="list-style-type: none"> - metodologia de aplicare a Regulamentului cu privire la modul și condițiile de acordare a bursei de merit; - metodologia de activitate a Comisiei de concurs public pentru acordarea bursei de merit; - formularele de înscriere la concurs. <p>În scopul asigurării mediatizării și comunicării oficiale despre programul de burse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a fost plasat pe site-ul oficial www.ari.gov.md și pagina de FB comunicatul privind aprobarea de către Guvernul RM a HG cu privire la acordarea bursei de merit, materiale informative (afișe, video); - au fost elaborate și diseminate pliante informative privind programul de burse; - a fost organizată masa rotundă de lansare a Programului de burse cu participarea mediatorilor comunitari romi, reprezentanților societății civile romi, ai instituțiilor de învățământ din localitățile dens populate de romi etc. (10 noiembrie curent); - au fost organizate campanii de informare în cadrul vizitelor în teritoriu, în vederea conștientizării și participării la Programul de burse: rl. Rîșcani, or. Anenii-Noi, rl. Briceni, rl. Florești, rl. Drochia, or. Strășeni etc.; - s-a intensificat conlucrarea cu rețeaua de mediatori comunitari privind informarea familiilor de romi, a elevilor și studenților romi etc. <p>MAI Pe parcursul anului 2023, de către angajații Inspectoratelor de poliție teritoriale a fost acordată atenție sporită procesului de monitorizare cazurilor de abuz împotriva romilor, fiind monitorizate 23 de cazuri.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Număr de acțiuni realizate – 137; -Număr de mediatori implicați – 33; -Număr de cazuri soluționate pe domenii – 31. <p>Conform ordinului MAI nr.280 din 09.06.2023, a fost desfășurată campania de informare privind recrutarea și selectarea candidaților (inclusiv a</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>persoanelor de etnie romă) pentru concursul de admitere în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI pentru anul de studii 2023-2024.</p> <p>La fel, au fost întreprinse un șir de măsuri de informare a populației, inclusiv a persoanelor de etnie romă, despre condițiile de înmatriculare a candidaților la studii, și anume:</p> <p>1) desfășurarea campaniei de informare și promovare „Alege sigur!” în contextul Admiterii-2023, conform dispoziției Rectorului nr.24 din 20.04.2023.</p> <p>În perioada 12 luni 2023, au fost transferați 914 de cetățeni ai Republicii Moldova prin intermediul a 27 de rute charter din Germania, procedură de readmisie desfășurată în comun cu autoritățile de drept din Republica Federală Germană și sub egida Agenției Europene pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (FRONTEX).</p> <p>Din numărul total de persoane transferate aproximativ 60% sunt persoane de etnie romă.</p> <p>Prin intermediul Inspectoratului General pentru Migrație, au fost consiliate un total de 340 de persoane de etnie romă în diverse localități ale Republicii Moldova.</p> <p>În contextul organizării campaniilor de informare cu privire la riscurile și consecințele implicării în fenomenele de migrație ilegală și alte activități criminale au fost distribuite pliante informaționale cu tematica „Migrația sigură” a cetățenilor RM și cetățenilor străini care traversau Frontiera de Stat a Republicii Moldova.</p> <p>Numărul de romi informați, inclusiv copii și femei – 5891 de persoane dintre care 1491 femei și 1073 copii</p> <p>Numărul de consultații acordate - 275;</p> <p>Numărul de specialiști instruiți – 500.</p> <p>CA</p> <p>În Programul pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2022-2025 este prevăzută o singură acțiune: 3.35. Monitorizarea furnizorilor de servicii media ale</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>căror servicii media audiovizuale se adresează comunităților din unitățile administrativ-teritoriale în care etnia romă reprezintă o pondere majoritară și elaborarea rapoartelor privind timpul/spațiul de emisie alocat comunității rome.</p> <p>În acest sens, CA a remis tuturor furnizorilor de servicii media scrisoarea nr. 2645 din 21 decembrie 2023, prin care a solicitat informații despre programele audiovizuale, reportajele informative etc. cu implicarea populației de etnie romă, realizate de serviciile media audiovizuale pe parcursul ultimelor 6 luni.</p> <p>Monitorizarea privind respectarea condițiilor de transmisiune a programelor audiovizuale în limba minorităților naționale de către furnizorii de servicii media audiovizuale ale căror servicii de programe se adresează comunităților din unitățile administrativ-teritoriale în care o etnie reprezintă o pondere majoritară va fi realizată în primul trimestrul I al anului 2024 și va avea la bază și informația prezentată de Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova privind repartizarea geografică pe criteriul etnic a comunității de romi pe teritoriul Republicii Moldova, cu divizarea pe raioane a persoanelor care s-au declarat romi la Recensământul Populației și al Locuințelor din 2014.</p> <p>MMPS</p> <p>În corespundere cu acțiunile vizate în Planul anual de implementare a Programului pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2022-2025, Direcția a asigurat fortificarea colaborării mediatorilor comunitari și a comunităților de etnie romă cu reprezentanții poliției și specialiștii din domeniile educației, sănătății publice, asistenței sociale, ocupării în câmpul muncii, cu implicarea reprezentanților sectorului asociativ. În acest context cu sprijinul Organizației Internaționale pentru Migrație (OIM) au fost realizate sesiuni de informare și sensibilizare pentru mediatorii comunitari pe segmentul prevenirii și</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>combaterii traficului de ființe umane (TFU), violenței în bază de gen, a abuzului sexual și a altor forme de exploatare, precum și informarea despre căile de acces spre serviciile de asistență și protecție oferite de stat. Aceste evenimente au avut ca scop realizarea unui schimb de experiență între mediatorii comunitari cu tradiție, cei nou recrutați și specialiști din diverse domenii. Sesiunile s-au desfășurat în mai multe raioane ale Republicii Moldova – Soroca, Otaci, Nisporeni (Vulcănești) și Glodeni. În cadrul acestora au fost informate/sensibilizate 51 de persoane: 8 mediatorii comunitari (6 bărbați și 2 femei); 18 reprezentanți ai autorităților locale și școlilor (7 femei și 11 bărbați) și 25 de reprezentanți ai comunității Roma (15 femei și 10 bărbați).</p> <p>În parteneriat cu OIM, în vederea implementării politicilor în domeniul prevenirii și combaterii TFU organizează sesiuni de sensibilizare pentru reprezentanții comunităților locale (profesori, reprezentanți ai bisericii) în scopul îmbunătățirii capacităților de prevenire și combatere a fenomenul TFU și a violenței în bază de gen în comunitățile vulnerabile. OIM a elaborat bannere informative în limba romani privind migrația sigură și prevenirea traficului de ființe umane folosite în cadrul evenimentelor tematice dedicate persoanelor din comunitatea romă.</p> <p>În contextul Campaniei antivioolență, UN Women au organizat un eveniment cu genericul „Vorbește! Violența împotriva fetelor și femeilor nu are etnie”. În cadrul evenimentului, femeile rome au discutat despre fenomenul violenței în baza de gen din perspectiva drepturilor și a tradițiilor din comunitățile din care provin. Participantele au fost încurajate să vorbească, să nu tolereze violența împotriva fetelor și femeilor și să fie empatică față de alte femei din comunitate. Totodată, pe parcursul anului 2023, UN Women cu sprijinul financiar al Suediei a realizat 2 video-uri cu scopul de a încuraja femeile din comunitatea romă să fie promotoare a schimbării și un video privind încurajarea</p>
--	--	--	--	--	---

						<p>participării femeilor din comunitatea romă în cadrul alegerilor locale generale.</p> <p>Cu referire la o altă acțiune din Plan (3.21) este de menționat că acordarea asistenței necesare victimelor/prezumatelor victime ale traficului de ființe umane de etnie romă este realizată în cadrul centrelor prestatoare de servicii specializate (Centrul de asistență și protecție a victimelor și potențialelor victime ale TFU (femei și copii) și Serviciului de asistență și protecție a bărbaților – victime/ prezumate victime ale TFU și a altor centre maternale de pe teritoriul țării. În cadrul acestor centre persoanele asistate beneficiază de plasament temporar; servicii de zi; asistență psihologică, medicală, socială și juridică; consiliere și informare cu privire la drepturile și serviciile disponibile; referirea către măsurile de ocupare a forței de muncă.</p> <p>În anul 2023, au fost asistate 5 persoane de etnie romă (un cuplu mamă – copii - victime ale violenței în familie; un copil minor (fată) - prezumată victimă a TFU și un copil minor (băiat) - martor al violenței în familie).</p>
	5. Aprobarea Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2023-2027.	MEC	UNICEF CCF-Moldova Lumos- Moldova	Program aprobat	2023	MEC Programul de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2024-2027 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.950/2023.
	6. Elaborarea noului Program național de incluziune, care va include și asigurarea drepturilor persoanelor cu dizabilități împotriva discriminării.	MMPS		Program elaborat și aprobat	Trim. III 2023	MMPS Întru intensificarea eforturilor de garantare a egalității de gen de a fost aprobat Programul de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pentru anii 2023-2027 (Hotărârea Guvernului nr.203/2023). Programul prevede un obiectiv general reducerea inegalităților structurale de gen prin politici și bugete sensibile la dimensiunea de gen menit să reducă prin acțiunile sale discriminarea față de femei. La moment Ministerul este în proces de colectare a informațiilor instituționale în vederea analizei gradului de implementare a măsurilor

						incluse în Planul de acțiuni de implementare a programului, pentru anul 2023.
	7. Elaborarea Conceptului și a proiectului pentru noul Program de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pentru anii 2023-2027. <i>NOTĂ: (Program adoptat prin Hotărârea Guvernului nr.203/2023).</i>	MMPS	Partenerii de dezvoltare	Proiect de act normativ aprobat	2023	MMPS Program adoptat prin Hotărârea Guvernului nr.203/2023
	8. Realizarea raportului de evaluare finală pe implementarea obiectivelor Planului de incluziune pentru anii 2017-2022, aprobat prin Hotărâre de Guvern nr.723/2017 și planificarea obiectivelor pentru anii 2023-2027	MMPS		Raport realizat Obiective stabilite	Trim. III, 2023	
	9. Asigurarea accesului străinilor la măsuri de integrare prin intermediul centrelor de integrare pentru străini Nord, Centru, Sud	MAI	APC, APL, ONG-uri	Număr persoane care au aplicat la măsuri de integrare	2023-2025	MAI În anul 2023, numărul persoanelor care au aplicat la măsuri de integrare constituie: - 78 de persoane au solicitat includerea în activități de integrare, în creștere cu 74 de solicitări față de anul 2022, ceea ce denotă o sporire a interesului și a necesității de a accesa astfel de activități de integrare. - 27 de persoane implicate în program de integrare.
127.61 Garantați drepturile omului pentru persoanele LGBTI, inclusiv prin eliminarea barierelor în calea participării lor depline la viața cotidiană (Australia) / ODD 10 / ODD 16 127.62 Continuați eforturile de prevenire și	1. Monitorizarea implementării recomandărilor formulate de Consiliul pentru egalitate în raport cu cazurile de discriminare a persoanelor LGBT+ precum și sensibilizarea autorităților publice cu privire la implementarea acestora.	CE		Numărul de recomandări monitorizate; Numărul de recomandări implementate	2024-2025	CE Consiliul pentru egalitate a examinat 6 plângeri privind presupusa discriminare în baza criteriului de orientare sexuală. Consiliul a emis 4 decizii de constatare, iar 2 plângeri se află la etapa de examinare. Consiliul urmează să monitorizeze implementarea recomandărilor formulate în anul 2023 pe parcursul anului 2024.
	2. Desfășurarea campaniilor de sensibilizare și promovare a	CE, MAI		Numărul de campanii de sensibilizare desfășurate	2024-2025	CE Consiliul pentru egalitate a lansat campania „Toți diferiți, Toți Egali”, cu sprijinul Guvernului

combatere a violenței și discriminării împotriva persoanelor LGBTIQ+ (Italia) / ODD 10 / ODD 16 127.65 Asigurați protejarea efectivă a drepturilor persoanelor LGBTI+ prin Legea nr. 121 (Islanda) / ODD 10 127.66 Asigurați protejarea drepturilor persoanelor LGBTI+ prin implementarea efectivă a Legii nr. 121 și combaterea stereotipurilor și prejudecăților prin campanii de sensibilizare (Irlanda) / ODD 10 / ODD 16 127.69 Întreprindeți acțiuni concrete, inclusiv campanii de sensibilizare, pentru a combate toate formele de violență, discriminare și prejudecăți bazate pe orientarea sexuală și identitatea de gen (Portugalia) / ODD 4 / ODD 10 / ODD 16	toleranței față de persoanele LGBT+					Japoniei prin Fondul Organizației Națiunilor Unite pentru Securitate Umană (UNTFHS), în cadrul unui proiect al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și Organizației Internaționale a Migrației (OIM). De asemenea, în contextul Zilei Internaționale a Toleranței, Consiliul a demarat în data de 01 noiembrie 2023 campania de informare „EGAL și LIBER”, prin care a fost realizat: 1. Sondajul de opinie în rândul liceenilor din clasa a X-a, Instituția Publică Liceul Teoretic „Universul” - Stabilirea gradului de cunoaștere a grupului țintă cu privire la fenomenul de discriminare - acțiune din cadrul campaniei informative „EGAL ȘI LIBER”; 2. Lecția de toleranță cu motto-ul „Cel mai înalt rezultat al educației este toleranța” în incinta Instituției Publice Liceul Teoretic „Universul”; 3. Participarea la o emisiune radio. Sesiunea de instruire s-a desfășurat pentru 60 de elevi și eleve din clasele a X-a care studiază la Instituția Publică Liceul Teoretic „Universul” din capitală.
	3. Desfășurarea cursurilor de instruire pentru polițiști privind infracțiunile motivate de ură și intoleranță față de persoanele LGBTIQ, cu accent pe sprijinul victimelor	MAI		Numărul de cursuri de instruire organizate și desfășurate	2023-2025	MAI Pe parcursul perioadei de raport au fost organizate 12 cursuri de instruire.
127.70 Intensificați pe deplin și în continuare eforturile de combatere a tuturor formelor de	1. Implementarea Planului de acțiuni pentru anii 2021-2024 privind promovarea memoriei Holocaustului și a culturii toleranței în vederea combaterii	MEC, MAEIE, ARI, MAI, CE	APC, APL, Organizații necomerciale,	Numărul de acțiuni stipulate în Plan realizate	2023-2024	MEC Pentru anul 2023 în Planul de acțiuni pentru anii 2021-2024 privind promovarea memoriei Holocaustului au fost preconizate 7 acțiuni, care au fost realizate în termen.

<p>antisemitism, inclusiv prin implementarea integrală a definiției de lucru a antisemitismului elaborată de Alianța Internațională pentru Comemorarea Holocaustului, atât în politică, cât și în practică (Israel) / ODD 10</p> <p>127.71 Implementați Planul de acțiuni pentru anii 2021-2024 privind promovarea memoriei Holocaustului și a culturii toleranței în vederea combaterii rasismului, antisemitismului, xenofobiei și altor forme de intoleranță (România) / ODD 10</p>	<p>rasismului, antisemitismului, xenofobiei și altor forme de intoleranță</p>		<p>Parteneri de dezvoltare OAP</p>		<p>ARI</p> <p>În anul 2023 Săptămâna Memoriei Victimelor Holocaustului s-a desfășurat în perioada 24 – 30 ianuarie.</p> <p>Programul „Săptămâni memoriei” a inclus mai multe activități tematice: ceremonii de depunere de flori la monumentele dedicate victimelor Holocaustului situate în diferite orașe și sate ale republicii, conferințe, mese rotunde, proiecții de filme documentare, spectacole, expoziții foto-documentare, concursuri, lecții, excursii virtuale, excursii ghidate, forumuri pentru elevi, studenți și publicul larg etc.</p> <p>În instituțiile de învățământ și de cercetare, biblioteci publice, muzee, centre de tineret și de creație din Republica Moldova pentru cultivarea memoriei Holocaustului au fost organizate expoziții tematice, întâlniri cu martorii, vizionarea filmelor cu amintirile victimelor fascismului, discuții publice, conferințe, mese rotunde, ateliere de discuții, ateliere de lectură etc.</p> <p>ARI pe parcursul săptămânii, a organizat Zilele ușilor deschise la Centrul-muzeu ”Memoria Holocaustului și Toleranța Interetnică”, un centru educațional și informativ ce propune publicului o galerie cu fotografii și documente de arhivă, proiecții video cu materiale documentare despre Holocaust.</p> <p>CE</p> <p>În fiecare an, la data de 27 ianuarie, în întreaga lume este marcată Ziua Internațională de comemorare a victimelor Holocaustului – cel mai mare genocid din istoria omenirii. Cu această ocazie, în Republica Moldova sunt organizate o serie de evenimente dedicate memoriei victimelor Holocaustului. În acest context, președintele Consiliului pentru egalitate, Ian Feldman, a participat pe 26 ianuarie la conferința de presă „WeRemember. Învață din trecut. Protejează viitorul”, organizată de Comunitatea Evreiască din Republica Moldova.</p>
--	---	--	--	--	--

	2. Investigarea cazurilor de încălcare a drepturilor cetățenilor prin propagarea fascismului, rasismului și xenofobiei sau prin negarea Holocaustului (art. 176/1 din Codul penal).	MAI	PG	Numărul proceselor penale înregistrate Numărul cauzelor penale pornite Numărul cauzelor penale propuse pentru terminarea urmăririi penale	2023-2025	MAI Pe parcursul perioadei de raport nu au fost înregistrate procese penale și cauze penale conform art. 176/1 CP.
	3. Organizarea și desfășurarea seminarelor și cursurilor de instruire pentru lucrătorii organelor de drept (poliție, procuratură, sistemul judiciar) privind fenomenul Holocaustului și definiția de lucru a antisemitismului	MAI, PG, MJ	Biroul OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului; Ministerul Justiției; Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel”; Comunitatea Evreiască din Republica Moldova	Numărul . de cursuri de instruire organizate; Numărul de seminare organizate; Numărul de salariați instruiți.	2023-2025	MAI În perioada de raport au fost desfășurate 2 instruiți cu instruirea a 47 de angajați ai IGP al MAI. PG Realizate 4 instruiți cu tematica „Nediscriminare și egalitate. Standardele de protecție ale minorităților etno-lingvistice și religioase”, la care au participat 29 procurori și 26 consultanți ai procurorului.
127.72 Consolidăți măsurile de combatere a tuturor formelor de discriminare pentru a promova o cultură a toleranței (Maroc) / ODD 10 127.73 Continuați măsurile de promovare a toleranței și a nediscriminării, inclusiv prin realizarea	1. Organizarea evenimentelor de sensibilizare (mese rotunde, conferințe, ateliere, traininguri, bucle) pentru angajații instituțiilor de stat la nivel de APC și APL cu privire la interculturalism, managementul diversității, prevenirea tensiunilor interetnice și cooperare interculturală	CE ARI MEC MC MAI MMPS		Numărul de evenimente organizate; 2Numărul de persoane participante	2024-2025	MAI În anul 2023, au fost organizate 6 (șase) evenimente culturale și de participare civică cu implicarea angajaților IGM și 5 (cinci) evenimente de informare și comunicare. CE Informația a fost prezentată la pct. 127.55, 127.56 subpct. 2
	2. Organizarea unor campanii/evenimente de sensibilizare publică pentru	ARI CE	APC, APL,	1. Numărul de campanii/evenimente desfășurate anual;	2023-2025	ARI Un impact pozitiv asupra societății înregistrat de către ARI, îl au acțiunile cultural-educative menite să faciliteze și să încurajeze extinderea dialogului

<p>programelor de sensibilizare (Azerbaijan) / ODD 10</p>	<p>promovarea toleranței și a respectului pentru diversitate</p>		<p>ONG-urile și comunitățile etnoculturale, Parteneri de dezvoltare</p>	<p>2. Numărul de persoane participante anual, organizațiile societății civile</p>	<p>intercultural și interacțiunea la diverse niveluri ale societății, cele mai semnificative fiind: acțiuni tradiționale cu ocazia Zilei Internaționale a Limbii Materne, Zilelor Scrisului și Culturii Slave în Republica Moldova, Zilei Copilului, Zilelor culturilor minorităților naționale (ucrainene, ruse, găgăuze, bulgare, poloneze, armene, azerbadjene, etc.) etc.</p> <p>Anual se desfășoară circa 150 acțiuni etnoculturale, cum ar fi: expoziții, lansări de carte, festivaluri, manifestări de promovare a obiceiurilor și tradițiilor naționale, conferințe, mese rotunde, seminare, concerte, spectacole, concursuri, sărbători naționale - o mare parte din ele fiind organizate în incinta Casei Naționalităților, centru cultural și de documentare al organizațiilor etnoculturale din țară. Tematica evenimentelor/activităților în mod obișnuit depășesc subiectele ce țin de relațiile interetnice, atrăgând oameni cu interese, experiențe și vârste diferite, influențând și promovând astfel spiritul de toleranță și dialog intercultural în societatea moldovenească. În anul 2023 o serie de aceste evenimente/activități socio-culturale organizate de către asociațiile etnoculturale în parteneriat cu ARI, au reunit un număr estimat la 20000 de participanți.</p> <p>Conform Hotărârii Guvernului din anul 2000, ARI este responsabil de organizarea și desfășurarea Festivalului Etniilor sub sloganul CoE „Unitate în diversitate”, menit să contribuie la dezvoltarea dialogului intercultural și consolidarea relațiilor de prietenie între reprezentanții diferitor etnii de pe teritoriul Republicii Moldova</p> <p>La ediția din anul 2023 au participat cca 50 de organizații etnoculturale, ce reprezintă 24 de etnii, 60 de formații artistice. Inaugurarea edițiilor Festivalului a avut loc în mun. Chișinău și Bălți, în raionul Taraclia și Dondușeni.</p> <p>Totodată, în scopul creării condițiilor adecvate pentru desfășurarea activităților culturale promovate</p>
--	--	--	---	---	--

						<p>de asociațiile obștești și integrarea acestora în procesul de facilitare a dialogului intercultural în Republica Moldova, ARI oferă organizațiilor etnoculturale sprijin statutar prin finanțarea proiectelor menite să consolideze relațiile interetnice în Republica Moldova. Acordarea suportului financiar asociațiilor etnoculturale pentru desfășurarea evenimentelor național-culturale reprezintă o formă de consolidare a activității statutare a acestora. Volumul total de mijloace financiare alocate de ARI pentru susținerea organizațiilor etnoculturale în activitatea lor statutară în anul 2023 a ajuns la 485,3 mii lei.</p> <p>CE Informația a fost prezentată la pct. 127.55, 127.56 subpct. 2</p>
<p>127.200 Continuați măsurile care contribuie la realizarea drepturilor minorităților naționale (Georgia) / ODD 10 / ODD 16</p>	<p>1. Implementarea Programului pentru perioada 2023-2025 cu privire la implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027</p>	<p>MEC ARI MMPS, MS, MAI, BMA, ASP, BNS, CA, IPC „Teleradio- Moldova”, AȘM, APL</p>	<p>Organizații necomerciale și comunitățile etnoculturale, Parteneri de dezvoltare</p>	<p>1. Număr de acțiuni stipulate în Program realizate</p>	<p>2023 - 2025</p>	<p>MEC Programul pentru anii 2023-2025 de implementare a Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 169/2023. Pentru anul 2023 au fost programate 12 acțiuni cu diverși indicatori. La recomandarea respectivă au fost realizate 2 acțiuni. Au fost organizate sesiuni de informare pentru organizațiile neguvernamentale cu privire la oportunitățile de participare la Programul anual de granturi pentru sectorul tineret. Totodată, a fost monitorizată implementarea curricula la limba și literatura rusă, ucraineană, găgăuză, bulgară în învățământul general, a curriculumului-pilot la limba și literatura găgăuză pentru clasele I – IV și a programelor de educație multilingvă.</p> <p>ARI Al doilea Program pentru anii 2023 – 2025 privind implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027 a fost adoptat în martie 2023.</p>

					<p>Documentul are ca scop contribuirea la consolidarea relațiilor interetnice și încurajarea diversității incluzive a societății prin participarea minorităților naționale în diverse sfere ale vieții statului, asigurând egalitatea cetățenilor, indiferent de apartenența etnică, culturală, lingvistică etc. și respectând legislația națională și standardele internaționale în domeniu.</p> <p>Acțiunile din cadrul Programului urmează a fi realizate în cele patru domenii prioritare ale Strategiei, și anume: 1.Participarea în viața publică. 2. Limba ca mijloc de integrare: politici în legătură cu limba română și limbile minorităților. 3. Dialogul intercultural și apartenența civică la statul Republica Moldova. 4. Mass-media.</p> <p>Programul abordează următoarele aspecte și provocări:</p> <ul style="list-style-type: none"> • participarea insuficientă a minorităților naționale la viața publică; • eficiența slabă a organismelor consultative, inclusiv a persoanelor aparținând minorităților naționale, în special la nivel local; • lipsa de date dezagregate privind minoritățile naționale; • cunoașterea limitată a limbii române de către reprezentanții minorităților etnice; • cunoașterea insuficientă a diversității culturale, lingvistice, a istoriei și a tradițiilor minorităților naționale în rândul diferitelor grupuri din societate; • accesul limitat la programe audiovizuale calitative în limbile minorităților și promovarea insuficientă a diversității în mass-media. <p>Pentru atingerea scopurilor menționate Programul prevede măsuri speciale pentru încurajarea participării la viața publică și la procesul de luare a deciziilor a persoanelor aparținând minorităților naționale, în special a tinerilor și a femeilor,</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>promovând respectarea principiului egalității între femei și bărbați.</p> <p>Totodată, Programul include acțiuni cu privire la dezvoltarea competențelor tinerilor aparținând minorităților naționale, în special ale femeilor, pentru angajare în serviciul public. De asemenea, se propune organizarea și desfășurarea campaniilor de informare și sensibilizare la nivel național și regional privind drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale, a campaniilor de informare cu privire la participare egală în serviciul public, precum și elaborarea, pilotarea programelor de instruire „la locul de muncă”, stagii pentru reprezentanții minorităților naționale, în special pentru tineri absolvenți, angajați în ministere, Parlament, agenții guvernamentale, autorități publice locale, pentru a încuraja participarea la viața publică prin abilitare și mentorat.</p> <p>Un alt domeniu care va fi vizat de Program este comunicarea mai eficientă între autorități și societatea civilă, în special cea care reprezintă minoritățile naționale.</p> <p>De asemenea, Programul promovează interacțiunile societății la diverse niveluri cu scopul facilitării dialogului intercultural și a diversității, monitorizării și raportării stereotipurilor negative, a discriminării și a instigării la ură interetnică în spațiul mediatic.</p> <p>Un alt aspect important se referă la îmbunătățirea cunoștințelor în domeniile ce țin de relațiile interetnice și analiza de date în acest domeniu, precum și la promovarea implicării active a societății civile în sesizarea organelor competente despre cazurile de instigare la ură interetnică, discriminare și exprimare a intoleranței.</p> <p>La capitolul implementării Programului preocupările principale ale ARI rămân a fi sporirea participării minorităților naționale în viața publică, studierea limbii române și a limbilor minorităților naționale de către cetățenii alolingvi, prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare față de</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>minoritățile etnice de pe teritoriul Republicii Moldova.</p> <p>În procesul implementării Programului menționat ARI acordă sprijin continuu sectorului asociativ/organizațiilor etnoculturale în vederea realizării proiectelor ce țin de consolidarea relațiilor interetnice în Republica Moldova. Volumul total de mijloace financiare alocate de ARI pentru susținerea organizațiilor etnoculturale în activitatea lor statutară în anul 2023 a constituit 485,3 mii lei.</p> <p>O atenție sporită s-a acordat consolidării capacităților organizațiilor etnoculturale din teritoriu privind managementului organizației neguvernamentale, scrierii proiectelor etc.</p> <p>Au fost întreprinse măsurile pentru consolidarea capacităților Consiliului coordonator al organizațiilor etnoculturale acreditate pe lângă ARI prin organizarea de sesiuni de instruire pentru liderii organizațiilor etno-culturale în vederea creșterii capacităților acestora de monitorizare a politicilor publice, de gestionare a ONG-urilor, de lobby și advocacy pentru drepturile minorităților etnice.</p> <p>În scopul informării și sensibilizării publicului larg privind efectele negative ale stereotipurilor și discriminării și pentru difuzarea mesajului toleranței interetnice și culturii păcii între cetățeni, ARI au facilitat desfășurarea unor manifestări cu prilejul Zilei internaționale de comemorare a victimelor Holocaustului, Zilei Internaționale a Toleranței, Zilei internaționale a drepturilor omului, etc.</p> <p>În vederea extinderii dialogului intercultural și promovării diversității în societate ARI a desfășurat un șir de acțiuni cultural-educative, cele mai semnificative fiind: acțiuni tradiționale cu ocazia Zilei Internaționale a Limbii Materne, Zilei Internaționale a Romilor, Zilelor Scrisului și Culturii Slave în Republica Moldova, Zilei Copilului, Zilelor culturilor minorităților naționale (ucrainene, ruse, găgăuze, bulgare, poloneze, armenie, azerbadjene, etc.) etc.</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>Concomitent, ARI susține proiecte de promovare a multilingvismului și dialogului intercultural, realizate de către asociațiile obștești ale minorităților naționale.</p> <p>În baza dosarelor depuse în cadrul apelului anunțat de către ARI, 2 asociații etnoculturale au fost desemnate câștigătoare primind câte un certificat de finanțare în valoare de 20000 lei:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asociația bulgarilor de peste hotare Varna, filiala Taraclia pentru desfășurarea Festivalului folcloric regional "Păstrăm tradițiile"; - Societatea științifică de bulgaristică din RM, președinte Ivan Duminiță pentru editarea cărții în două limbi: română și rusă „Baftă romă a lui Pavel Andreicenco”. <p>Implementarea proiectelor pentru îmbunătățirea competențelor lingvistice și cunoașterii limbii române în rândul populației aolingve, continuă să prezintă o relevanță deosebită pentru ARI în procesul de implementare a politicii de stat privind consolidarea relațiilor interetnice.</p> <p>În anul 2023 a fost adoptat Programul național privind învățarea limbii române de către minoritățile naționale, inclusiv populația adultă, pentru anii 2023-2025.</p> <p>Obiectivul strategic al documentului este de a oferi persoanelor aparținând minorităților naționale din Republica Moldova oportunități continue de creștere a competențelor de limbă română necesare pentru dezvoltarea unui potențial intelectual adecvat în domeniul de interes personal, profesional și social.</p> <p>În conformitate cu Programul, pe parcursul anilor 2023-2025, Ministerul Educației și Cercetării organizează cursuri gratuite de limba română pentru adulții aparținând minorităților naționale care își doresc să învețe limba română.</p> <p>Ca urmare a Programului se preconizează că aproximativ 6 mii de cadre didactice și manageri ai instituțiilor de învățământ general vor beneficia de cursuri de limba română. Alți 13 mii de adulți din diverse categorii profesionale (justiție, medicină,</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>economie, arte, administrație publică centrală și locală), inclusiv adulți refugiați din Ucraina, vor învăța limba română prin cursuri gratuite.</p> <p>De asemenea, aproximativ 4.000 de elevi ai minorităților naționale, inclusiv copii refugiați din Ucraina, înscriși în instituțiile de învățământ din Republica Moldova, vor participa la diverse programe educaționale în limba română.</p> <p>După ce în mai 2023 a fost publicat apelul de înscriere la cursurile de limba română, peste 8900 de persoane din toată republica au depus cereri de înscriere.</p> <p>În procesul realizării Programului de învățare a limbii române pentru anii 2023-2025 ARI prin canalele sale de comunicații a întreprins măsurile de promovare a importanței de studiere a limbii române în rândul membrilor organizațiilor etnoculturale și publicului larg.</p> <p>CA</p> <p><i>4.1.1.1. Monitorizarea furnizorilor de servicii media ale căror servicii media audiovizuale se adresează comunităților din unitățile administrativ-teritoriale în care o minoritate etnică reprezintă o pondere majorată și elaborarea rapoartelor privind timpul/spațiul de emisie alocat producției locale în limba minorității respective</i></p> <p>Consiliul Audiovizualului a monitorizat serviciul media audiovizual public regional de televiziune „TV-Găgăuzia”, ce se adresează comunității din unitatea administrativ-teritorială în care minoritatea etnică găgăuză reprezintă o pondere majoritară, având obligația, conform art. 4 alin. (7) din CSMA, de a transmite programe audiovizuale locale în proporție de cel puțin 25% în limba română, precum și programe audiovizuale de producție proprie în limba minorității respective.</p> <p>Datele controlului au atestat că serviciul media public regional de televiziune „TV-Găgăuzia” nu a atins cota de 25% de programe locale difuzate în limba română. Programele locale în limba găgăuză</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>au constituit doar 51 ore 50 min. 34 sec., majoritatea programelor fiind realizate în limba rusă.</p> <p>Drept urmare, Consiliul Audiovizualului, prin Decizia nr. 172 din 09 iunie 2023, a sancționat cu amendă în mărime de 15 000 de lei serviciul media audiovizual public regional de televiziune „TV-Găgăuzia” pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 4 alin. (7) din CSMA, potrivit cărora: „Furnizorii de servicii media au obligația de a transmite programe audiovizuale locale în proporție de cel puțin 80% în limba română din totalul programelor locale difuzate, cu excepția furnizorilor de servicii media ale căror servicii media audiovizuale sunt destinate comunităților din unitățile administrativ-teritoriale în care o minoritate etnică reprezintă o pondere majoritară, care au obligația de a transmite programe audiovizuale locale în proporție de cel puțin 25% în limba română, precum și programe audiovizuale de producție proprie în limba minorității respective.”</p> <p><i>4.1.3.1. Elaborarea Metodologiei de monitorizare a discursului care incită la ură în conținuturile media audiovizuale.</i></p> <p>Consiliul Audiovizualului (CA) a aprobat, prin Decizia nr. 160 din 26 mai 2023, Metodologia de monitorizare a discursului de ură, ce se bazează pe două instrumente internaționale folosite în procesul de evaluare și sancționare a discursului de ură – Planul de acțiune Rabat și triplul test al Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO).</p> <p>Metodologia are la bază Ghidul pentru evaluarea și prelucrarea cazurilor de discurs de ură Combaterea discursului de ură în media audiovizuală din Republica Moldova, elaborat de Consiliul Europei cu susținerea Uniunii Europene ca parte a asistenței oferite Consiliului Audiovizualului.</p> <p>Metodologia, care va fi folosită de Direcția control servicii media audiovizuale în procesul de monitorizare, a fost supusă consultărilor publice, cu avize primite de la Consiliul pentru egalitate,</p>
--	--	--	--	--	---

						Asociația Presei Electronice APEL și Asociația Obștească “Promo-Lex”. Documentul încorporează și sugestii colectate în cadrul instruirii privind mecanismele de protecție și identificare a discursului de ură în mass-media ce s-a desfășurat pe 22 mai la CA pentru echipele de monitorizare și juridică, cu participarea experților internaționali, Asja Roksa-Zubcevic.
	2. Aprobarea și implementarea Programului Național privind învățarea limbii române de către minoritățile naționale, inclusiv populația adultă, pentru anii 2023-2025	MEC	Parteneri de dezvoltare, Organizații necomerciale	6500 persoane adulte instruite anual	2023-2025	MEC Programul național privind învățarea limbii române de către minoritățile naționale, inclusiv populația adultă, pentru anii 2023-2024 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului 115/2023. Pe parcursul anului 2023 au fost instruite 6550 de persoane adulte.
127.202 Continuați eforturile de promovare a incluziunii sociale a minorităților, în special a romilor, și combateți practicile discriminatorii împotriva acestora (Tunisia) / ODD 10 127.203 Întreprindeți acțiuni pentru asigurarea drepturilor egale, inclusiv a protecției romilor împotriva violenței și discriminării, precum și a accesului romilor la serviciile guvernamentale (Australia) / ODD 10 / ODD 16	1. Implementarea Programului pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2022-2025	MEC ARI MMPS, MS, MAI, IGM, ASP, BNS, CA, IPC „Teleradio-Moldova”, AȘM, CE APL	Organizații necomerciale, Parteneri de dezvoltare	1. Număr de acțiuni stipulate în Program realizate 2. Planuri de învățământ (diferite nivele de studii) completate cu tematica de referință	2023 - 2025	MEC Pe parcursul anului 2023 au fost planificate 8 acțiuni și realizate 7 din Programul pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2022-2025. Curriculumul la disciplina „Istoria, tradițiile și cultura romilor din Republica Moldova” se implementează în or. Otaci, r. Edineț, în cadrul Instituției Publice Liceul Teoretic „M. Eminescu”. Au studiat disciplina 15 elevi din clasa a IV-a de etnie romă. ARI Informația similară cu cea prezentată la acțiunea 4 de la recomandările 127.58 și 127.59 CA În Programul pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2022-2025 este prevăzută o singură acțiune: 3.35. Monitorizarea furnizorilor de servicii media ale căror servicii media audiovizuale se adresează comunităților din unitățile administrativ-teritoriale în care etnia romă reprezintă o pondere majoritară și elaborarea rapoartelor privind timpul/spațiul de emisie alocat comunității rome.

					<p>În acest sens, CA a remis tuturor furnizorilor de servicii media scrisoarea nr. 2645 din 21 decembrie 2023, prin care a solicitat informații despre programele audiovizuale, reportajele informative etc. cu implicarea populației de etnie romă, realizate de serviciile media audiovizuale pe parcursul ultimelor 6 luni.</p> <p>Monitorizarea privind respectarea condițiilor de transmisiune a programelor audiovizuale în limba minorităților naționale de către furnizorii de servicii media audiovizuale ale căror servicii de programe se adresează comunităților din unitățile administrativ-teritoriale în care o etnie reprezintă o pondere majoritară va fi realizată în primul trimestrul I al anului 2024 și va avea la bază și informația prezentată de Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova privind repartizarea geografică pe criteriul etnic a comunității de romi pe teritoriul Republicii Moldova, cu divizarea pe raioane a persoanelor care s-au declarat romi la Recensământul Populației și al Locuințelor din 2014.</p> <p>CE</p> <p>În anul 2023 a avut loc evenimentul de semnare a memorandumului de înțelegere între Consiliul pentru egalitate, Oficiul Avocatului Poporului și Agenția Relații Interetnice, în baza căruia urmează să fie constituit Grupul de Experți în domeniul minorităților naționale/etnice. Obiectivele de bază ale Grupului țin de: oferirea viziunilor autentice ale membrilor și membrilor minorităților naționale/etnice în Republica Moldova asupra situației privind drepturile omului, inclusiv posibile cazuri de inegalități și discriminare a minorităților naționale/etnice din care fac parte; oferirea opiniilor consultative și consilierea privind acțiunile instituțiilor în vederea îmbunătățirii situației privind drepturile omului, posibile cazuri de discriminare a minorităților naționale/etnice din Moldova; facilitarea comunicării și fluxului de informații între</p>
--	--	--	--	--	---

						comunitățile minorităților naționale/etnice și instituțiile semnatare.
	2. Fortificarea capacităților autorităților administrației publice locale în vederea contribuției la identificarea, documentarea și raportarea cazurilor de discriminare a populației de etnie romă și în vederea educării și sensibilizării populației cu privire la eliminarea discriminării	ARI MEC MMPS MAI CE		1. Numărul ședințelor de lucru cu autoritățile administrației publice locale. 2. Numărul cazurilor de discriminare identificate	2023-2025	MAI La 10 noiembrie 2023, s-a desfășurat ședința de lucru unde au participat reprezentanți ai Agenției Relații Interetnice, Organizației Internaționale „People in Need Moldova”, OSCE, Ambasadei României în Republica Moldova, Centrului de asistență și protecție a victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane, autorităților locale din mun. Chișinău, direcțiilor de educație, precum și mediatorii comunitari din țară. Suplimentar, în perioada 11-12 octombrie 2023, s-a desfășurat cursul de instruire multidiscplinar privind crearea rețelelor locale de sprijin a grupurilor vulnerabile împotriva urii și violenței motivate de prejudecată, lucrul cu grupurile vulnerabile la nivel local, raportarea infracțiunilor motivate de prejudecată, cooperarea dintre autorități și societatea civilă, la care au participat 8 angajați din 4 raioane-pilot (IP Soroca, IP Dubăsari, IP Cimișlia și IP Călărași), inclusiv angajați ai APL, Serviciului asistența socială, organizații ale societății civile ș.a. CE Consiliul pentru egalitate a organizat 5 instruiți pentru funcționarii publici la nivel de APL. În cadrul campaniei „Toți diferiți, Toți Egali”, la data de 21.09.2023, Consiliul a dat start primei sesiuni de instruiți cu privire la egalitate și nediscriminare pentru funcționarele publice din orașul Soroca și refugiații/tele din Ucraina care s-au stabilit în acest oraș. Evenimentul a avut drept scop de a informa persoanele refugiate în Republica Moldova cu privire la instrumentele existente întru apărarea drepturilor lor în cazuri de discriminare, prezentarea criteriilor protejate în Moldova, precum și cadrul național de protecție a drepturilor omului.
	3. Monitorizarea implementării recomandărilor formulate de Consiliul pentru prevenirea și	MEC MAI CE	ARI	1. Număr de recomandări monitorizate;	2023-2025	MEC În cadrul vizitelor legate de condițiile de muncă ale mediatorilor comunitari s-a constatat că, unele unii

	eliminarea discriminării și asigurarea egalității asupra cazurilor de discriminare a persoanelor de etnie romă.	MMPS		2. Număr de recomandări implementate		<p>mediatori comunitari nu beneficiază de tichete de masă. În baza sesizării ANMC adresată Consiliul pentru Egalitate au fost organizate 2 ședințe online (10 octombrie 2023 și 26 octombrie 2023) pe Cauza nr. 160/23 privind pretinsa discriminare a mediatorului comunitar din or. Glodeni, din Primăria Comrat, Primăria Călărași, nu beneficiază de tichete de masă. Cazul este în proces de examinare.</p> <p>CE Consiliul a examinat 5 plângeri privind presupusa discriminare a persoanelor de etnie romă în baza criteriului de origine etnică. Dintre acestea 2 au fost declarate inadmisibile, 2 sunt în curs de examinare, iar examinarea unei plângeri a fost încetată.</p> <p>MAI În adresa MAI nu au parvenit recomandări din partea Consiliului pentru egalitate privind cazurile de discriminare a persoanelor de etnie romă.</p>
	4. Antrenarea romilor în servicii și măsuri oferite de ANOFM	MMPS ANOFM		Romi antrenați în măsuri active și plasați în câmpul muncii	Trim. IV 2023	<p>MMPS Pe parcursul anului 2023, la ANOFM au fost înregistrate 2619 persoane în căutarea unui loc de muncă de etnie romă, dintre care 1516 șomeri, 892 femei șomere (58,8%). 7739 șomeri de etnie romă, inclusiv trecători din anul 2022, au beneficiat de servicii de informare și consiliere profesională, dintre care 4780 femei (61,8%). 1815 șomeri de etnie romă, inclusiv trecători din anul 2022, au beneficiat de servicii de intermediere, dintre care 1055 femei (58,2%). În rezultat, 87 șomeri de etnie romă au fost angajați în câmpul muncii, dintre 41 femei (47,1%) 2 șomeri de etnie romă au absolvit cursuri de formare profesională pe bază de voucher.</p>
127.204 Stabiliți mecanisme corespunzătoare pentru combaterea stigmatizării și	1. Instruirea și informarea funcționarilor publici în vederea realizării competențelor ce vizează cazurile de discriminare și	CS MEC MAI ARI	Institutul de Administrație Publică; ONG-uri rome,	Număr de instruiți organizate; număr de funcționari publici/specialiști instruiți	Anual 2023- 2025	CS Planului de formare și dezvoltare profesională a personalului din autoritățile publice pentru anul 2024 a fost aprobat prin HG nr. 79/2024. În procesul elaborării Planului respectiv, nu au fost

discriminării împotriva romilor prin formarea colaboratorilor organelor de aplicare a legii și serviciului public atât în sectorul public, cât și în cel privat (Spania) / ODD 10	instigare la ură interetnică în rândul persoanelor de etnie romă		Parteneri de dezvoltare CE			solicitări referitoare la includerea tematicilor pentru instruirea și informarea funcționarilor publici în vederea realizării competențelor ce vizează cazurile de discriminare și instigare la ură interetnică în rândul persoanelor de etnie romă. Totodată, informăm că în cadrul Planului de formare și dezvoltare profesională a personalului din autoritățile publice, aprobat prin HG nr. 79/2024, în Curriculum-ul cursului de formare inițială „Integrarea profesională a funcționarilor publici debutanți”, a fost inclusă unitatea de conținut referitoare la „Drepturile minorităților naționale”. În anul 2024, în cadrul acestui curs, vor beneficia de instruire 200 de funcționari publici. MAI Pe parcursul perioadei de raport au fost organizate 3 cursuri de instruire fiind instruiți 47 angajați ai IGP.
	2. Instruirea judecătorilor, procurorilor, cât și personalului din instanțele judecătorești și consultanții procurorului pe domeniul nediscriminării și egalității în drepturi și jurisprudenței CEDO;	INJ	Consiliul Europei	1. Numărul de seminare organizate 2. Numărul de persoane instruite.	2023-2025	INJ Pe parcursul anului 2023, Institutul Național al Justiției a realizat 4 activități de formare în domeniu, după cum urmează: - Seminar: „Nediscriminare și egalitate. Standardele de protecție ale minorităților etno-lingvistice și religioase” (16 februarie 2023) Persoane instruite: 5 asistenți judiciari, 7 grefieri, 10 consultanți ai procurorului; - Seminar: „Nediscriminare și egalitate. Standardele de protecție ale minorităților etno-lingvistice și religioase” (17 februarie 2023) Persoane instruite: 4 judecători, 13 procurori; - Seminar: „Nediscriminare și egalitate. Standardele de protecție ale minorităților etno-lingvistice și religioase” (30 noiembrie 2023) Persoane instruite: 6 judecători, 10 procurori; - Seminar: „Nediscriminare și egalitate. Standardele de protecție ale minorităților etno-lingvistice și religioase”

						(1 decembrie 2023) Persoane instruite: 7 asistenți judiciari, 9 grefieri, 7 consultanți ai procurorului, 5 colaboratori din cadrul curții. - E-curs: „Curs electronic în domeniul antidiscriminării” (20.11.2023-15.12.2023) Persoane certificate: 20, dintre care 2 judecători, 1 procuror, 8 consultanți ai procurorului, 2 colaboratori din procuratură, 6 asistenți judiciari, 1 colaborator din cadrul instanței.
	3. Instituirea unui mecanism (proceduri, inițiere, suport metodologic) de interacțiune cu comunitățile de romi, aprobat și implementat	MAI	CNR CVR Mediatori comunitari	Mecanism instituit	2025	
	4. Organizarea de lecții publice pentru audienții INJ privind stigmatizarea romilor;	INJ	Consiliul European	1. Numărul de lecții publice organizate 2. Numărul de persoane instruite.	2023-2025	
127.206 Intensificați eforturile de protejare a drepturilor persoanelor care fac parte din grupurile minoritare, împreună cu grupurile etnice și religioase, inclusiv evreii (Cipru); / ODD 10	1. Instruirea și informarea societății civile în vederea sesizării organelor competente despre cazurile de discriminare pe baza criteriului lingvistic, etnic, religios, rasial etc. și instigare la ură.	CE ARI	OAP	Număr de organizații neguvernamentale instruite; Număr de activități de informare organizate Număr de sesizări; Număr de cazuri soluționate	2023-2025	CE Pe parcursul anului 2023 au fost realizate 12 activități de instruire la care au participat reprezentanți ai societății civile.
	2. Promovarea unei politici de cadre eficiente cu respectarea egalității de etnie.	Autoritățile administrației publice centrale		Campanii de recrutare în comunitatea romilor organizate	2023-2025	
	3. Dezvoltarea colaborării mediatorilor comunitari și comunităților de romi cu reprezentanții poliției și specialiștii din domeniile educației, sănătății publice, asistenței sociale, ocupării în câmpul muncii, cu implicarea reprezentanților sectorului	Asociația Națională a Mediatorilor Comunitari, MAI MEC MS MMPS	CNR, CVR, Mediatori comunitari, CE, ARI, OAP, APL,	1. Număr de acțiuni realizate; 2. Număr de mediatori implicați; 3. Număr de romi implicați; 4. Număr de cazuri soluționate pe domenii	2023-2025	MAI Pe parcursul perioadei de raport au fost înregistrate următoarele rezultate: 1. Număr de acțiuni realizate-137; 2. Număr de mediatori implicați-33; 3. Număr de romi implicați - nu s-a generalizat așa informație. 4. Număr de cazuri soluționate pe domenii-31; 5. Număr de cazuri monitorizate-23.

	asociativ, eliminarea oricărei forme de abuz împotriva romilor.		Centrul Național al Romilor	5. Număr de cazuri monitorizate	<p>ARI La data de 10 noiembrie 2023 ARI în parteneriat cu Inspectoratul Național de Securitate Publică, cu susținerea People in Need Moldova a organizat o masă rotundă ”Măsuri proactive și de securitate în activitatea mediatorilor comunitari întru realizarea Programului pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2022-2025”.</p> <p>În cadrul evenimentului discuțiile s-au axat pe posibilitățile de consolidare a legăturilor între structurile poliției și mediatorii comunitari, cu scopul de a îmbunătăți implementarea măsurilor proactive și de securitate. Mediatorii comunitari au accentuat provocările cu care se confruntă comunitatea romă, evidențiind în special aspecte legate de discriminare, stigmatizare socială, dificultăți în incluziunea socială, precum și problemele legate de abuz, trafic, exploatare prin muncă, accesul limitat la piața muncii și educație. În răspuns, angajații poliției s-au angajat în identificarea soluțiilor eficiente, planificând o serie de acțiuni concrete pentru a întări capacitatea de interacțiune cu comunitățile de romi și pentru a facilita implementarea unui mecanism de cooperare și interacțiune, menit să prevină abuzurile și discriminarea împotriva populației rome.</p> <p>MMPS În perioada septembrie 2023 – octombrie 2023, cu sprijinul OIM au fost realizate sesiuni de informare și sensibilizare pentru mediatorii comunitari pe segmentul prevenirii și combaterii TFU violenței în bază de gen, a abuzului sexual și a altor forme de exploatare, precum și informarea despre căile de acces spre serviciile de asistență și protecție oferite de stat. Aceste evenimente au avut drept scop realizarea unui schimb de experiență între mediatorii comunitari cu tradiție, cei nou recrutați și specialiști din diverse domenii.</p>
--	---	--	-----------------------------	---------------------------------	---

						<p>Sesiunile s-au desfășurat în mai multe raioane ale Republicii Moldova – soroca, Otaci, Nisporeni (Vulcănești) și Glodeni.</p> <p>Cu suportul OIM, în vederea implementării politicilor în domeniul prevenirii și combaterii TFU au fost organizate sesiuni de sensibilizare pentru reprezentanții comunităților locale (profesori, reprezentanți ai bisericii) în scopul îmbunătățirii capacităților de prevenire și combatere a fenomenului TFU și a violenței în bază de gen în comunitățile vulnerabile.</p>
<p>127.209 Accelerați eforturile care vizează promovarea integrării socio-economice a migranților în societate (Pakistan) / ODD 10</p>	<p>1. Includerea în programele de formare profesională și de dezvoltare a competențelor pentru cetățenii moldoveni, migranți reveniți în țară, certificarea și recunoașterea calificărilor obținute peste hotare și acordarea sprijinului în inițierea propriilor afaceri.</p>	<p>MMPS ME MAI ANOFM</p>	<p>ODA</p>	<p>Număr de persoane beneficiare</p>	<p>Trim. III, anul 2025</p>	<p>MMPS</p> <p>Pe parcursul anului 2023, la ANOFM au fost înregistrate 806 persoane aflate în căutarea unui loc de muncă din categoria persoanelor revenite de peste hotare, dintre care 673 șomeri (83,5%), 174 femei șomere (25,9%).</p> <p>600 șomeri migranți reveniți de peste hotare au beneficiat de servicii de informare și consiliere profesională, dintre care 161 femei (26,8%).</p> <p>463 șomeri migranți reveniți de peste hotare au beneficiat de servicii de intermediere, dintre care 119 femei (25,7%). În rezultat, 223 au fost angajați în câmpul muncii, dintre 35 femei (15,7%)</p> <p>6 șomeri migranți reveniți de peste hotare au absolvit cursuri de formare profesională pe bază de voucher, dintre care 2 femei.</p> <p>De subvenții privind inițierea unei afaceri a aplicat și a beneficiat 1 șomer din categoria persoanelor revenite de peste hotare.</p>
	<p>2. Acordarea serviciilor și măsurilor de ocupare a forței de muncă categoriilor de străini stabiliți conform legislației în domeniul promovării ocupării forței de muncă.</p>	<p>ANOFM</p>		<p>Număr de persoane beneficiare</p>	<p>2023-2025</p>	<p>MMPS</p> <p>Pe parcursul anului 2023, au fost înregistrați la STOFM 15 cetățeni străini (11 femei sau 73%) din care cu statut de șomer 9 cetățeni străini (6 femei cca 67%). Au fost susținuți la angajarea în muncă 6 cetățeni străini din care 5 femei.</p> <p>În vederea angajării în câmpul muncii a persoanelor refugiate din Ucraina pe teritoriul Republicii Moldova, statul a intervenit prompt și prin Decizia Comisiei pentru Situații Excepționale nr. 4 din 01 martie 2022, a oferit acest drept cetățenilor ucraineni de a se angaja în câmpul muncii, cu</p>

						<p>contract individual de muncă pe o durată determinată în perioada stării de urgență, fără permis de muncă.</p> <p>Ulterior, persoanelor vizate li s-a acordat protecție temporară, și dreptul de a munci pe perioada deținerii acestui statut, în conformitate cu pct. 23 și 24 din Hotărârea Guvernului nr. 21/2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina, din nou, fără permis de muncă. Respectiv refugiații din Ucraina au acces liber pe piața muncii din Republica Moldova.</p> <p>ANOFM a primit notificări pe parcursul anului 2023, de la agenții economici despre angajarea a 256 cetățeni din Ucraina, dintre care 156 femei (69,3%) și 397 bărbați.</p>
	3.Asigurarea rolului activ al Centrelor de integrare pentru străini (Nord, Centru, Sud) în prestarea serviciilor, conlucrarea cu autoritățile administrației publice centrale, locale și societatea civilă, stabilirea parteneriatelor și conlucrarea cu comunitățile-gazdă, inclusiv stabilirea profilului străinului prezent la nivel regional	MAI		Centre de integrare funcționale	Trimestrul II 2024	<p>MAI</p> <p>În anul 2023, numărul persoanelor care au aplicat la măsuri de integrare constituie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 78 de persoane au solicitat includerea în activități de integrare, în creștere cu 74 de solicitări față de anul 2022, ceea ce denotă o sporire a interesului și a necesității de a accesa astfel de activități de integrare. - 27 de persoane implicate în program de integrare; - peste 7000 de consilieri pentru străini; - vizitate 12 instituții de învățământ, desfășurând sesiuni informative cu participarea a cca 400 de copii strămutați, refugiați dar și copiii moldoveni din raioane de nord, sud și mun. Chișinău.
Domeniul de intervenție 6: Discriminarea rasială						

<p>127.41 Adoptați legislația privind infracțiunile motivate de ură în conformitate cu Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială (Senegal) / ODD 16</p> <p>127.42 Consolidati legislația anti-discriminare în conformitate cu prevederile Convenției internaționale privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială (Pakistan) / ODD 10 / ODD 16</p> <p>127.46 Armonizați cadrul legal național cu standardele internaționale legate de infracțiunile motivate de ură (Algeria) / ODD 16</p>	<p style="text-align: center;">Realizat.</p> <p>Au fost operate modificări/completări în Codul penal și Codul contravențional, fiind astfel consolidat mecanismul de combatere a infracțiunilor/contravențiilor motivate de prejudecată sau comise pe motive de discriminare.</p>
--	--

Domeniul de intervenție 7: Drepturile omului și schimbările climatice

<p>127.79 Intensificați eforturile de elaborare și consolidare a cadrelor legislative necesare care abordează provocările intersectoriale de mediu, inclusiv a</p>	<p>Adoptarea Programului național de adaptare la schimbările climatice până în anul 2030</p>	<p>Ministerul Mediului, Agenția de Mediu</p>	<p>MS MAIA MIDR ME MDED ”Moldsilva” ”Apele Moldovei” SHS</p>	<p>Hotărâre de Guvern aprobată</p>	<p>Trimestrul III 2023</p>	<p>MM, AM Programul național de adaptare la schimbările climatice până în anul 2030 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 624/2023. Agenția de Mediu va asigura implementarea politicilor privind schimbările climatice conform competențelor și anume: monitorizarea calității componentelor de mediu (aer, apă, sol), eliberarea autorizațiilor de mediu, gestionarea informațiilor de mediu și raportarea,</p>
---	--	--	--	------------------------------------	----------------------------	--

cadrelor privind schimbările climatice, adaptarea și reducerea riscului de dezastre (Fiji)) / ODD 1 / ODD 11 / ODD 13						elaborarea rapoartelor privind starea mediului, asigurarea implementării sistemului de monitorizare, verificarea și raportarea pentru emisiile de gaze cu efect de seră, asigurarea procesului de colectare, validarea și prelucrarea datelor și informațiilor necesare pentru inventarele și rapoartele privind poluanții atmosferici și emisiile de gaze cu efect de seră, oferirea suportului tehnic pentru elaborarea comunicărilor naționale, a rapoartelor bienale actualizate și a rapoartelor bienale de transparență, însoțite de rapoartele naționale de inventariere ca anexă tehnică, în conformitate cu prevederile CONUSC.
	Adoptarea Programului de dezvoltare cu emisii reduse a Republicii Moldova până în anul 2030	Ministerul Mediului, Agenția de Mediu	MS MAIA MIDR ME MDED ”Moldsilva” ”Apele Moldovei” SHS	Hotărâre de Guvern aprobată	Trimestrul III 2023	MM, AM Programul de dezvoltare cu emisii reduse a Republicii Moldova până în anul 2030 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 659/2023. Agenția de Mediu va asigura implementarea Programului menționat, pe domenii de competența
Domeniul de intervenție 8: Interzicerea torturii și a relexor tratamente (inclusiv tratamente dure, inumane și degradante)						
127.80 Asigurați investigația promptă, imparțială și eficientă a tuturor plângerilor legate de actele de tortură și rele tratamente în conformitate cu standardele internaționale privind drepturile omului, inclusiv Protocolul de la Istanbul (Germania) / ODD 16	1. Îmbunătățirea mecanismelor stabilite în baza Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant, aprobat prin Ordinul comun nr.77/572/408/639-o/197/1389 din 31 decembrie 2013 al Procurorului General, Ministrului Justiției, Ministrului Afacerilor Interne, Directorului General al Serviciului Vamal, Directorului Centrului Național Anticorupție și Ministrului Sănătății;	PG, MJ/ANP		Evaluare realizată	Ianuarie 2024	PG La 08 februarie 2022, în cadrul Proiectului Consiliului Europei „Consolidarea sistemului de justiție penală bazat pe respectarea drepturilor omului în Republica Moldova”, Secția combatere tortură a inițiat crearea unui Grup neformal de lucru interinstituțional, menit să identifice deficiențele ce apar în procesul de aplicare a mecanismelor prevăzute în Regulamentul cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant, aprobat prin Ordinul comun nr.77/572/408/639-o/197/1389 din 31 decembrie 2013 al Procurorului General, Ministrului Justiției, Ministrului Afacerilor Interne, Directorului General al Serviciului Vamal, Directorului Centrului Național Anticorupție și Ministrului Sănătății în vederea asigurării angajamentelor în baza Convenției Europene pentru

						prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante și a Convenției ONU împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante. Respectivul Grup de lucru s-a întrunit pe parcursul anului 2023 în 5 ședințe de lucru.
	2. Analiza stării de fapt la capitolul respectării termenelor rezonabile la urmărirea penală în cauze privind infracțiuni de tortură, tratament inuman și degradant	PG MJ/ANP		Evaluare realizată	Ianuarie 2024	PG Din numărul dosarelor investigate în perioada de referință de către organele Procuraturii, au fost finalizate cercetările cu întocmirea rechizitoriului în 15 cauze penale (42.85% din numărul total de 35 dosare terminate) cu trimiterea pentru examinare în fond în instanțele de judecată, inclusiv 6 cauze au fost remise în termen de până la 6 luni, 3 cauze până la 1 an, 5 cauze până la 2 ani, precum și 1 caz în care termenul urmăririi penale a depășit 2 ani. Au fost terminate cu soluții de încetare/clasare 20 cauze (57.14% din numărul total de 35 dosare terminate), inclusiv pe 7 cauze soluțiile au fost adoptate în termen de până la 1 an, 6 cauze până la 2 ani, 5 cauze termenul urmăririi penale a depășit 2 ani, precum și 2 cazuri în care termenul urmăririi penale a depășit 3 ani. La sfârșitul perioadei supuse analizei, în gestiunea Procuraturii au rămas în rest 140 cauze penale de tortură, tratament inuman sau degradant.
127.81 Asigurați investigarea promptă, imparțială și eficientă a plângerilor legate de actele de tortură și rele tratamente, și instituți un mecanism de investigare eficient și independent în acest scop (Federația Rusă) / ODD 16	Instruirea efectivului Poliției privind intervenția eficientă în cazurile violenței față de femei și a violenței în bază de gen, similar acțiunilor prevăzute pentru recomandarea 127.168 din Domeniul de intervenție 24 „Violența împotriva femeilor”	MAI INJ		Instruiri efectuate Nr. de persoane instruite	2023-2025	MAI Pe parcursul perioadei de raport au fost desfășurate 8 cursuri de instruire, la care au participat 205 angajați. INJ - Seminar: „Particularitățile acordării asistenței juridice garantate de stat victimelor traficului de ființe umane și victimelor violenței în familie” (25 ianuarie 2023) Persoane instruite: 18 avocați care acordă asistență juridică garantată de stat; - Seminar: „Modalități de lucru cu agresorii familiari și tehnici de prevenire a violenței față de femei și copii” (26 ianuarie 2023)

					<p>Persoane instruite 27 consilieri de probațiune;</p> <p>- Seminar: „Particularitățile examinării cauzelor cu privire la violența în familie/violența față de copii” (9-10 februarie 2023)</p> <p>Persoane instruite: 3 asistenți judiciari, 5 grefieri, 9 consultanți ai procurorului;</p> <p>- Seminar: „Accesul la justiție a femeilor – particularitățile aplicabilității prevederilor Convenției de la Istanbul” (17 februarie 2023)</p> <p>Persoane instruite: 4 asistenți judiciari, 1 grefier, 9 consultanți ai procurorului, 1 colaborator din cadrul curții;</p> <p>- Seminar: „Investigarea și examinarea infracțiunilor privind violența în familie” (16-17 martie 2023)</p> <p>Persoane instruite: 9 judecători, 15 procurori, 7 ofițeri de urmărire penală;</p> <p>- Seminar: „Accesul la justiție a femeilor – particularitățile aplicabilității prevederilor Convenției de la Istanbul” (24 martie 2023)</p> <p>Persoane instruite: 13 judecători, 14 procurori;</p> <p>- Seminar: „Particularitățile acordării asistenței juridice garantate de stat victimelor traficului de ființe umane și victimelor violenței în familie” (11 octombrie 2023)</p> <p>Persoane instruite: 28 avocați care acordă asistență juridică garantată de stat;</p> <p>- Seminar: „Modalități de lucru cu agresorii familiari și tehnici de prevenire a violenței față de femei și copii” (28 septembrie 2023)</p> <p>Persoane instruite: 23 consilieri de probațiune;</p> <p>- Seminar: „Particularitățile examinării cauzelor cu privire la violența în familie/violența față de copii” (30 noiembrie – 1 decembrie 2023)</p> <p>Persoane instruite: 21 asistenți judiciari, 10 grefieri, 11 consultanți ai procurorului, 2 colaboratori din cadrul curții;</p>
--	--	--	--	--	--

						<p>- Seminar: „Accesul la justiție a femeilor – particularitățile aplicabilității prevederilor Convenției de la Istanbul” (10 noiembrie 2023) Persoane instruite: 17 asistenți judiciari, 9 grefier, 10, 3 colaborator din cadrul curții;</p> <p>- Seminar: „Investigarea și examinarea infracțiunilor privind violența în familie” (7-8 decembrie 2023) Persoane instruite: 13 judecători, 17 procurori, 2 colaboratori din cadrul curții;</p> <p>- Seminar: „Accesul la justiție a femeilor – particularitățile aplicabilității prevederilor Convenției de la Istanbul” (17 noiembrie 2023) Persoane instruite: 11 judecători, 13 procurori.</p>
127.82 Continuați implementarea măsurilor de prevenire a torturii și de abordare a impunității unor astfel de acte (Japonia) / ODD 16	1. Organizarea și desfășurarea campaniei de informare și sensibilizare „Eu nu aplic 166/1, Eu respect demnitatea umană” în cadrul Zilei internațională pentru sprijinirea victimelor torturii.	OAP	Donatori și parteneri de dezvoltare MJ/ANP MAI	Numărul activităților desfășurate.	2023-2024	<p>ANP</p> <p>În instituțiile penitenciare, persoanele private de libertate au participat în cadrul a - 45 de activități tematice (în diferite aspecte: expoziții, seminare informative, training-uri, vizionarea spoturilor informative, etc), cu aportul nemijlocit al societății civile.</p> <p>A fost organizat un atelier de lucru cu genericul „Asigurarea implementării efective a obligațiilor statului de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de rele tratamente”, desfășurat de Asociația „Promo-LEX”, la care au participat - 23 angajați</p> <p>Mesajul de promovare al Campaniei „Eu NU Aplic1661-Eu Respect Demnitatea Umană”, a fost împărtășit de cei mai mici viitori ofițeri ai sistemului administrației penitenciare, alături de părinții lor, care reprezintă exemple demne de urmat pentru ei. La activitatea dată au participat-11 copii și 13 angajați ai Administrației Naționale a Penitenciarelor.</p>
	2. Instruirea continuă a angajaților Poliției în domeniul prevenirii torturii și relelor tratamente, precum și	INJ MAI PG		Numărul de instruiți organizate Numărul angajaților instruiți	2025	<p>MAI</p> <p>Pe parcursul perioadei de raport au fost organizate 5 instruiți, fiind instruiți 46 de angajați.</p>

	<p>asigurarea respectării Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant</p>				<p>INJ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seminar: „Standardele internaționale în domeniul combaterii torturii, tratamentului inuman sau degradant” (3 martie 2023) Persoane instruite: 6 asistenți judiciari, 4 grefieri, 8 consultanți ai procurorului, 1 colaborator din cadrul curții; - Seminar: „Standardele internaționale în domeniul combaterii torturii, tratamentului inuman sau degradant” (7 aprilie 2023) Persoane instruite: 6 judecători, 12 procurori; - Seminar: „Standardele internaționale în domeniul combaterii torturii, tratamentului inuman sau degradant” (1 noiembrie 2023) Persoane instruite: 6 asistenți judiciari, 6 grefieri, 10 consultanți ai procurorului, 3 colaborator din cadrul curții; - Seminar: „Standardele internaționale în domeniul combaterii torturii, tratamentului inuman sau degradant” (30 noiembrie 2023) Persoane instruite: 6 judecători, 10 procurori <p>PG</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.La data de 07.04.2023 și 30.11.2023, în cadrul INJ au fost organizate 2 seminare cu genericul „Standarde internaționale în domeniul combaterii torturii, tratamentului inuman și degradant”, în cadrul cărora au fost instruiți 30 procurori. 2.La data de 13-14 martie 2023, procurorii Secției combatere tortură a Procuraturii Generale au participat la reuniunea experților privind investigarea torturii, tratamentului sau pedepselor inumane sau degradante comise în custodia poliției în anul 2021, organizată de Consiliul Europei. 3.La data de 04.05.2023-05.05.2023 și, respectiv, data de 11.05.2023 și 12.05.2023, procurorul-șef interimar al Secției combatere tortură a Procuraturii Generale, în calitate de expert a participat la
--	---	--	--	--	---

						<p>instruirea procurorilor responsabili pentru investigarea rețelor tratamente în cadrul a două ateliere de lucru cu tematica „Asigurarea implementării efective a obligațiilor statului de a identifica, înregistra și raporta presupusele cazuri de rețele tratamente”.</p> <p>4.La data de 06.01.2023 și 25.08.23, procurorii responsabili de investigarea sesizărilor privind pretinsele fapte de tortură și tratament inuman și degradant din cadrul Procuraturii raionului Criuleni și Sîngerei au organizat ședințe în cadrul căreia au participat 80 de angajați ai IP Criuleni și respectiv IP Sîngerei . S-au adus la cunoștință în mod repetat prevederile Convenției Europene pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante.</p> <p>5.La data de 24.08.2023, procurorul-șef interimar al Secției combatere tortură a Procuraturii Generale a organizat o ședință la IMSP Spitalul de Copii Municipal din Chișinău „V. Ignatenco”, în cadrul căreia au participat factorii de decizie ai acestei instituții, fiind aduse la cunoștință cu scop de revizuire a memoriei instituționale prevederile Convenției Europene pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante.</p> <p>În total, în anul 2023 au fost realizate 5 instruirii în domeniul combaterii torturii, tratamentului inuman sau degradant, la care au participat 39 procurori și 29 consultanți ai procurorului.</p>
127.83 Implementați recomandările Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante (Germania) / ODD 16	Realizarea acțiunilor conform recomandărilor Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante	MJ/ANP MAI MS		Nr. de acțiuni întreprinse Nr. de recomandări/observații realizate	2023-2025	MJ În scopul implementării recomandărilor Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante, Ministerul Justiției a elaborat o foaie de parcurs în care sunt reflectate toate măsurile care urmează să fie întreprinse. Urmare a elaborării proiectului foii de parcurs și consultării acesteia cu reprezentanții ANP, acesta urmează să fie supus consultărilor către Cancelaria de Stat.

						<p>Adițional, a fost elaborat proiectul Hotărârii de Guvern privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de examinare medicală a deținuților grav bolnavi pentru aplicarea liberării de la executarea pedepsei sau pentru înlocuirea, revocarea arestului preventiv, precum și a Listei bolilor care împiedică aflarea persoanelor în detenție, care a parcurs procesul de avizare/consultare publică. În prezent proiectul se definitivează în baza avizelor și urmează a fi remis Guvernului spre aprobare.</p> <p>MAI Pe parcursul perioadei de raport au fost realizate 18 recomandări din 21. Parțial nerealizată fiind recomandarea cu referire la identificare soluțiilor optime în comun cu Agenția Servicii Publice privind realizarea tuturor aspectelor care vizează eliberarea actelor de identitate persoanelor aflate în custodia Poliției. Nerealizate sunt recomandările privind transferul posturilor de felcer în subordinea Serviciului medical al MAI și amenajarea camerelor de tranzit (așteptare/reținere temporară) în cadrul inspectoratelor teritoriale de Poliție care nu dispun de izolatoare de detenție provizorie</p> <p>ANP 30 recomandări înaintate și realizate; 30 acțiuni întreprinse.</p>
127.84 Asigurați investigații sigure a tuturor formelor de tortură și rele tratamente prin mecanisme independente (Egipt) / ODD 16	1. Evaluarea eficienței investigării și judecării cauzelor de tortură, tratament inuman și degradant.	PG MJ/ANP	OAP	1. Studiu efectuat 2. Recomandări formulate	Iulie 2023 Ianuarie/iulie 2024 Ianuarie/iulie 2025	PG În anul 2023, Procuratura Generală a întocmit 1 analiză cu referire la cauzele și condițiile care au dus la condamnarea Republicii Moldova la CtEDO în cauzele de tortură, tratament inuman și degradant. Această analiză a avut ca scop de a spori eficiența realizării atribuțiilor Procuraturii Generale și ale altor subiecți oficiali în domeniul dat. Actualmente, în curs de definitivare este evaluarea eficienței investigării și judecării cauzelor de tortură, tratament inuman sau degradant pentru anul 2023.

						Prezenta activitate va conține date statistice privind rezultatul activității pentru anul 2023, aprecierea stării de fapt la capitolul investigării cazurilor de tortură și rele tratamente, va evidenția cazurile în care au fost adoptate ordonanțe viciate/neîntemeiate de neîncepere a urmăririi penale/clasare a cauzelor penale, vor fi reliefate deficiențele și cauzele care au determinat adoptarea unor astfel de hotărâri, vor fi identificate problemele cu care se confruntă procurorii la investigarea cazurilor de tortură, tratament inuman și degradant, dar și propuneri de redresare a situației.
	2. Analiza problematicii la capitolul examinării de către procurori a sesizărilor cu privire la pretinse acte de tortură, tratament inuman sau degradant, în care s-a dispus neînceperea urmăririi penale.	PG MJ/ANP		1. Analiză realizată 2. Recomandări formulate	Iulie 2023 Ianuarie/iulie 2024 Ianuarie/iulie 2025	PG În anul 2023, Procuratura Generală a realizat segmentul problematicii examinării de către procurori a sesizărilor cu privire la pretinse acte de tortură, tratament inuman sau degradant, în care s-a dispus refuzul în pornirea urmăririi penale pe parcursul anului 2023. S-au constatat următoarele deficiențe admise de către procurori, după cum urmează: -aplicarea incorectă a legislației, -efectuarea incompletă a investigațiilor; -neaprecierea justă a circumstanțelor cauzei; -lipsa unei atitudini responsabile din partea procurorilor, dar și a procurorilor-șefi, care au obligația de a monitoriza și de a interveni din oficiu. Prin urmare, Procuratura Generală a intervenit cu observații de critică cu referire la 41 cauze penale, iar referitor la 17 cauze penale, ordonanțele dispuse au fost anulate.
	3. Analiza problematicii la capitolul efectuării urmăririi penale (<i>art.166¹ din Codul penal</i>), în cauzele penale în care s-a dispus clasarea în baza art.275 pct.1)-3) din CP.	MJ PG		1. Generalizare întocmită 2. Recomandări formulate	Ianuarie 2024 Ianuarie 2025	

<p>127.85 Efectuați investigații imparțiale și eficiente ale infracțiunilor legate de tortură și rele tratamente și îmbunătățiți condițiile din închisori și centre de detenție (Australia) / ODD 16</p>	<p>1. Investigarea infracțiunilor legate de tortură și rele tratamente</p>	<p>PG MJ/ANP MAI</p>		<p>Nr. de plângeri/sesizări examinate</p>	<p>2023-2025</p>	<p>PG Prevenirea și combaterea torturii și altor rele tratamente continuă să fie o prioritate pentru Republica Moldova. Astfel standardele înalte impuse procurorilor la examinarea fiecărei sesizări despre un pretins caz de tortură încearcă să asigure ca fiecare investigație de maltratare să atingă un scop dublu: - scopurile principale de a stabili faptele relevante și, în cazurile adecvate, de a identifica și pedepsi persoanele responsabile pentru maltratare; - necesitatea de a menține încrederea publicului în aderența autorităților la supremația legii și prevenirea oricărui aspect al complicității lor la maltratare sau al toleranței maltratării de către aceștia. Aceste standarde nu sunt criterii pur procedurale, elaborate doar pentru a măsura eforturile relevante ale autorităților, ci reprezintă un set de cerințe care ar trebui să asigure ca o investigație să nu lase nici un dubiu în ce privește seriozitatea eforturilor autorităților de combatere a maltratării.</p> <p>ANP 67 plângeri/sesizări legate de tortură și rele tratamente examinate.</p> <p>MAI Pe parcursul anului 2023, de către Direcția interacțiune justiție a IGP au fost examinate 8 petiții. Petițiile menționate au fost transmise conform competenței de examinare în adresa Procuraturii Generale a RM, deoarece investigarea promptă, imparțială și eficientă a plângerilor și declarații sau altor informații despre pretinse fapte de tortură, tratament inuman sau degradant ține de competența nemijlocită a Secției combatere tortură din cadrul Procuraturii Generale.</p>
--	--	------------------------------	--	---	------------------	--

	2. Efectuarea reparațiilor curente și capitale a instituțiilor penitenciare și izolatoarelor de detenție provizorie.	MJ/ANP MAI		Nr. de instituții penitenciare/ izolatoare de detenție provizorie reparate	2023-2025	ANP În instituțiile din cadrul sistemului administrației penitenciare se desfășoară anual reparațiile curente și capitale a încăperilor de detenție, în limita alocațiilor financiare oferite în acest sens, astfel în penitenciare au fost reparate curent/capital 200 de încăperi de detenție de diferită capacitate. MAI În prezent, sunt renovate capital 15 izolatoare de detenție provizorie ale subdiviziunilor teritoriale ale IGP.
127.86 Asigurați formarea în domeniul prevenirii torturii a colaboratorilor organelor de aplicare a legii și stabiliți proceduri pentru investigarea corespunzătoare a acuzațiilor de rele tratamente (Cehia) / ODD 16	1. Dezvoltarea programelor de instruire pentru angajații Poliției în domeniul drepturilor omului, nediscriminării și drepturilor persoanelor cu dizabilități mintale;	INJ MAI	Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova (IDOM), INJ, Promo-LEX, Oficiul Consiliului Europei la Chișinău	1. Programe de formare profesională inițială și continuă în cadrul Academiei Ștefan cel Mare, cât și tematici în planurile de formare la locul de muncă, implementate și aprobate; 3. Minim 4 vizite de studiu realizată pe parcursul anului/ 4. Numărul participanților;	2023-2025	MAI Pe parcursul anului 2023, s-a eficientizat programul aprobat privind „Protecția drepturilor omului”, în temeiul cărui a fost organizat și desfășurat un curs de formare profesională continuă cu aceiași denumire. În cadrul disciplinei Protecția juridică a drepturilor omului, de la ciclul I și II de studii, sunt incluse tematici în cadrul cărora sunt studiate aspectele care prevăd protecția drepturilor omului inclusiv combaterea stereotipurilor de discriminare și a drepturilor persoanelor cu dezabilități mintale. Cursuri desfășurate – 7 Persoane instruite – 166
	2. Consolidarea capacităților reprezentanților sectorului justiției în domeniul prevenirii și combaterii actelor de tortură și tratamente inumane sau degradante, conform standardelor stabilite în Protocolul de la Istanbul.	INJ MAI	Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova (IDOM), INJ, AO ”Promo LEX” Oficiul Consiliului Europei la Chișinău	1. Numărul de ateliere/cursuri de instruire organizate; 2. Numărul de polițiști/procurori instruiți	2023-2025	INJ - Seminar: „Standardele internaționale în domeniul combaterii torturii, tratamentului inuman sau degradant” (3 martie 2023) Persoane instruite: 6 asistenți judiciari, 4 grefieri, 8 consultanți ai procurorului, 1 colaborator din cadrul curții; - Seminar: „Standardele internaționale în domeniul combaterii torturii, tratamentului inuman sau degradant” (7 aprilie 2023) Persoane instruite: 6 judecători, 12 procurori; - Seminar: „Standardele internaționale în domeniul combaterii torturii, tratamentului inuman sau degradant”

						<p>(1 noiembrie 2023) Persoane instruite: 6 asistenți judiciari, 6 grefieri, 10 consultanți ai procurorului, 3 colaborator din cadrul curții; - Seminar: „Standardele internaționale în domeniul combaterii torturii, tratamentului inuman sau degradant” (30 noiembrie 2023) Persoane instruite: 6 judecători, 10 procurori</p> <p>MAI În scopul consolidării capacităților reprezentanților sectorului justiției în domeniul prevenirii și combaterii actelor de tortură și tratamente inumane sau degradante, conform standardelor stabilite în Protocolul de la Istanbul în perioada 23.01-27.01.2023 a fost organizat și desfășurat cursul pentru subofițeri, cu tematica „Protecția drepturilor omului” la care au participat 20 funcționar publici. La fel, tematici de referință au fost studiate în cadrul cursurilor de formare profesională inițială ofițeri, după cum urmează: Cursuri desfășurate – 6 Persoane instruire – 142</p>
	3. Desfășurarea cursului de instruire ”Interzicerea relexor tratamente în contextul aplicării legii, securității și în alte contexte coercitive”	INJ	HELP	Numărul de persoane instruite.	2023-2025	<p>INJ - E-curs: „<i>Interzicerea relexor tratamente în contextul aplicării legii, securității și în alte contexte coercitive</i>” (20.11.2023-10.12.2023) Persoane certificate: 33, dintre care 2 judecători, 2 procurori, 9 consultanți ai procurorului, 3 colaboratori ai procuraturii, 9 asistenți judiciari, 6 grefieri, 2 colaboratori din instanțe.</p>
	4. Instruirea continuă a procurorilor și judecătorilor prin prisma art.3 CEDO.	INJ	ANP MS Ministerul Educației	Seminare / mese rotunde organizate	2023-2025	<p>INJ - E-curs: „<i>Interzicerea relexor tratamente în contextul aplicării legii, securității și în alte contexte coercitive</i>” (20.11.2023-10.12.2023) Persoane certificate: 33, dintre care 2 judecători, 2 procurori, 9 consultanți ai procurorului, 3 colaboratori ai procuraturii, 9 asistenți judiciari, 6 grefieri, 2 colaboratori din instanțe.</p>

127.87 Adoptați legi care să asigure căi de atac, acces la justiție și reabilitare pentru victimele torturii și relexelor tratamente (Germania) / ODD 16	Realizat. Cadrul normativ conține reglementări care acoperă aspectele menționate în recomandare.					
127.195 Adoptați un sistem cuprinzător și eficient de monitorizare în instituțiile rezidențiale neuropsihologice și în spitalele de psihiatrie, în vederea eliminării oricăror cazuri de abuz și maltratare a rezidenților acestora (Polonia) / ODD 16	Efectuarea vizitelor de control și monitorizare	MS OAP		Numărul de vizite efectuate Numărul de cazuri identificate	2023-2025	MS Monitorizarea în spitalele de psihiatrie, în vederea eliminării oricăror cazuri de abuz și maltratare a pacienților se realizează de către Consiliul pentru Prevenirea Torturii a Oficiului Avocatului Poporului, Procuratura RM, inclusiv instituțiile medicale crează comisii/comitete interne de monitorizare a posibilelor cazuri de maltratare. Astfel, pe parcursul anului 2023 a fost efectuată o vizită de monitorizare la IMSP Spitalul de Psihiatrie Orhei (iunie 2023) de către Consiliul pentru Prevenirea Torturii și o vizită de către Procuratura mun. Chișinău (octombrie 2023) în cadrul IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie. Urmare vizitelor nu au fost identificate cazuri de abuz și maltratare a pacienților aflați la tratament în cadrul spitalelor de psihiatrie.
Domeniul de intervenție 9: Condițiile de detenție						
127.88 Întreprindeți acțiuni concrete pentru îmbunătățirea condițiilor de detenție în instituțiile penitenciare și pentru asigurarea conformității lor cu standardele internaționale (Federația Rusă) / ODD 16 127.89 Întreprindeți acțiuni concrete pentru	1. Implementarea măsurilor îndreptate spre îmbunătățirea condițiilor fizice în instituțiile penitenciare și în izolatoarele de detenție provizorie.	MJ/ANP MAI INP		1. Nr. de instituții penitenciare reparate 2. Nr. de izolatoare de detenție provizorie reparate	2023-2025	ANP În instituțiile din cadrul sistemului administrației penitenciare se desfășoară anual reparațiile curente și capitale a încăperilor de detenție, în limita alocațiilor financiare oferite în acest sens, astfel în penitenciare au fost reparate curent/capital 200 de încăperi de detenție de diferită capacitate. În scopul ajustării condițiilor de detenție de către ANP sunt în proces de implementare două proiecte de anvergură, precum construcția Casei de arest la Bălți cu capacitatea de 650 locuri, la care în 2023 au fost finalizate lucrările contractate în etapa I, în anul curent urmează a fi contractate și realizate lucrările pentru etapa II, ce urmează a fi finalizată în 2026. Paralel cu proiectul enunțat sunt în proces de achiziție lucrările de reconstrucție a unui sector de

îmbunătățirea condițiilor din închisori și centre de detenție, în conformitate cu Convenția împotriva torturii și altor pedepse și tratamente cu cruzime, inumane sau degradante și cu Regulile Nelson Mandela (Lituania) / ODD 16 127.90 Continuați eforturile de îmbunătățire a condițiilor de detenție și de asigurare a unor condiții corespunzătoare de detenție (Irak) / ODD 16 127.91 Îmbunătățiți condițiile din închisori și întreprindeți acțiuni eficiente împotriva supra-aglomerării, în conformitate cu standardele internaționale, inclusiv cu Regulile Nelson Mandela (Germania) / ODD 16 127.92 Implementați Ansamblul de reguli minime pentru tratamentul deținuților (Regulile						detenție în Penitenciarul nr. 5-Cahul, ce prevede crearea unui sector cu 300 locuri de detenție noi și modernizarea infrastructurii adiacente. MAI În prezent, sunt renovate capital 15 izolatoare de detenție provizorie ale subdiviziunilor teritoriale ale IGP.
	2. Repartizarea rațională a condamnaților în celule cu respectarea strictă a normelor privind suprafața spațiului locativ.			Nr mediu de condamnați din celule în raport cu normele stabilite		ANP La nivelul ANP, a fost aprobat Ordinul nr.149 din 22.03.2023 cu privire la repartizarea uniformă a deținuților în celule și delimitarea spațiilor auxiliare în instituțiile penitenciare. În cazul constatării repartizării neuniforme în rezultatul verificării instituțiilor penitenciare, sunt întreprinse măsuri pentru înlăturarea neajunsurilor identificate. Privitor la existența suprapopulării în rândul populației deținute în instituțiile penitenciare ale Republicii Moldova, la moment, conform ultimelor date raportate în cadrul Sistemului administrației penitenciare nu se atestă o suprapopulare a instituțiilor penitenciare, cu excepția Penitenciarului nr. 11-Bălți și Penitenciarul nr. 13-Chișinău, reieșind din considerentul specificului instituțiilor date, acestea având statut de izolatoare de urmărire penală.
	3.Organizarea instruirilor periodice pentru angajații sistemului penitenciar cu privire la respectarea drepturilor și obligațiilor deținuților.			Nr. de instruiți desfășurate		ANP În conformitate cu prevederile Ordinului directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor cu privire la aprobarea programului de formare profesională a angajaților sistemului administrației penitenciare, în cadrul programului de pregătire profesională organizat și desfășurat anual în instituții subordonate ale ANP sunt studiate următoarele tematici: -Standardele minime de întreținere a condamnaților. Reguli penitenciare europene (Practica CEDO vs Republica Moldova); -Declarația Universală a Drepturilor Omului din 10.12.1948; -Convenția împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante din

<p>Nelson Mandela) pentru a îmbunătăți condițiile de detenție (Fiji) / ODD 16 127.93 Intensificați eforturile de asigurare a condițiilor de detenție în locurile de privare de libertate în conformitate cu standardele internaționale</p>						<p>10 decembrie 1984 (Practica CEDO). Convenția europeană pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante din 26.11.1987; Mecanismul național, regional și internațional privind apărarea drepturilor omului. Legea nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul). În perioada anului 2023: au fost organizate și desfășurate de către centrul de instruire-4 instruirii cu privire la respectarea drepturilor și obligațiilor deținuților; În total au fost desfășurate 8 ore academice, la care au participat 90 de angajați ai sistemului penitenciar.</p>
<p>relevante (Austria) / ODD 16 127.96 Întreprindeți acțiuni concrete pentru a îmbunătăți condițiile în închisori și centrele de detenție, inclusiv prin elaborarea unei strategii integrate de reducere a numărului deținuților, mobilizând toate resursele disponibile și asigurând aplicarea mai largă a măsurilor neprivative de libertate ca alternativă la privarea de libertate (Irlanda) / ODD 16 127.97 Accelerați reforme pentru abordarea problemelor de supra-aglomerare, sanitație</p>	<p>4. Crearea celulelor cu capacitatea de maximum 4 – 6 persoane în instituțiile penitenciare.</p>			<p>Nr. de celule cu capacitatea de max. 4 – 6 pers create.</p>		<p>ANP În anul 2023 nu au fost realizate lucrări de replanificare interioară, au fost efectuate schițe și estimări prealabile în acest sens pentru penitenciarele nr.18-Brănești și nr. 9-Pruncul, realizarea cărora depind de alocațiile financiare necesare implementării acestora.</p> <p>MAI Au fost supuse renovării 15 Izolatoare de detenție provizorie (în continuare IDP), conform standardelor internaționale, cu precădere recomandărilor Consiliului pentru Prevenirea Torturii, precum și întreprinse alte activități conexe orientate la îmbunătățirea condițiilor de aflare a persoanelor deținute în custodia Poliției; Totodată în baza recomandărilor precum și standardelor internaționale Serviciile detenție și escortă au fost dotate cu autospeciale de capacitate mare destinate transportării persoanelor aflate în custodia poliției, iar parametri constructivi și funcționali au fost modificați pentru a le conforma cerințelor minime și asigurarea respectării dreptului omului.</p>

corespunzătoare și accesul la asistență medicală în închisori și centre de detenție (Cehia) / ODD 3 / ODD 6						
127.95 Asigurați posibilitatea Consiliului pentru Prevenirea Torturii, crearea căruia o salutăm, de a vizita, în cadrul mandatului său, în mod regulat și neașteptat, toate locurile de privare de libertate, inclusiv spitalele de psihiatrie, instituțiile psiho-neurologice și instituțiile pentru minori (Luxemburg) / ODD 3 / ODD 16	Efectuarea vizitelor preventive și de monitorizare de către Consiliul pentru Prevenirea Torturii, conform prevederilor Legii nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului.	Consiliul pentru Prevenirea Torturii	OAP	Nr. de vizite întreprinse de către Consiliu	2023-2025	OAP În anul 2023 au fost efectuate 17 vizite preventive și de monitorizare de către Consiliul pentru Prevenirea Torturii la 18 instituții, dintre care: - 8 Izolatoare de detenție provizorie; - 6 penitenciare; - 3 centre de plasament al persoanelor cu dizabilități; - 1 spital de psihiatrie. În urma vizitelor au fost elaborate 307 recomandări.
127.98 Îmbunătăți accesul la servicii medicale, psihosociale și de sănătate mintală incluzive pentru toate persoanele aflate în detenție, în special pentru cele care fac parte din grupuri vulnerabile (Austria) / ODD 3	Asigurarea cu personal medical și implementarea sistemului de management al calității.	MJ/ANP MS MAI		1.Nr. de personal medical angajat 2. Vizite de audit medical realizate		ANP Conform statelor de personal sunt prevăzute 247,5 funcții medicale, din ele 196-ocupate, 51,5-vacante. În cadrul sistemului administrației penitenciare activează 226 persoane care dețin studii medicale. În perioada anului 2023 au fost ocupate 25 funcții fiind angajați 26 persoane. Pe parcursul anului 2023 au fost realizate 20 de vizite de audit medical intern în toate secțiile medicale de ambalator și spitalul penitenciar, în rezultatul cărora au fost identificate 87 neconformități și 45 observații și perfectate 175 recomandări de tratament pentru deținuți. MAI În cadrul izolatoarelor de detenție provizorie ale subdiviziunilor teritoriale ale IGP sunt amenajate birouri medicale care asigură asistența medicală separat de birourile destinate consultației și

						efectuării triajului epidemiologic cu asigurarea confidențialității informației rezultatelor examinării medicale și a altor date cu caracter personal. Conform statelor de personal, Serviciile detenție și escortă din cadrul Inspectoratelor teritoriale de poliție ce dispun de izolator de detenție provizorie, sunt prevăzute cu 18 funcții de felcer. Momentan sunt angajați 12 felceri - personal medical.
127.99 Continuați eforturile de îmbunătățire a condițiilor din închisori și a tratării persoanelor aflate în detenție, în special a persoanelor cu dizabilități, inclusiv cu o posibilă cooperare bilaterală și internațională (Indonezia) / ODD 3	Asigurarea deținuților cu dizabilități locomotorii cu suporturi pentru deplasare	MJ/ANP MAI	Donatori și parteneri de dezvoltare	Nr. de suporturi repartizate deținuților cu dizabilități locomotorii		ANP Pe parcursul anului 2023 au fost recepționate donații de către: Penitenciarul nr.7-Rusca – 2 scaune cu rotile, 5 bastoane, 2 premergătoare; Penitenciarul nr.13-Chișinău – 2 scaune pentru baie; Penitenciarul nr.16-Pruncul – 3 bastoane, 2 premergătoare; Penitenciarul nr. 17-Rezina – pat electric reglabil, scaun pentru baie; Totodată, au fost primite cu titlul gratuit : -bandaje elastice curity – 48, - fixator Elbow – 24, - fixatoare knee, wrist – 24, - scutece adulți – 10. MAI Inspectoratul General al Poliției dispune de 3 Izolatoare de detenție provizorie (Chișinău, Hîncești, Cahul), care sunt prevăzute cu: - spații de acces pentru public, inclusiv pentru cetățenii cu dizabilități locomotorii; - scări de acces și praguri ce oferă accesibilitatea ușoară inclusiv pentru persoanele cu dizabilități locomotorii; - accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități la elementele funcționale și de sistematizare ale sectoarelor de poliție, terenului aferent, de intrare, comunicații, căi de evacuare, în conformitate cu normativele stabilite. IDP al IP Cahul este dotat cu: 1 scaun cu rotile și 4 perechi de bastoane pentru sprijin.

Domeniul de intervenție 10: Buna guvernare și corupția

<p>127.77 Demonstrați în mod proactiv angajamentul față de drepturile omului și încurajați o conștientizare și sprijin mai mare pentru drepturile universale ale omului în toată Republica Moldova, inclusiv în regiunea transnistreană (Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord) / ODD 10 / ODD 16</p>	<p>1. Abordarea sistematică în procesul de negocieri a problematicii drepturilor omului în localitățile din stânga Nistrului și mun. Bender</p>	<p>CS (BPR) MJ MEC</p>	<p>Mediatorii și observatorii în procesul de negocieri pentru reglementarea transnistreană, OSCE, ONU, Consiliul Europei, misiunile diplomatice acreditate în RM</p>	<p>Categorii de drepturi promovate</p>	<p>2023-2025</p>	<p>BPR Problematica drepturilor omului în regiunea transnistreană și potențialele măsuri de asistență în vederea onorării obligațiilor pozitive în raport cu cetățenii ale căror drepturi au fost lezate au fost menținute în 2023 pe agenda procesului de negocieri (2 ședințe de lucru în formatul 1+1 la nivelul reprezentanților politici din partea Chișinăului și a Tiraspolului, 1 ședință a grupului de lucru pentru drepturile omului) și în cadrul contactelor cu partenerii externi (86 de întrevederi, inclusiv 6 întrevederi cu reprezentantul special al Președinției în exercițiu a OSCE pentru procesul de reglementare transnistreană). Au fost abordate: situația cetățenilor deținuți ilegal, funcționarea în bune condiții a școlilor cu predare în limba română, eliminarea obstacolelor în calea liberei circulații pentru jurnaliști și promotorii drepturilor omului, dreptul la libera exprimare, accesul la terenurile din raionul Dubăsari, asigurarea drepturilor refugiaților din Ucraina care și-au găsit adăpost în regiunea transnistreană, asigurarea drepturilor persoanelor cu deficiențe mintale sau intelectuale, asigurarea drepturilor persoanelor atribuite la minoritățile naționale.</p>
	<p>2. Implementarea proiectului Consiliului Europei „Educația pentru democrație în Republica Moldova”</p>	<p>MEC</p>	<p>Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare</p>	<p>Acțiuni realizate conform Planului de acțiuni în implementarea proiectului</p>	<p>Anii 2023-2025</p>	<p>MEC Metodologia de monitorizare a implementării curriculumului la disciplina reconceptualizată Educație pentru societate a fost pilotată în 700 instituții de învățământ. În baza rezultatelor pilotării și propunerilor acest document a fost definitivat pentru a fi pus în aplicare de către administrațiile instituțiilor de învățământ. Metodologia a fost aprobată prin Ordinul ministrului nr.1511 din 22 noiembrie 2023. Totodată, în mai 2023a avut loc o conferință națională la care au fost consolidate politicile naționale și cadrul metodologic privind implementarea disciplinei Educație pentru societate prin evaluarea impactului disciplinei Educație pentru societate după cinci ani de implementare</p>

						graduală. Au fost organizate ateliere online de feedback pentru elevi și cadre didactice cu referire la desfășurarea procesului educațional la disciplina Educație pentru societate (clasa a IX-a). A urmat elaborarea reperelor metodologice privind organizarea procesului educațional la disciplina Educație pentru societate în anul de studii 2023-2024, a fost revizuit, tipărit și distribuit "Ghidul profesorului" (clasa a IX-a) în limba română și limba rusă etc. A fost inițiat procesul de formare transdisciplinară a competențelor pentru cultură democratică. Pentru aceasta a fost studiată experiența Republicii Serbia în integrarea transdisciplinară a Cadrului de Referință al Competențelor pentru Cultură Democratică în învățământul general și primar. Procesul de pilotare a Ghidului de guvernanta democratică a școlii (pilotat 2 ani în 49 de instituții) a finalizat cu aprobarea prin Ordinul ministrului nr. 1673/2023 și este pus în aplicare începând cu 1 ianuarie 2024. Cu suportul Consiliului Europei a fost elaborată o Culegere de bune practice, care vine să completeze misiunea Ghidului metodologic Guvernanta democratică a școlii în Republica Moldova de a oferi modalități practice prin care poate fi dezvoltată și îmbunătățită participarea părților interesate, reglementată prin mai multe documente normative, inclusiv Codul Educației.
127.100 Continuați eforturile întreprinse în lupta împotriva corupției și de asigurare a independenței, eficienței și imparțialității justiției (Franța) / ODD 16 127.101 Consolidați eforturile de implementare a măsurilor de	1. Promovarea continuă a integrității instituționale în cadrul sistemului judecătoresc.	CSM		numărul activităților de sensibilizare organizate	2023-2025	
	2. Depistarea infracțiunilor de corupție și celor conexe corupției, săvârșite de participanții în cadrul diferitor procese judiciare (judecători, procurori, avocați, etc.)	Procuratura anticorupție		1. Numărul infracțiunilor depistate 2. Analiză efectuată 3. Recomandări formulate	2023-2025	PA În perioada anului 2023, în gestiunea Procuraturii Anticorupție au fost înregistrate 767 sesizări despre comiterea infracțiunilor date în competența Procuraturii Anticorupție domeniul exercitare și a Centrului Național Anticorupție, conduse de către procurorii anticorupție, în perioada 01.01.2023 – 22.08.2023. Pe domeniul exercitare, au fost înregistrate 174 sesizări în 2023 și au fost soluționate 178 sesizări (patru fiind restante din perioada anterioară),

<p>combatere a corupției, în special în sectorul justiției (Slovacia) / ODD 16</p>					<p>dispunând pornirea urmăririi penale în 93 cazuri (52,5% din numărul total) și neînceperea în 85 cazuri (47,8% din numărul total).</p> <p>Pe domeniul conducere, în perioada 01.01.2023 – 22.08.2023, au fost înregistrate 522 sesizări, secția conducere a soluționat 521 sesizări în 2023, dispunând pornirea urmăririi penale în 303 cazuri (58,26%) și neînceperea în 218 cazuri (41,84%).</p> <p>Comparativ cu perioadele anterioare se atestă o scădere a numărului de sesizări, în mare parte, generată de modificarea competenței Procuraturii Anticorupție pe domeniile exercitare și conducere a urmăririi penale, precum și de transferarea începând cu 22.08.2023, a atribuției de conducere urmăririi penale pe cauze penale din gestiunea organului de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție de la Procuratura Anticorupție, la Procuratura municipală.</p> <p>Ca rezultat al modificărilor în vigoare din data de 22.08.2023, referitoare la competența Procuraturii Anticorupție, a fost redusă competența atât după subiecții investigați, cât și după categoria infracțiunilor investigate, precum și suma prejudiciului și a mitei. Aceste circumstanțe, au constituit un factor determinat în reducerea numărului de sesizări examinate de Procuratura Anticorupție în perioada de raport.</p> <p>Divizând după categoriile de infracțiuni la care se referă, starea de fapt a activității de examinare a sesizărilor și soluțiile adoptate asupra lor în anul 2023, demonstrează că marea majoritate a sesizărilor soluționate de procurorii anticorupție se referă la infracțiuni de corupție în sfera publică (45,2%) și abuz de putere sau abuz de serviciu în sfera publică (15,7%). Activitatea de examinare a sesizărilor nu a fost delimitată după categoria de subiecți la care se referă conținutul sesizării.</p> <p>Pe perioada anului 2023, Procuratura Anticorupție a expediat în judecată mai multe cauze penale în privința mai multor subiecți a căror activitate ține de sistemul judiciar fiind învinuiți de corupție, trafic</p>
---	--	--	--	--	---

						de influență, abuz de serviciu și alte infracțiuni conexe (18 cauze penale: 1 judecător; 3 procurori; 4 executori judecătorești; 9 avocați; 1 administrator autorizat).
127.102 Continuați progresul reformelor sistemului judiciar și eforturile de combatere a corupției, inclusiv prin prevenirea urmării penale selectivă și prin tragerea la răspundere a politicienilor corupți (Statele Unite ale Americii) / ODD 16	1. Realizarea acțiunilor de modificare a cadrului normativ privind sistemul procuraturii reflectate în Strategia pentru asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025	MJ PG	CSP CNA	1. Analiză efectuată 2. Recomandări formulate 3. Avize la proiectele de modificare a legii; 4. Proiecte de modificare a legii elaborate	2023-2025	MJ Componența Consiliului Superior al Procurorilor (CSP) a fost modificată prin Legea nr. 200/2023 din 31 iulie 2023: de la 13 membri a fost redusă la 10, prin excluderea a 3 membri din oficiu: Avocatul Poporului și Procurorul General au pierdut calitatea de membri ai CSP din 1 ianuarie 2024, iar ministrul justiției va continua să fie membru al CSP - până la 1 ianuarie 2026. CSP CSP și-a exprimat opiniile aferent proiectelor de lege de modificare a unor acte normative ce aveau drept scop realizarea acțiunilor reflectate în Strategia pentru asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025.
	2. Asigurarea efectuării unor anchete penale pe fapte de corupție și cele conexe actelor de corupție eficiente și corecte.	PA PG CNA		1. Anchete penale efectuate 2. Analiză efectuată 3. Recomandări formulate	2023-2025	PA Prioritatea Procuraturii Anticorupție este combaterea corupției la nivel înalt, care include infracțiuni de corupție comise de persoane de rang înalt în societate și/sau infracțiuni care cauzează un prejudiciu mare. În ceea ce ține de subiecți de rang înalt vizați în dosarele Procuraturii Anticorupție investigate și trimise în judecată, se observă o tendință pozitivă aferent procentului de subiecți speciali vizați în dosarele trimise în judecată fiind în creștere (de la 28% în 2020, la 40% în 2021, la 64% în 2022, la 66% în 2023). Aceasta denotă că procurorii anticorupție se axează pe funcționari publici care cer sau primesc mită în comparație cu persoanele care oferă sau plătesc mită. Din punct de vedere a subiecților de rang înalt, se observă o creștere și mai pronunțată (18 subiecți trimiși în judecată în 2023 comparativ cu 2, 7 și 13 în anii 2020, 2021 și 2022 respectiv). În anul 2023, au fost trimise cauze penale în judecată în privința unui ex-președinte al țării și, pentru prima dată în ultimii trei ani, sunt vizați un fost prim-ministru, doi

						<p>foști miniștri și un fost vice-ministru în cauze penale expediate în judecată.</p> <p>La fel, au fost trimise în instanța de judecată cauze penale în care sunt vizați 8 deputați, inclusiv 3 deputați din actualul Parlament al Republicii Moldova (comparativ cu ultimii trei ani în care a fost vizat un singur deputat), precum și ex-angajați ai executivului.</p> <p>PG</p> <p>Ca urmare a analizei efectuate, la 10.01.2023 de către Procuratura Generală s-a întocmit <i>Raportul de evaluare a eficienței investigării și judecării cauzelor de corupție de nivel înalt</i>, cu formularea de recomandări.</p>
127.103 Întreprindeți acțiuni suplimentare pentru a spori accesul la justiție și încrederea în sistemul judiciar și pentru a îmbunătăți mecanismele de supraveghere pentru combaterea corupției (Armenia) / ODD 16	1. Participarea la ședințele de audiere în cadrul controalelor parlamentare	MJ CNA	Parlamentul RM Curtea de Conturi Consiliul Civil	Numărul ședințelor la care a participat conducerea CNA	2023-2025	CNA Pe parcursul anului 2023, s-a participat la 4 ședințe de audiere în cadrul controalelor parlamentare cu participarea conducerii Centrului.
	2. Răspuns la solicitările Parlamentului	CNA	Parlamentul RM	Numărul răspunsurilor la solicitările recepționate din partea Parlamentului	2023-2025	PA Procuratura Anticorupție își menține rolul activ în scopul asigurării efectuării unor anchete penale pe fapte de corupție și cele conexe actelor de corupție eficiente și corecte, rezultatele fiind reflectate de indicii atinși pe segmentul cauzelor penale finalizate cu sentințe în perioada de raport. Cu participarea procurorilor din Procuratura Anticorupție, pe parcursul anului 2023, au pronunțat 162 sentințe, dintre care de condamnare 101 în privința a 115 persoane, de încetare 31 în privința a 39 persoane, de achitare 30 în privința a 48 persoane. Comparativ cu anii precedenți, se observă o creștere a proporției de sentințe unde a fost dispusă pedeapsa cu închisoare reală de către judecători, de la 12,2% în 2022, la 20,8% în anul 2023, ceea ce denotă că, cauzele penale de corupție trimise în judecată și instrumentate de Procuratura Anticorupție sunt mai grave, mai complexe și au un caracter mai serios din punct de vedere al pericolului social, care necesită o pedeapsă mai aspră cum ar fi închisoare reală

						<p>comparativ cu închisoare suspendată sau pedeapsă pecuniară.</p> <p>În 2023, amenda a fost dispusă ca pedeapsă principală în 30 sentințe în privința a 37 persoane, în mărime totală de 10 226 250 lei, comparativ cu 54 sentințe în privința a 64 persoane, în mărime totală de 11 998 500 lei, în anul 2022.</p> <p>Deasemenea în 2023, instanțele de fond au dispus confiscarea bunurilor provenite din sau destinate pentru comiterea infracțiunii, în 72 de sentințe în valoare totală de 2 329 208 lei, 2 telefoane mobile și un laptop, comparativ cu 62 de sentințe în 2022, valoarea bunurilor supuse confiscării constituind 5 115 432 lei.</p> <p>CNA</p> <p>Pe parcursul anului 2023, au fost remise 3 răspunsuri la solicitările recepționate din partea Parlamentului.</p>																					
	3. Asigurarea efectuării unor anchete penale pe fapte de corupție și cele conexe actelor de corupție eficiente și corecte.	PA PG CNA		1. Numărul de anchete penale efectuate 2. Raport de evaluare efectuat	2023-2025	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>DGUP (pe instituție)</th> <th>2023</th> </tr> <tr> <th colspan="3">CAUZE PENALE</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Restanță la începutul perioadei de raport</td> <td>405</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Pornită urmărirea penală de CNA</td> <td>416</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Parvenite de la alte OUP/disjuncte/redate</td> <td>279</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Total în gestiune</td> <td>1100</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Total finalizate</td> <td>273</td> </tr> </tbody> </table>		DGUP (pe instituție)	2023	CAUZE PENALE			1.	Restanță la începutul perioadei de raport	405	2.	Pornită urmărirea penală de CNA	416	3.	Parvenite de la alte OUP/disjuncte/redate	279	4.	Total în gestiune	1100		Total finalizate	273
	DGUP (pe instituție)	2023																									
CAUZE PENALE																											
1.	Restanță la începutul perioadei de raport	405																									
2.	Pornită urmărirea penală de CNA	416																									
3.	Parvenite de la alte OUP/disjuncte/redate	279																									
4.	Total în gestiune	1100																									
	Total finalizate	273																									

						5.	inclusiv	Trimise în judecată /persoane	164/209
								Încetate/clasate	109
						7.	Suspendate		13
						8.	Conexate		154
						9.	Transmise după competență		170
						10.	Restanță la sfârșitul perioadei de raport		490
127.104 Întreprindeți acțiuni suplimentare pentru a asigura independența, imparțialitatea, responsabilitatea și transparența sistemului judiciar (Timorul de Est) / ODD 16 127.105 Implementați reforme pentru a asigura o transparență și independență mai mare în sectorul justiției, utilizând în modul cel mai eficient avizul Comisiei de la Veneția a Consiliului	Implementarea Strategiei pentru asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025 pentru asigurarea independenței, imparțialității, responsabilității și transparenței sistemului judecătoresc.	MJ CSM	Donatori și parteneri de dezvoltare	Numărul de acțiuni realizate	2023 - 2025	<p>MJ Strategia pentru asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025 și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia a fost aprobată prin Legea nr. 211/2021.</p> <p>Rapoartele de monitorizare privind gradul de realizare a măsurilor din Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei pot fi consultate la adresa: https://www.justice.gov.md/ro/content/rapoarte-de-monitorizare-strategiei-0</p>			

<p>Europei (Suedia) / ODD 16</p>						
<p>127.106 Consolidați protecția generală a drepturilor omului prin reformarea eficientă a sectorului justiției, în conformitate cu recomandările Comisiei de la Veneția, inclusiv prin garantarea unui proces juridic transparent, incluziv, oportun, consultat pe scară largă și consecvent, restabilirea independenței atât a sistemului judiciar, cât și a procurorilor, și asigurând dreptul la un proces de justiție echitabil și transparent pentru toți cetățenii (Țările de Jos) / ODD 16</p>	<p>1.Asigurarea transparenței activității Consiliului Superior al Procurorilor și a colegiilor din subordine</p>	<p>CSP</p>		<p>1.Numărul hotărârilor CSP publicate pe pagina web oficială 2.Numărul hotărârilor colegiilor din subordinea CSP publicate pe pagina web oficială</p>	<p>permanent</p>	<p>CSP În perioada 01.07.2023-31.12.2023 CSP a adoptat 82 de hotărâri (din totalul de 206 de hotărâri adoptate pe parcursul anului 2023), care sunt publicate pe pagina web oficială a instituției directoriul Hotărâri . Colegiul de disciplină și etică a adoptat în semestrul II anul 2023 – 34 de hotărâri (din totalul de 131 de hotărâri adoptate pe parcursul anului 2023), toate acestea fiind publicate pe pagina web oficială directoriul Colegii – Colegiul de disciplină și etică, subdirectoriul Hotărâri . În perioada de raportare Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor nu s-a întrunit în ședințe și, respectiv, nu au fost adoptate hotărâri (în perioada semestrului I anul 2023, Colegiul a adoptat 98 de hotărâri, toate fiind publicate pe pagina web oficială, directoriul Colegii – Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor, subdirectoriul Hotărâri). Cu referire la publicarea hotărârilor Colegiului de evaluare a performanțelor procurorilor invocăm restricția stabilită în art.85 alin.(1) din Legea nr.3/2016 - Hotărârile privind evaluarea procurorilor nu se publică, însă rezultatele evaluării sunt date publicității. În temeiul prevederilor legale menționate, pe pagina web oficială sunt publicate rezultatele evaluărilor organizate în perioada 01.01.2023-30.06.2023 .</p>

						În perioada semestrului II anul 2023 Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor nu s-a întrunit în ședințe și, respectiv, nu au fost adoptate hotărâri.
	2. Adoptarea și publicarea de către Colegiul de disciplină și etică a recomandărilor privind prevenirea abaterilor disciplinare în cadrul Procuraturii și respectarea eticii procurorilor.	CSP		1. Numărul recomandărilor adoptate de către CDE 2. Numărul recomandărilor publicate pe pagina web oficială a CSP	permanent	CSP A elaborat cu suportul partenerilor un Ghid practic care cuprinde linii directorii privind abordarea practică a situațiilor și a conduitei procurorilor în împrejurări ce implică chestiuni de natură etică, valabile atât în exercitarea atribuțiilor de serviciu, cât și în afara serviciului. Ghidul în speță poate fi consultat de către orice persoană interesată prin accesarea paginii web oficiale instituționale, directoriul Presentare generală, subdirectorul Cadrul normativ. Țintind cont de recomandările mecanismelor europene de specialitate, având în vedere necesitatea reglementării, la nivel instituțional, a mecanismului de consiliere de etică a procurorilor potrivit pct.11 din Codul de etică, CSP a considerat relevant crearea unui grup de lucru pentru instituirea mecanismului de consiliere etică al procurorilor. Lucrările grupului de lucru menționat sunt în desfășurare.
127.107 Asigurați independența, imparțialitatea și transparența sistemului judiciar, în special prin protejarea judecătorilor de orice ingerință, prin asigurarea investigării amănunțite, independente și imparțiale a oricăror acuzații de încălcare a independenței sistemului judiciar	Implementarea Strategiei pentru asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025 pentru asigurarea independenței, imparțialității, responsabilității și transparenței sistemului judecătoresc.	MJ CSM	Donatori și parteneri de dezvoltare	Numărul de acțiuni realizate	2023 - 2025	A se vedea info la recomandarea 127.104

<p>(Luxemburg) / ODD 16 127.108 Consolidată independența sistemului judiciar prin asigurarea transparenței numirii judecătorilor, combaterea corupției și eliminarea relațiilor cu criminalitatea organizată (Lituania) / ODD 16</p>						
Domeniul de intervenție 11: Administrarea justiției și procesul echitabil						
<p>127.109 Întreprindeți acțiuni pentru a asigura faptul că reformele sistemului justiției și sistemului judiciar garantează independența sistemului judiciar și oferă acces egal la justiție, inclusiv în cazurile privind drepturile omului (Estonia) / ODD 16 127.110 Continuați eforturile pentru garantarea independenței, imparțialității și transparenței sistemului judiciar (Chile) / ODD 16</p>	<p>Implementarea Strategiei pentru asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025 pentru asigurarea independenței, imparțialității, responsabilității și transparenței sistemului judecătoresc.</p>	<p>MJ CSM</p>	<p>Donatori și parteneri de dezvoltare</p>	<p>Numărul de acțiuni realizate</p>	<p>2023 - 2025</p>	<p>A se vedea info la recomandarea 127.104</p>
Domeniul de intervenție 12: Libertatea de exprimare și accesul la informație						

<p>127.111 Garantați dreptul la libertatea de exprimare prin asigurarea funcționării corecte și obiective a autorității de reglementare a mass-media și a Autorității de Concurență (Consiliul Concurenței) și prin asigurarea acordării de către radiodifuzorul de stat, Teleradio Moldova, a spațiului și platformei pentru discuții obiective, echilibrate, naționale de către toți despre problemele politice (Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord) / ODD 16</p>	<p>Reglementarea domeniului audiovizual și controlul respectării prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale</p>	<p>CA TRM</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. Numărul actelor normative modificate/ revizuite; 2. Numărul serviciilor media audiovizuale supuse controlului; 3. Volumul (ore/min.) conținuturilor descifrate/monitorizate; 4. Numărul controalelor din oficiu; 5. Numărul controalelor în baza petițiilor și sesizărilor; 6. Numărul rapoartelor elaborate în baza monitorizărilor și a controalelor, și dezbătute în ședințele CA 	<p>2023-2025</p>	<p>CA În anul 2023, Consiliul Audiovizualului și-a exercitat funcția de reglementare pe domeniul de competență, aprobând baza normativă secundară:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Decizia nr. 7 din 20 ianuarie 2023 cu privire la aprobarea modelului Raportului de activitate anual al furnizorilor privați de servicii media. 2. Decizia nr. 8 din 20 ianuarie 2023 cu privire la aprobarea modelului Raportului anual al distribuitorilor de servicii media. 3. Decizia nr. 10 din 20 ianuarie 2023 privind modificarea punctului 1 din Decizia Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova nr. 110/2022 cu privire la aprobarea criteriilor privind stabilirea Listei serviciilor media audiovizuale „must carry”. 4. Decizia nr. 11 din 20 ianuarie 2023 referitor la aprobarea Regulamentului cu privire la autorizația de retransmisiune. 5. Decizia nr. 205 din 14 iulie 2023 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea concursului pentru selectarea instituției specializate pentru măsurarea cotelor de audiență și a cotelor de piață în perioada 2024-2029; 6. Decizia nr. 241 din 04 august 2023 cu privire la aprobarea modelului Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor și a modelului Raportului referitor la respectarea Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor; 7. Decizia nr. 331 din 20 octombrie 2023 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la licența de emisie. <p>Consiliul Audiovizualului a aprobat noi metodologii: Metodologia de monitorizare a discursului care incită la ură în conținuturile media audiovizuale (Decizia CA nr. 160 din 26 mai 2023); Metodologia privind constatarea și evaluarea cazurilor de dezinformare în conținuturile</p>
--	--	-------------------	--	--	------------------	---

					<p>audiovizuale (Decizia nr. 285 din 15 septembrie 2023);</p> <p>Totodată, CA a suspus consultărilor publice :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Metodologia de monitorizare a pluralismului audiovizual intern în serviciile media liniare; - Metodologia de monitorizare și evaluare a pluralismului audiovizual extern în Republica Moldova; - Metodologia pentru evaluarea riscurilor de apariție a situațiilor dominante în formarea opiniei publice. <p>Aceste metodologii urmează să fie aprobate în 2024. De asemenea, Consiliul Audiovizualului și-a centrat activitatea de control asupra mai multor aspecte, precum:</p> <p>Respectarea prevederilor art. 13 din CSMA (Asigurarea informării corecte) – 19 servicii media audiovizuale de televiziune (Moldova 1, Cinema 1, Jurnal TV, Exclusiv TV, TVR Moldova, PRO TV Chișinău, Vocea Basarabiei TV, TV8, R Live TV, TVC 21, Găgăuzia TV, Canal Regional, N4, Orizont TV, ITV, Ren Moldova, Tezaur TV, PEH TV, Canal 5, și 2 servicii media de radiodifuziune sonoră (Radio Orhei FM și Radio Roks);</p> <p>Respectarea prevederilor art. 4 din CSMA (Programe audiovizuale locale) – 24 servicii media audiovizuale de televiziune (Exclusiv TV, Ren Moldova, Canal 2, Canal 3, Mega TV, Familia, Canal 5, Cinema 1, TV-Găgăuzia, PRO TV Chișinău, Publika TV, Zona M, TVC 21, Global 24, PEH TV, Cotidianul TV – CTV, Canal Regional, N4, Moldova 2, ITV, GN TV, Legal TV, Orizont TV, Prime);</p> <p>Monitorizarea alegerilor și reflectarea lor în mass-media (art. 89 și 90 din Codul electoral nr. 325/2022) – 25 de servicii media audiovizuale de televiziune („ATV”, „Agro TV Moldova”, „Jurnal TV”, „ITV”, „Moldova 1”, „ALBASAT”, „Orizont TV”, „TV Elita”, „Drochia TV”, „Exclusiv TV”, „Media TV”, „TVR Moldova”, „PRO TV Chișinău”, „Cinema 1”, „Vocea Basarabiei TV”,</p>
--	--	--	--	--	---

						<p>„TV8”, „R Live TV”, „TVC 21”, „Găgăuzia TV”, „Canal Regional”, „BAS TV”, „N4”, „ONE TV” (LEGAL TV), „STAR TV” (GN TV) și „ART-TV”) și 17 servicii media audiovizuale de radiodifuziune sonoră („Radio Orhei FM”, „Aquarelle FM”, „Radio Chișinău”, „Jurnal FM”, „Radio Moldova”, „Radio Moldova Tineret”, „Bugeac FM”, „Radio Plai”, „Radio Media”, „HIT FM”, „Radio Relax”, „Radio Roks”, „BIZIM DALGAMIZ”, „Vocea Basarabiei”, „GRT FM”, „BAS FM”, „Radio Noroc”).</p> <p>Protejarea spațiului audiovizual național (art. 17 din CSMA) – 5 servicii media audiovizuale de televiziune din Federația Rusă (Союз, РБК, Россия 1, Россия 24, Первый канал) retransmise de distribuitorii de servicii media aflați sub jurisdicția Republicii Moldova.</p> <p>Respectarea Structurii serviciilor de programe (Concepția generală de programe) – 12 servicii media audiovizual de televiziune (ITV, Cinema 1, Exclusiv TV, Orizont TV, TV9 (TV nouă), Familia, Vocea Basarabiei TV, Pro TV Chișinău, TV8, TV Elita, Moldova 1 și Global 24).</p> <p>În contextul obligațiilor legale ale furnizorilor de servicii media de respectare a regimului juridic al proprietății, Consiliul Audiovizualului a examinat 7 cereri de solicitare a acordului de modificare a asociațiilor. Totodată, Consiliul Audiovizualului a sancționat 3 furnizori de servicii media audiovizuale și pentru încălcarea prevederilor licenței de emisie prin efectuarea de modificări în documentele și în datele declarate referitoare la datele de identificare ale acționarilor și ale asociațiilor până la nivel de persoană fizică sau juridică fără acordul CA.</p>
127.112 Promovați politicile de sporire a pluralismului mass-media, de încurajare a mass-media independente și de asigurare a posibilității de	Implementarea Programului național de dezvoltare a mass-media pentru anii 2023-2026 aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.187/2023.	Comisia parlamentară de profil	asociațiile profesioniștilor din domeniul mediatic	Gradul de realizare ala acțiunilor incluse în Program	2023-2025	Pentru anul 2023 nu a fost elaborat raport de monitorizare a implementării Programului.

<p>primire de către jurnaliști a informațiilor de interes public și desfășurare a activității profesionale fără teama de hărțuire (Statele Unite ale Americii) / ODD 16</p>						
<p>127.113 Întreprindeți acțiuni în vederea asigurării independenței autorității de reglementare a audiovizualului pentru ca jurnaliștii de investigație să-și poată desfășura activitatea de dezvăluire a cazurilor de încălcare a drepturilor omului în Republica Moldova, inclusiv în regiunea autonomă Găgăuzia și în regiunea secesionistă transnistreană (Canada) / ODD 16</p>	<p>Acordarea de suport jurnaliștilor privind cazurile de încălcare a drepturilor omului în regiunea transnistreană</p>	<p>CS (BPR)</p>	<p>asociațiile profesioniștilor din domeniul mediatic</p>	<p>Intervenții efectuate. Cazuri mediatizate</p>	<p>2025</p>	<p>BPR Accesul în regiunea transnistreană pentru reprezentanții mass-media de pe malul drept al Nistrului, pentru a desfășura atribuțiile profesionale și a asigura dreptul la informare al locuitorilor, a figurat pe agenda a două întrevederi de lucru ale reprezentanților politici în procesul de negocieri, această cerință fiind menținută constant în corespondența prin canalul stabilit. Pe pagina sa web oficială a comunicat poziția BPR și a delegației Republicii Moldova în Comisia Unificată de Control și acțiunile întreprinse pe 8 cazuri individuale de încălcare a drepturilor omului sau pe diverse decizii luate la Tiraspol care au provocat degradarea drepturilor omului. Au fost oferite 10 răspunsuri la solicitările instituțiilor de presă în vederea informării publicului larg cu privire la situația victimelor abuzurilor în regiune. A fost acordat suport reprezentanților mass-media care au solicitat acreditare la Comisia Unificată de Control. S-a intervenit prin toate canalele disponibile (întrevederi și corespondență 1+1, grup de lucru pentru drepturile omului, parteneri externi, delegația Republicii Moldova în CUC) în cazul fotojurnalistei căreia structurile de la Tiraspol i-au interzis accesul în regiune pe 3 ani.</p>
<p>127.114 Întreprindeți acțiunile necesare pentru a consolida libertatea mass-media și a proteja</p>	<p>Implementarea Programului național de dezvoltare a mass-media pentru anii 2023-2026 aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.187/2023.</p>	<p>Comisia parlamentară de profil</p>	<p>asociațiile profesioniștilor din domeniul mediatic</p>	<p>Gradul de realizare ala acțiunilor incluse în Program</p>	<p>2023-2025</p>	<p>Pentru anul 2023 nu a fost elaborat raport de monitorizare a implementării Programului.</p>

<p>jurnaliștii (Cipru) / ODD 16 127.115 Continuăți eforturile actuale pentru a crea un mediu sigur pentru exercitarea dreptului la libertatea de exprimare și pentru a asigura independența și pluralismul mass-media (Italia) / ODD 16</p> <p>127.116 Asigurați consolidarea libertății de exprimare online și offline, precum și pluralismul mass-media și transparența proprietății mass-media (Lituania) / ODD 16</p> <p>127.117 Asigurați libertatea de opinie și de exprimare în conformitate cu obligațiile internaționale (Federația Rusă) / ODD 16</p> <p>127.118 Asigurați un mediu care să favorizeze activitățile jurnaliștilor și libertatea și pluralismul mass-media (Slovacia) / ODD 16</p>	
--	--

<p>127.119 Adoptați o legislație națională cuprinzătoare pentru a facilita accesul la informații, a promova pluralismul mass-media și a proteja mass-media independentă, în conformitate cu standardele internaționale în domeniul drepturilor omului (Austria) / ODD 16</p>	<p>Elaborarea și promovarea modificărilor la cadrul normativ conex noii Legi cu privire la accesul la informație de interes public, adoptată în data de 09.06.2023</p>	<p>MJ</p>		<p>Lege aprobată</p>	<p>2024</p>	<p>MJ Legea nr. 148 privind accesul la informațiile de interes public a fost adoptată la 09.06.2023, în vigoare din 08.01.2024.</p>
<p>127.120 Consolidați libertatea presei și independența mass-media prin adoptarea unei legislații care să asigure un pluralism autentic al mass-media și pedepsirea manipulării informației (Franța) / ODD 16 127.121 Intensificați eforturile pentru a asigura posibilitatea mass-media de a lucra fără imixtiune sau intimidare nejustificată, inclusiv în timpul investigării cazurilor de corupție și raportării demonstrațiilor (Belgia) / ODD 16 127.122 Opriți presiunea și alte forme de intimidare</p>	<p>Implementarea Programului național de dezvoltare a mass-media pentru anii 2023-2026 aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.187/2023.</p>	<p>Comisia parlamentară de profil</p>	<p>asociațiile profesioniștilor din domeniul mediatic</p>	<p>Gradul de realizare al acțiunilor incluse în Program</p>	<p>2023-2025</p>	<p>Pentru anul 2023 nu a fost elaborat raport de monitorizare a implementării Programului.</p>

și hărțuire a jurnaliștilor independenți, în special a celor, care au raportat cazuri de corupție (Republica Islamică Iran) / ODD 16						
Domeniul de intervenție 13: Traficul de ființe umane și forme contemporane de sclavie						
127.126 Consolidați în continuare eforturile de prevenire și combatere a traficului de ființe umane și a violenței bazate pe gen, inclusiv prin oferirea sprijinului și asistenței accesibile și incluzive victimelor (Albania) / ODD 5 / ODD 8	1. Implementarea Programului de creare și dezvoltare a Mecanismului național de referire pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor pe anii 2022 - 2026 și a Planului de acțiuni pentru anii 2022 - 2024 pentru implementarea acestuia (HG nr. 182/2022)	MMPS MAI MEC PG		Rapoarte de monitorizare a gradului de implementare elaborate anual	2022-2025	MMPS Raportul Raportul de implementare pentru anul 2023 a Programului de creare și dezvoltare a Mecanismului național de referire pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor pe anii 2022 - 2026 urmează a fi elaborat către finele lunii martie, conform prevederilor normative. Raportul pentru anul 2022 poate fi accesat aici: https://s9.ro/1yoo Prin Ordinului MMPS nr. 146/2023 a fost creat Consiliul coordonator în cadrul Mecanismului național de referire pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor (MNRV). Prima ședință a acestui Consiliu a avut loc la 01.12.2023 cu scopul identificării priorităților și riscurilor în implementarea MNRV pe perioada anului 2024.
	2. Oferirea sprijinului și asistenței accesibile și incluzive victimelor	MMPS MAI MEC PG		1. Numărul de victime referite la Centrul de asistență și protecție a victimelor TFU 2. Numărul victimelor care au beneficiat de servicii specializate.	2023-2025	MMPS Conform Regulamentului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 955/2023, Agenția pentru gestionarea serviciilor sociale cu specializare înaltă gestionează activitatea Centrului de asistență și protecție a victimelor și potențialelor victime ale TFU, mun. Chișinău și a Serviciului de asistență și protecție a bărbatilor victime ale TFU din cadrul Centrului de plasament pentru persoane vârstnice și persoane cu dizabilități, mun. Chișinău, în care MMPS exercită calitatea de fondator. Pe platforma acestor două servicii în anul 2023 au fost asistate 37 victime ale TFU dintre care: 8 femei și 8 copii minori (fete) și 21 bărbați. MAI, PG

						<p>Pe parcursul 12 luni anul 2023, la nivel național, conform datelor oferite de către CAP (Centrul de asistență și protecție a victimelor și potențialelor victime ale TFU) aflat în subordinea MMPS, au beneficiat de serviciile de asistență și plasament - 61 victime, dintre care 57 persoane adulte (4 femei, 53 bărbați), 4 copii (fete), fiind plasate de către:</p> <ul style="list-style-type: none"> - CCTP - 59 persoane adulte (3 femei, 56 bărbați, dintre care 43 (bărbați) cetățeni străini: 42 ai statului Bangladesh și 1 din India), copii - 3 (fete); - Direcția protecția drepturilor copilului (DPDC Botanica, Chișinău) - 2 persoane (1 adult(femeie) 1 copil); <p>Numărul victimelor care au beneficiat de servicii specializate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - victime care au beneficiat de asistența juridică – 69 persoane; - victime audiate în condiții speciale – 31 persoane
	3. Acțiuni de sensibilizare a elevilor/studentilor cu privire la prevenirea traficului de ființe umane și violenței în bază de gen	MEC MAI		Număr de acțiuni realizate anual	2023-2025	<p>MEC</p> <p>În anul 2023, în activitățile curriculare și extrașcolare cu privire la pericolele asociate traficului de ființe umane au fost incluși toți elevii din sistemul de învățământ primar și secundar general. În Planul-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, în lista disciplinelor opționale recomandate pentru clasele V-IX este inclusă disciplina opțională Educație pentru media (cl. VII-VIII). Au fost elaborate și aprobate Standardele pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online (Ordinul ministrului nr. 985 din 07.10.2022). De asemenea, a fost elaborat Ghidul de implementare a Standardelor pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online.</p> <p>MAI</p> <p>La nivel național, pe parcursul perioadei de raport au fost desfășurate 23 lecții publice de sensibilizare a societății privind riscurile traficului de ființe umane, atât în școli cât și în universități.</p>

127.127 Depuneți eforturi suplimentare pentru consolidarea investigării și urmării penale a traficului de ființe umane, în special în cazurile de infracțiuni împotriva copiilor (Armenia) / ODD 5 / ODD 8 / ODD 16	1. Efectuarea activităților cu caracter analitic și utilizarea rezultatelor lor la determinarea direcțiilor prioritare de activitate în domeniul specific, la programarea activităților necesare, pentru îmbunătățirea cadrului normativ, inclusiv cel instituțional	MAI PG	OIM, OSCE, UNODC, LA STRADA	Activități cu caracter analitic efectuate	2023-2025	<p>MAI</p> <p>Trimestrial, de către Direcția CCTP al INI al IGP sunt elaborate note informative referitor la progresele înregistrate și remise în adresa Procuraturii pentru Combaterea Crimelor Organizate și Cauzelor Speciale (PCCOCS), iar semestrial notele informative sunt remise în adresa Procuraturii Generale.</p> <p>PG</p> <p>Procuratura Generală a evaluat cadrul normativ existent în partea reglementărilor penale, care vizează abuzul și exploatarea sexuală online a copiilor. În rezultat, au fost identificate unele inadvertențe normative, dar și necesitatea armonizării legislației penale prevederilor Convenției Consiliului European de la Lanzarote din 25.10.2007, Convenției de la Budapesta adoptată la 23.11.2001 și Directivei 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13.12.2011, privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile și de înlocuire a Deciziei cadru 2004/68/JAI a Consiliului, în contextul obținerii de către Republica Moldova Statutului de țară candidată pentru aderarea la UE.</p> <p>Respectiv, a fost elaborat proiectul de Lege pentru modificarea Codului penal al Republicii Moldova, care a fost expediat în adresa Ministrului Justiției, pentru expertizare, avizare și promovare.</p> <p>Au fost organizate de către Institutul Național al Justiției 2 seminare la care formator a fost procurorul în Secția combatere trafic de ființe umane a Procuraturii Generale, Viorel Ciobanu.</p>
	2. Revizuirea cadrului legislativ în domeniul traficului de ființe umane și a crimelor conexe	MAI PG		1. Analiză efectuată 2. Propuneri de modificare a legislației elaborate și înaintate	Trimestrul 4 2024	

	3. Participarea în calitate de formatori pe segmentul investigării cazurilor de trafic de copii, inclusiv comise online în scopul exploatării sexuale	MAI PG		Numărul de instruiți, numărul de procurori, judecători instruiți;	2023-2025	MAI Pe parcursul perioadei de raport au fost desfășurate 9 instruiți, la care au participat 174 angajați.
	4. Dezvoltarea și asigurarea funcționalității centrelor regionale de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor (Nord, Sud)	MMPS	MF CNPAC	Centre regionale de asistență integrată funcționale	2023-2025	
	5. Organizarea sesiunilor de instruire a procurorilor, judecătorilor, ofițerilor de urmărire penală și ofițerilor de investigații pe segmentul investigarea și urmărirea penală a traficului de ființe umane, în special în cazurile de infracțiuni împotriva copiilor comise online în scopul exploatării sexuale	INJ MAI		1. Nr. instruirilor organizate; 2. Nr. de angajați instruiți, per domeniu.	2023-2025	INJ - Seminar: „Particularitățile acordării asistenței juridice garantate de stat victimelor traficului de ființe umane și victimelor violenței în familie” (25 ianuarie 2023) Persoane instruite: 18 avocați care acordă asistență juridică garantată de stat; - Seminar: „Particularitățile acordării asistenței juridice garantate de stat victimelor traficului de ființe umane și victimelor violenței în familie” (28 februarie – 2 martie 2023) Persoane instruite: 12 judecători, 10 procurori, 9 ofițeri de urmărire penală; - Seminar: „Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor în domeniul combaterii traficului de ființe umane și a infracțiunilor conexe” (21 aprilie 2023) Persoane instruite: 13 judecători. 15 procurori; - Seminar: „Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor în domeniul combaterii traficului de ființe umane și a infracțiunilor conexe” (12 mai 2023) Persoane instruite: 7 asistenți judiciari, 6 grefieri, 11 consultanți ai procurorului, 2 colaboratori din cadrul curții; - Seminar: „Metodici și tactici de investigare și examinare a cauzelor privind infracțiunile cu caracter sexual comise prin intermediul tehnologiilor informaționale. Aspecte privind abuzul online al minorilor”

					<p>(16 februarie 2023) Persoane instruite: 1 asistent judiciar, 4 grefieri, 9 consultanți ai procurorului; - Seminar: „Metodici și tactici de investigare și examinare a cauzelor privind infracțiunile cu caracter sexual comise prin intermediul tehnologiilor informaționale. Aspecte privind abuzul online al minorilor”</p> <p>(11-12 aprilie 2023) Persoane instruite: 9 judecători, 14 procurori; - Seminar: „Metodici și tactici de investigare și examinare a cauzelor privind infracțiunile cu caracter sexual comise prin intermediul tehnologiilor informaționale. Aspecte privind abuzul online al minorilor”</p> <p>(2-3 octombrie 2023) Persoane instruite: 1 judecător, 10 asistenți judiciari, 10 grefieri, 5 consultanți ai procurorului; - Seminar: „Metodici și tactici de investigare și examinare a cauzelor privind infracțiunile cu caracter sexual comise prin intermediul tehnologiilor informaționale. Aspecte privind abuzul online al minorilor”</p> <p>(19-20 octombrie 2023) Persoane instruite: 7 judecători, 20 procurori; - Seminar: „Particularitățile acordării asistenței juridice garantate de stat victimelor traficului de ființe umane și victimelor violenței în familie”</p> <p>(11 octombrie 2023) Persoane instruite: 28 avocați care acordă asistență juridică garantată de stat; - Seminar: „Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor în domeniul combaterii traficului de ființe umane și a infracțiunilor conexe”</p> <p>(26 octombrie 2023) Persoane instruite: 10 procurori; - Seminar: „Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor în domeniul combaterii traficului de ființe umane și a infracțiunilor conexe”</p> <p>(14 decembrie 2023)</p>
--	--	--	--	--	---

						<p>Persoane instruite: 5 asistenți judiciari, 2 grefieri, 10 consultanți ai procurorului, 1 colaborator din cadrul curții.</p> <p>MAI Pe parcursul perioadei de raport, angajații Poliției au participat la 13 instruirii, la care au participat 248 angajați.</p>
127.128 Continuați eforturile de combatere efectivă a traficului de ființe umane (China) / ODD 8	1. Crearea unui curs digital (pe platforma INJ) de instruire primară a procurorilor care vor fi desemnați responsabili în procuraturile specializate și cele teritoriale pentru domeniul combaterii traficului de ființe umane	INJ	PG, OIM, OSCE	Curs digital creat și testat	Trimestrul 4 2024	
	2. Crearea și funcționarea Echipelor comune de investigație (JIT) cu reprezentanții organelor de drept din țările de tranzit și cele de destinație.	MAI PG		1. Numărul de JIT create. 2. Numărul de cereri de comisii rogatorii internaționale transmise/primite spre executare	2023-2025	<p>MAI Pe parcursul perioadei de raport au fost create 2 echipe (JIT) (1. Moldova-România, Moldova-Ungaria-Italia). Totodată pe parcursul perioadei de raport – au fost remise 7 comisii rogatorii internaționale, au parvenit 6 răspunsuri la comisiile rogatorii expediate anterior pe cauzele penale instrumentate: (2 Belgia, 1 Spania, 1 Germania, 1 Turcia și 1 F. Rusă Regatul Țărilor de Jos (Olanda) și 1 (Turcia). A fost expedită pentru executare - 1 cerere de asistență juridică (comisii rogatorii internaționale): (1) Spania</p> <p>PG 1. Numărul de JIT-uri create. Au fost create 2 JIT cu participarea PCCOCS. 2. Numărul de cereri de comisii rogatorii internaționale transmise/primite spre executare De către Procuratura Generală au fost înaintate către alte state 11 cereri, dintre care 9 cereri în cadrul investigării cauzelor de trafic de ființe umane, 2 cereri în cadrul - cazurilor de organizare a migrației ilegale. Procuratura Generală a primit spre executare de la organele de drept ale altor state 10 cereri de comisii rogatorii: dintre care</p>

						6 cereri în cadrul investigării cauzelor de trafic de ființe umane, 4 cereri în cadrul - cazurilor de organizare a migrației ilegale.
	3. Participarea la operațiuni/investigații comune și schimbul eficient de informații și practici (expertize).	MAI PG		1. Numărul operațiunilor comune realizate; 2. Numărul de reuniuni organizate; 3. Numărul mesajelor operative primite și transmise.	2023-2025	MAI Pe parcursul perioadei de raport 8 angajați ai Poliției au participat la 5 operațiuni. Pe parcursul perioadei de raport nu au fost organizate reuniuni și nu au fost trimise / primite mesaje operative. Totodată, au fost expediate - 143 solicitări, recepționate - 235 mesaje, prin care au fost solicitate și primite informații precum - stabilirea identității cât și/sau localizarea persoanei, traversarea frontierei, verificarea autenticității unor documente. PG 1. Numărul operațiunilor comune realizate: create 2 JIT cu participarea PCCOCS; 2. Numărul de reuniuni organizate: 4 ședințe cu participarea tuturor membrilor JIT.
127.129 Implementați măsuri suplimentare pentru combaterea traficului de ființe umane și consolidați apărarea și sprijinul victimelor (Georgia) / ODD 5 / ODD 8 / ODD 16	1. Aplicarea uniformă a prevederilor legale și a metodologiei, care se referă la investigații financiare, în vederea urmăririi și confiscării bunurilor provenite din activitatea de trafic de ființe umane și trafic de copii, care vor fi utilizate pentru recuperarea prejudiciului cauzat victimei prin infracțiune și acordarea ajutorului metodologic;	MAI CNAJGS PG	OIM, OSCE, UNODC, LA STRADA	Numărul de acțiuni civile și sechestre înaintate.	Anual	MAI Pe parcursul anului 2023 au fost înaintate 56 acțiuni civile în cadrul a 4 cauze penale, de asemenea a fost aplicat sechestrul în sumă de 265000 euro pe 4 cauze penale (3 cauze penale conform prevederilor art.165 CP, exploatarea prin muncă și 1 cauză penală conform prevederilor art. 362 CP trecerea ilegală a frontierei de stat). De asemenea, a fost aplicat sechestrul în sumă de 1000000 lei, în cadrul 1 cauzei penale, pornită conform prevederilor art. 3621 CP (organizarea migrației ilegale). CNAJGS nu duce o evidență cu privire la indicatorul dat. PG Numărul de acțiuni civile și sechestre înaintate - acțiuni civile înaintate – 62; - sechestre aplicate – 12.

	<p>2. Asigurarea unei implementări eficiente a garantiilor procesuale de audiere într-un mediu prielnic victimei; excluderea revictimizării victimei în vederea repunerii victimei în drepturi în cadrul procesului penal</p>	<p>MAI CNAJGS PG</p>		<p>1. Numărul de persoane audiate în condiții specifice 2. Numărul de victime asistate</p>	<p>2023-2025</p>	<p>MAI, PG Pe parcursul perioadei de referire în condiții speciale au fost audiate 31 de persoane, totodată în procesul audierii 69 de victime au fost asistate juridic.</p> <p>CNAJGS Pentru anul 2023 au beneficiat de asistență juridică garantată de stat: 255 – persoane victime ale infracțiunii privind viața sexuală; 559 - persoane victime ale violenței în familie; 259 - copii victime ale infracțiunii; 32 - copii victime ale violenței în familie; 17 - persoane victime ale infracțiunilor de tortură, ale tratamentului inuman și degradant ; 114 – victime ale traficului de ființe umane.</p>
	<p>3. Modificarea Legii cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor nr.137/2016 în scopul îmbunătățirii mecanismelor existente.</p>	<p>MJ MMPS</p>		<p>Numărul de victime care au beneficiat de asistență specializată în conformitate cu prevederile Legii nr.137/2016</p>	<p>2023-2025</p>	<p>MMPS În contextul reformei sistemului de asistență socială „Restart” prin Legea nr. 256/2023 au fost operate modificări ce și vizează modificări inclusiv la Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie și la Legea nr. 137.2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor. Modificările au vizat consolidarea mecanismului instituțional pe domeniu. Astfel, începând cu data de 1 ianuarie 2024, funcția de implementare a politicilor pe aceste două domenii va fi realizată la nivel local de către agențiile teritoriale de asistență socială prin intermediul structurilor teritoriale de asistență socială și de către structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, în cadrul cărora vor fi instituite funcții de specialiști în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și al reabilitării victimelor infracțiunilor. Pe parcursul anului 2023 victimelor infracțiunilor (violentei în familie și a TFU) au beneficiat de asistență și protecție în următoarele servicii specializate dezvoltate și finanțate din bugetul de stat:</p>

					<p>1. Centrul Maternal Cahul – în regim de plasament au asistat 11 victime, dintre care 4 adulți și 9 minori.</p> <p>2. Centrul de criză familială „SOTIS” (Bălți) în regim de plasament au fost asistate 82 victime, dintre care 76 sunt victime cuplu mamă-copil.</p> <p>3. Centrul Regional pentru Reabilitarea Victimelor Violenței în familie (Chirsova) în regim de plasament au fost asistate 18 victime, dintre care 11 cupluri mamă-copil, în regim de zi au fost asistate 15 victime adulte.</p> <p>4. Centrul de Asistență și Protecție a Victimelor și Potențialelor Victime ale Traficului de Ființe Umane din Chișinău au fost asistate 123 victime în regim de plasament și 33 victime în regim de zi;</p> <p>5. Centrul de asistență și consiliere pentru victimele violenței în familie ” Ariadna” (Drochia) în regim de plasament au fost asistate 41 victime și 469 victime asistate în regim de zi.</p> <p>6. Centrul de zi regional de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor din mun. Bălți, „Barnahus”, conform Hotărârii Guvernului 708/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Centrului regional de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor, au fost asistate 227 copii.</p> <p>7. Centrul Maternal „ProFemina” (Hâncești) au fost asistate 48 victime violenței în familie în regim de plasament;</p> <p>8. Centrul Maternal „Pro Familia” (Căușeni) a fost asistat în regim de plasament un cuplu mamă cu 3 copii;</p> <p>9. Centrul Maternal (Anenii Noi) au fost asistate 24 victime în regim de plasament;</p> <p>10. Centru de asistență socială a familiei și copilului „CREDO”, mun. Ungheni au fost asistate 45 de cupluri mamă -copil;</p> <p>11. Serviciul pentru asistență și protecția victimelor traficului de ființe umane – bărbați au fost asistate în regim de plasament 21 victime și în regim de zi 4;</p> <p>Centrele specializate care oferă plasament victimelor infracțiunilor deservește un grup divers de</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>profil al victimelor cum ar fi cuplurile mamă-copil; femei migrante; femei cu dizabilități; femei de etnie romă; femei victime a violenței sexuale.</p> <p>Remarcăm că servicii de asistență, consiliere informațională, psihologică și juridică se oferă și de organizațiile societății civile cum ar fi:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Centrul Internațional pentru Protecția și Promovarea Drepturilor Femeii „La Strada”, prin intermediul Telefonului de Încredere pentru Femei și Fete 0 8008 8008 și Liniei Fierbinți pentru migrație sigură și anti-trafic 0 800 7777 au fost asistate 611 victime,dintre care 501 victime adulte și 110 victime minori. • Centrul de Drept al Femeilor (CDF) au primit suport și asistență specializată 1231 persoane afectate de violența în familie și victime, dintre care 795 persoane sunt mame cu copii minori. • Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC)- Centrul de asistență și reabilitare psihosocială a copilului și familiei ”Amicul” au fost asistați 23 copii • Asociația PromoLEX; • Asociația Împotriva Violentei „Casa Marioarei,, (capacitate de 18 locuri); •Centrul de Reabilitare a Victimelor Torturii „Memoria”; •Centrul „Onoarea și Dreptul Femeilor Contemporane” (Bălți) în regim de zi au fost asistate 197 victime; • Asociația Obștească „Stimul” Ocnîța; • Asociația Obștească „Help” Moldova/Franța; • Centrul de Resurse pentru Tineret „Dacia” (Soroca) • Entitatea Națiunilor Unite pentru egalitate de gen și emanciparea femeilor (UN WOMEN)- Serviciu integrat regional pentru victimele violenței sexuale mun. Ungheni a asistat 10 victime, dintre care 7 cazuri de agresiune sexuală și 3 cazuri de violență în familie; • Asociația Obștească „Gender -Centru”; • Asociația Obștească Asociația Obștească „Centrul psiho-social” (or. Vulcănești);
--	--	--	--	--	---

						<ul style="list-style-type: none"> • Asociația Obștească „Interaction” (or. Tiraspol); • Asociația Obștească „Jenskie Initsiativ” (or. Tiraspol); • Asociația Obștească Artemida (or. Drochia); • Institutul pentru Familie și Inițiative Sociale (mun. Chișinău).
127.130 Sporiți numărul de inspectori de muncă pentru ca aceștia să poată juca un rol de primă linie în prevenirea și identificarea traficului în scopul exploatării prin muncă (Republica Islamică Iran) / ODD 8 / ODD 16	Efectuarea analizei funcționale pentru identificarea numărului de personal necesar.	MMPS ISM		Analiză efectuată Număr de personal ajustat, după caz.	2024	<p>MMPS</p> <p>Legea pentru modificare unor acte normative nr. 355/2022 a introdus noi competențe pentru Inspectoratul de Stat al Muncii, inclusiv dreptul de a efectua vizite inopinate în cazul deținerii informațiilor/indiciilor privind utilizarea muncii nedeclarate, achitarea salariului sau a altor plăți fără reflectarea acestora în evidența contabilă, privind traficul de ființe umane sau exploatarea în muncă la angajator.</p> <p>Astfel regimul juridic al Inspectoratului a fost consolidat. Aceasta contribuie la sporirea eficacității Inspectoratului de Stat al Muncii pe dimensiunile de prevenire a muncii nedeclarate/subdeclarate și de prevenire și combatere a traficului de ființe umane. Modificările cadrului normativ este însoțit de procese de instruire continua și perfecționare profesională a inspectorilor de muncă.</p> <p>În acest context, urmare a monitorizării și analizei rezultatelor activităților de inspecție, realizate în noul cadru juridic, se va determina necesitate de creștere în perspectivă a efectivului de personal al Inspectoratului de Stat al Muncii.</p> <p>ISM</p> <p>În anul 2023 numărul de inspectori de muncă nu a fost majorat.</p>
127.131 Dublați eforturile pentru a investiga în mod eficient cazurile de trafic în scopul exploatării sexuale sau a muncii forțate și pentru a urmări și	1. Investigarea în mod eficient a cazurilor de trafic de ființe umane în scopul exploatării sexuale sau a muncii forțate	MAI PG ISM		1. Numărul de cazuri înregistrate per domeniu (TFU în scop exploatării sexuale/TFU în scopul exploatării prin muncă)	2023-2025	<p>MAI</p> <p>Pe parcursul perioadei de raport au fost înregistrate următoarele evenimente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 40 de cazuri de trafic de ființe umane în scopul exploatării sexuale; - 16 de cazuri de trafic de ființe umane în scopul exploatării prin muncă; - 4 cazuri înregistrate privind munca forțată;

pedepsi făptuitorii (Irak) / ODD 5 / ODD 8 / ODD 16				<p>2. Numărul de cazuri înregistrate privind munca forțată</p> <p>3. Număr de investigații internaționale efectuate;</p> <p>4. Număr de participări în cadrul echipelor comune de investigații create;</p> <p>5. Numărul de comisii rogatorii internaționale expediate spre executare</p>		<p>- 16 investigații infracționale;</p> <p>- 4 comisii rogatorii internaționale.</p> <p>PG</p> <p>1. Numărul de cazuri înregistrate per domeniu (TFU în scop exploatarea sexuală/TFU în scopul exploatarea prin muncă);</p> <p>Cauze penale pornite:</p> <p>Art. 165 CP: Expl. sexuală – 10 cauze; Expl. prin muncă – 12 cauze;</p> <p>Art.206 CP: Expl. sexuală – 14 cauze; Expl. prin muncă – 3 cauze.</p> <p>2. Numărul de cazuri înregistrate privind munca forțată;</p> <p>Art.168 CP – 10 cauze.</p> <p>3. Număr de investigații internaționale efectuate;</p> <p>Au fost create 2 JIT cu participarea PCCOCS.</p> <p>4. Număr de participări în cadrul echipelor comune de investigații create;</p> <p>S-au desfășurat 4 ședințe comune cu toți membrii JIT.</p> <p>5. Numărul de comisii rogatorii internaționale expediate spre executare</p> <p>De către Procuratura Generală au fost înaintate către alte state 9 cereri în cadrul investigării cauzelor de trafic de ființe umane.</p> <p>ISM</p> <p>În perioada de referință, Inspectoratul de Stat al Muncii în cadrul activităților de inspecție nu a constatat cazuri de muncă forțată.</p>
	2. Desfășurarea campaniilor de informare pentru prevenirea cazurilor de trafic	MAI	Parteneri de dezvoltare	Numărul campaniilor desfășurate și număr persoane informate	2023-2024	<p>MAI</p> <p>Pe parcursul perioadei de raport nu au fost desfășurate 3 campanii de informare pe aspecte de TFU, în parteneriat cu ONG-uri partenere precum Centrul Internațional „La Strada” și Centrului de Drept al Avocaților și 23 lecții publice de sensibilizare a societății privind riscurile traficului de ființe umane.</p>

127.132 Continuați măsurile de prevenire și combatere a traficului de ființe umane în conformitate cu standardele internaționale (Israel) / ODD 5 / ODD 8 / ODD 16	1. Elaborarea și aprobarea unui nou document de politici în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane	CS		Document elaborat și aprobat	2023	CS A fost aprobată Hotărârea Guvernului nr.715/2023 cu privire la Programul pentru prevenirea și combaterea traficului de ființe umane pentru anii 2024-2028.
	2. Crearea și funcționarea Echipelor comune de investigație (JIT) cu reprezentanții organelor de drept din țările de tranzit și cele de destinație	PG MAI		1.Numărul de JIT create. 2. Numărul de cereri de comisii rogatorii internaționale transmise/primate spre executare	2023-2025	Informație similară cu 127.128. PG 1.Numărul de JIT create; Au fost create 2 JIT cu participarea PCCOCS. 2. Numărul de cereri de comisii rogatorii internaționale transmise/primate spre executare; De către Procuratura Generală au fost înaintate către alte state 11 cereri, dintre care 9 cereri în cadrul investigării cauzelor de trafic de ființe umane, 2 cereri în cadrul - cazurilor de organizare a migrației ilegale. Procuratura Generală a primit spre executare de la organele de drept ale altor state 10 cereri de comisii rogatorii: dintre care 6 cereri în cadrul investigării cauzelor de trafic de ființe umane, 4 cereri în cadrul - cazurilor de organizare a migrației ilegale.
	3. Participarea elevilor/studentilor la săptămâna antitrafic din instituțiile de învățământ din Republica Moldova	MAI MEC	MMPS	1. Număr de elevi/studenti participanți; 2. Număr de instituții de învățământ implicate 3. Numărul de acțiuni/evenimente organizate	2023-2025	MAI Informație similară cu 127.131. MEC În contextul marcării „Zilei Europene de luptă împotriva traficului de ființe umane”, la nivel național, au fost desfășurate diverse activități în cadrul Campaniei naționale „Săptămâna de luptă împotriva traficului de ființe umane”. În instituțiile de învățământ primar și secundar general au participat în total - 196849 (cu multiple participări), inclusiv - 153799 de elevi, 31900 de părinți, 9350 de cadre didactice (au fost realizate 266720 de participări ale elevilor, cadrelor didactice, părinților la activitățile desfășurate în cadrul Săptămânii de luptă împotriva traficului de ființe umane (luând în considerație că în unele cazuri, aceleași persoane au participat la mai multe activități)).

						<p>În instituțiile de învățământ profesional tehnic, au participat în total - 42227 (cu multiple participări), inclusiv - 41009 de elevi, 1126 de cadre didactice și 92 locatari de cămin</p> <p>În instituțiile de învățământ superior, au participat în total - 5891 de studenți (cu multiple participări)</p>
127.133 Intensificați eforturile pentru a investiga cazurile de trafic în mod eficient și pentru a urmări și pedepsi făptuitorii (Malaezia) / ODD 5 / ODD 8 / ODD 16	1. Exercițarea corespunzătoare a atribuțiilor în domeniul monitorizării procesului de investigare a cazurilor de trafic de ființe umane, infracțiuni conexe și asimilate acestei crime, cu identificarea aspectelor problematice și intervenirea pentru excluderea factorilor de risc care ar putea atrage cu sine sancțiuni din partea instanțelor naționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului	PG		1. Analiză efectuată; 2. Recomandări formulate	Până la finele anului 2023	<p>PG</p> <p>Analiză efectuată:</p> <p>1.Generalizarea gradului de respectare de către procurori în anii 2022-2023 a legislației la clasarea cauzelor penale, încetarea sau suspendarea urmăririi penale pe cazurile de trafic de ființe umane, de infracțiuni asimilate și conexe acestora.</p> <p>2.Generalizarea cauzelor și motivelor recalificării de către instanțele de judecată a acțiunilor inculpaților din infracțiunile de trafic de ființe umane și trafic de copii în alte infracțiuni asimilate sau conexe acestora în perioada anilor 2021 – 2022.</p> <p>2. Recomandări formulate:</p> <p>Recomandările au fost remise către procurorii din procuraturile teritoriale și specializate.</p>
	2. Intensificarea eforturilor pentru a investiga cazurile de trafic în mod eficient și pentru a urmări și pedepsi făptuitorii	MAI PG		1. Număr de sechestre, confiscări aplicate, valoarea acestora; 2. Număr de persoane extrădate; 3. Număr de proceduri penale transferate; 4. Număr de persoane reținute în urma schimbului de informații;	2023-2025	<p>MAI</p> <p>Repetare 127.129</p> <p>2. Număr de persoane extrădate - 6; 3. Număr de proceduri penale transferate - 0; 4. Număr de persoane reținute în urma schimbului de informații- 7</p> <p>PG</p> <p>1.Număr de sechestre, confiscări aplicate, valoarea acestora: - sechestre aplicate – 12.</p> <p>2. Număr de persoane extrădate:</p> <p>În anul 2023 de Procuratura Generală în legătură cu investigarea cauzelor de trafic de ființe umane și infracțiuni conexe au fost expediate 6 cereri de extrădare, dintre care 3 se află în proces de examinare, pe un caz învinuitul a decedat, pe un caz demersul a fost admis.</p>

						<p>La fel, pe teritoriul Republicii Moldova în legătură cu investigarea cauzelor de trafic de ființe umane au fost reținute 3 persoane, fiind anunțate în căutare internațională de autoritățile străine, dintre care 1 persoană a fost extrădată, un caz este în proces de examinare, pe un caz de organizare a migrației ilegale a fost revocat arestul, persoana fiind scoasă din căutare în legătură cu achitarea amenzii</p> <p>3. Număr de proceduri penale transferat;; Au fost transferate 2 cauze penale.</p> <p>4. Număr de persoane reținute în urma schimbului de informații: În anul 2023 de Procuratura Generală în legătură cu investigarea cauzelor de trafic de ființe umane și infracțiuni conexe au fost expediate 6 cereri de extrădare, dintre care 3 se află în proces de examinare, pe un caz învinuitul a decedat, pe un caz demersul a fost admis.</p>
<p>127.136 Continuați eforturile de consolidare a măsurilor de combatere a traficului de ființe umane, inclusiv prin instituirea Mecanismului național de referire pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor (Qatar) / ODD 5 / ODD 8 / ODD 16</p>	<p>1. Controlul executării de către procuraturile teritoriale a <i>Instrucțiunea din 21.07.2021 privind îmbunătățirea practicii în domeniul facilitării acordării serviciilor de suport victimelor infracțiunilor traficului de ființe umane și victimelor-copii a exploatării sexuale;</i></p>	PG	OSCE	<p>1. Analiză efectuată 2. Recomandări formulate</p>	Pe parcursul anului 2023	<p>PG Planificarea activităților propuse spre a fi desfășurate de către Secția combatere trafic de ființe umane a Procuraturii Generale se efectuează la începutul fiecărui an.</p>
	<p>2. Organizarea seminarelor, în parteneriat cu proiectul implementat de către Misiunea OSCE în Moldova „<i>Consolidarea politicilor, măsurilor și accesului la redresarea daunelor în vederea susținerii victimelor și prevenirii exploatării pe ambele maluri ale râului Nistru</i>” cu tema drepturile victimelor infracțiunilor la</p>	INJ	OSCE	<p>1. Numărul de instruiți; 2. Număr de procurori, judecători instruiți</p>	2023-2025	<p>INJ - Seminar: „Drepturile victimelor în contextul Legii nr. 137 privind reabilitarea și compensarea victimelor infracțiunilor” (30 mai 2023) Persoane instruite: 4 judecători, 9 procurori; - Seminar: „Drepturile victimelor în contextul Legii nr. 137 privind reabilitarea și compensarea victimelor infracțiunilor” (27 noiembrie 2023) Persoane instruite: 8 judecători, 13 procurori.</p>

	reabilitare și compensare în contextul național					
	3. Implementarea Programului de creare și dezvoltare a Mecanismului național de referire pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor pe anii 2022 - 2026 și a Planului de acțiuni pentru anii 2022 - 2024 pentru implementarea acestuia (HG nr. 182/2022)	MMPS MAI MJ PG		1. Rapoarte anuale de monitorizare elaborate 2. Număr de victime identificate; 3. Număr de victime referite conform MNRV (Mecanismul național de referire a victimelor)	2023-2025	MMPS Raportul anual de monitorizare cu privire la acțiunile întreprinse și rezultatele obținute în vederea realizării Planului de acțiuni pentru Programului de creare și dezvoltare a MNRV pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor pe anii 2022-2026, anul de raportare 2023, conform Hotărârii de Guvern 182/2022 se realizează până la 15 aprilie al fiecărui an. În acest sens, Direcția politici de asigurare a egalității de gen planifică inițierea elaborării raportului menționat în luna februarie. Link-ul pentru raportul privind activitățile desfășurate în anul 2022 a fost expus mai sus. MAI, PG Pe parcursul anului 2023, la nivel național, conform datelor oferite de către CAP (Centrul de asistență și protecție a victimelor și potențialelor victime ale TFU) aflat în subordinea MMPS, au beneficiat de serviciile de asistență și plasament - 61 victime, dintre care 57 persoane adulte (4 femei, 53 bărbați), 4 copii (fete), fiind plasate de către de: - CCTP - 59 persoane adulte (3 femei, 56 bărbați, dintre care 43 (bărbați) cetățeni străini: 42 ai statului Bangladesh și 1 din India), copii - 3 (fete); - Direcția protecția drepturilor copilului (DPDC Botanica, Chișinău) - 2 persoane (1 adult(femeie), 1 copil); 2. Același număr de victime au beneficiat ca și la pct.1.
Domeniul de intervenție 14: Drepturi privind căsătoria și familia						
127.167 Promovați politicile de sprijinire a familiei ca unitate fundamentală și naturală a societății (Egipt)	1. Elaborarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor.	MMPS	Agențiile ONU GIZ Moldova	Regulamentul-cadru elaborat și aprobat	2023	MMPS Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționare serviciilor alternative de îngrijire a copiilor (HG 572/2023) a fost elaborat și aprobat

	2. Implementarea mecanismului de subvenționare a mini-creșelor	MMPS	Agențiile ONU GIZ Moldova	Mecanismul de de subvenționare implementata mini-creșelor	2023-25	MMPS În anul 2024, cu suportul parnerilor de dezvoltare vor fi pilotate 27 servicii alternative de îngrijire (mini-creșe)
	3. Scutiri fiscale pentru părinții care revin la muncă pentru achitarea creșei	MMPS		Proiect de de lege elaborat și aprobat	2023-2025	MMPS Prin Legea nr. LP212/2023 din 20.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (ce vizează politica bugetar-fiscală) se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru plățile efectuate, în folosul salariatului, în scopul compensării costurilor pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani în mărime ce nu depășește valoarea de 2500 de lei lunar pentru fiecare copil al salariatului. Limita maximă de deducere constituie 5% din fondul de retribuire a muncii determinat pentru anul curent, iar plățile primite de către salariați în scopul compensării costurilor pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor vor fi neimpozabile.
Domeniul de intervenție 15: Drepturile omului și sărăcia						
127.137 Intensificați eforturile de combatere a sărăciei (Timorul de Est) / ODD 1	1. Revizuirea cadrului normativ privind ajutorul social	MMPS MDED		Proiect de lege adoptat	Trim. III 2023	MMPS Prin Legea nr. 108/2022 a fost modificată Legea nr. 133/2008 cu privire la ajutorul social. În temeiul acestei Legi, prin Hotărârea Guvernului nr. 655/2022 a fost modificat Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1167/2008, o parte din prevederile căruia care au intrat în vigoare începând cu 01.04.2023, și anume: 1) stimularea angajării persoanelor apte de muncă din cadrul familiilor beneficiare de ajutor social, prin reducerea graduală a cuantumului ajutorului social și limitarea duratei aflării în program în cazul familiilor cu șomeri și/sau zilieri (pct. 381-383); 2) revizuirea indicatorilor de bunăstare și a scorului acestora (Anexa nr. 5 la Regulament); 3) revizuirea scorului calculat pentru indicatorii de bunăstare - trebuie să fie mai mic sau egal cu 95. Totodată, în scopul implementării Legii nr. 133/2008 și Hotărârii Guvernului nr. 1167/2008, pe

						<p>parcursul anului 2023 au fost aprobate mai multe acte normative, după cum urmează:</p> <p>1) Ordinul MMPS nr. 38/2023 „Cu privire la modificarea Ordinului nr. 11/3096 din 30 septembrie 2022” (redacție nouă a modelelor cererii pentru acordarea ajutorului social, declarației pe proprie răspundere privind veniturile obținute de către fondatori de întreprinderi sau deținători de patentă și declarației pe propria răspundere privind închirierea unui spațiu de locuit);</p> <p>2) Ordinul nr. 59/2023 „Cu privire la modalitatea de calculare a veniturilor obținute din drepturile salariale la determinarea venitului global mediu lunar al familiei la evaluarea dreptului la ajutor social și/sau la ajutor pentru perioada rece a anului”;</p> <p>3) Ordinul nr. 60/2023 „Cu privire la aprobarea modelului anchetei sociale, procesului-verbal și recipisei de primire a cererii”;</p> <p>4) Ordinul nr. 62/2023 „Cu privire la aprobarea instrucțiunii privind completarea Cererii pentru acordarea ajutorului social”;</p> <p>5) Ordinul nr. 111/2023 „Cu privire la aprobarea instrucțiunii privind procedura de recuperare a plăților necuvenite cu titlu de ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului”.</p>
	2. Revizuirea venitului lunar minim garantat de stat, care este utilizat la plata ajutorului social și a ajutorului pentru perioada rece a anului (indexarea VLMG la 1 aprilie)	MMPS		Hotărâre a Guvernului aprobată	Trim. II 2023	MMPS Prin Hotărârea Guvernului nr. 150/2023 a fost indexat nivelul venitului lunar minim garantat utilizat la calcularea dreptului la ajutor social și, după indexarea de la 1 aprilie 2023 a constituit 1568 lei pentru un adult și 1631 lei pentru un copil.
Domeniul de intervenție 16: Dreptul la un standard de viață adecvat						
127.142 Continuați implementarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2030” pentru promovarea dezvoltării economice și sociale durabile (China) / ODD 1 / ODD 10	Asigurarea integrării obiectivelor naționale de dezvoltare stabilite în Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030” și Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă în documentele de politici publice sectoriale	CS Ministere și alte autorități publice centrale		Numărul de documente de politici publice aprobate, care integrează obiectivele SND	Trim. IV 2025	CS Pe parcursul anului 2023 Cancelaria de Stat a evaluat 101 concepte și proiecte de documente de politici publice, conform criteriilor de evaluare a calității și conformității, stabilite în Anexa nr.2 a Hotărârii Guvernului nr.386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice. Astfel, potrivit criteriilor de evaluare, concordanța cu obiectivele naționale de dezvoltare

						<p>stabilite în Strategia Națională de Dezvoltare constituie un element obligatoriu al tuturor documentelor de politici publice. În total, cele 35 de documente de politici publice care au fost aprobate de Guvern în anul 2023 au fost corelate cu prevederile Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”.</p> <p>MAI La moment, MAI a elaborat și aprobat 7 documente de politici publice în cadrul cărora au fost integrate obiectivele SND.</p> <p>MMPS Pe domeniile de competență a MMPS sunt aprobate 5 documente de politici publice care integrează obiectivele naționale de dezvoltare din SND 2030 și ODD:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Programul Național pentru protecția copilului pe anii 2022-2026 (Hotărârea Guvernului nr.347/2022); - Programul Național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023-2027 (Hotărârea Guvernului nr.332/2023); - Programul de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pentru anii 2023-2027 (Hotărârea Guvernului nr.203/2023); - Programul privind îmbătrânirea activă și sănătoasă pentru anii 2023-2027 (Hotărârea Guvernului nr.434/2023); - Programul național de dezinstituționalizare a persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale din instituțiile rezidențiale gestionate de Agenția Națională Asistență Socială pentru anii 2018-2026.
127.143 Continuați consolidarea politicilor sociale de succes în favoarea populației, acordând	Implementarea politicilor sociale pentru susținerea grupurilor defavorizate	MMPS		Gradul de implementare a politicilor	2023-2025	<p>MMPS În baza Memorandumului de Înțelegere încheiat pe 25 noiembrie 2022 între Ministerul Muncii și Protecției Sociale, UNWFP/PAM, UNFPA, UNHCR/ ICNUR, UNICEF și IOM, din surse</p>

<p>o atenție deosebită grupurilor celor mai defavorizate (Republica Bolivariană a Venezuelei) ODD 10</p>					<p>externe a fost acordat ajutor financiar de urgență pentru populația afectată de criză, integrând răspunsul la șocuri în sistemul național de protecție socială.</p> <p>Ajutorul financiar de urgență a fost reglementat prin Ordinul MMPS nr.108/2022 și a constituit o plată unică, în cuantum de 4900 lei, acordată prin intermediul sistemului informațional „Suport de criză”, familiilor/ persoanelor defavorizate pentru lunile noiembrie 2022 – mai 2023, după cum urmează:</p> <p>1) familiile beneficiare de ajutor social și/sau ajutor pentru perioada rece a anului conform Legii nr. 133/2008 cu privire la ajutorul social pentru luna noiembrie 2022, domiciliați pe teritoriul Republicii Moldova, care fac parte din următoarele categorii:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) familiile care au în componența sa persoane cu dizabilități; b) familie cu un adult cu copil/copii cu vârsta de 0-17 ani inclusiv; c) familiile cu trei și mai mulți copii cu vârsta de 0-17 ani inclusiv; d) familiile care au în componența sa copii cu vârsta de 0-2 ani inclusiv (prioritate pentru femeile însărcinate sau care alăptează). <p>2) familiile care nu beneficiază de prestațiile stabilite prin Legea nr. 133/2008 cu privire la ajutorul social, domiciliați pe teritoriul Republicii Moldova și care fac parte din următoarele categorii:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) familiile care au în componența sa persoane cu dizabilități; b) familie cu un adult cu copil/copii cu vârsta de 0-17 ani inclusiv; c) familiile cu trei și mai mulți copii cu vârsta de 0-17 ani inclusiv; d) familiile care au în componența sa copii cu vârsta de 0-2 ani inclusiv (prioritate pentru femeile însărcinate sau care alăptează). <p>De ajutorul vizat au beneficiat circa 55 873 de familii, bugetul căruia a fost de 273.777.700 lei. Totodată, Ministerul Muncii și Protecției Sociale în parteneriat cu agențiile ONU (Fondul Națiunilor</p>
---	--	--	--	--	--

						<p>Unite pentru Populație, Organizația Internațională pentru Migrație și Programul Alimentar Mondial) va acorda ajutor financiar pentru mai multe categorii de persoane vulnerabile din Republica Moldova.</p> <p>Ajutorul respectiv presupune efectuarea de către Programul Alimentar Mondial prin intermediul Poștei Moldovei a unui transfer unic în numerar, în valoare de 3000 lei sau 5000 lei, care va ajunge la cetățeni în perioada decembrie 2023 – februarie 2024, în funcție de categoriile indicate mai jos:</p> <p>3000 lei:</p> <p>Categoria 1: Pensionari cu o pensie mai mică de 3 000 MDL, care sunt născuți înainte de anul 1945 – 56 236 de persoane;</p> <p>5000 lei:</p> <p>Categoria 2: Familii cu copii cu dizabilități severe – 3 019 familii;</p> <p>Categoria 3: Familii cu persoane cu dizabilități severe – 7 195 de familii;</p> <p>Categoria 4: Familii cu femei care alăptează, având cel puțin un copil cu vârsta cuprinsă între 0 și 13 luni – 1 261 de familii.</p> <p>Plățile respective urmează a fi achitate prin intermediul Oficiilor Poștale de la locul de trai.</p>
127.144 Continuați promovarea dezvoltării economice constante pentru a îmbunătăți în continuare nivelul de trai al populației (Algeria) / ODD 1	Asigurarea implementării programelor de suport financiar pentru susținerea continuă a mediului de afaceri prin intermediul Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (ODA)	MDED ODA		Programe implementate	2025	<p>MDED</p> <p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, prin intermediul Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului dezvoltă mecanisme menite să asigure bunăstarea comunității de afaceri și implementează un șir de programe de susținere și creștere a competitivității sectorului IMM, în vederea dezvoltării durabile a economiei naționale și ridicării nivelului de viață a cetățenilor. Pe parcursul anului 2023, prin implementarea Programelor de suport, au fost atinse următoarele rezultate:</p> <p>1. Programul de transformare digitală a întreprinderilor mici și mijlocii:</p> <p>Au fost evaluate 103 de dosare, dintre care aprobate spre finanțare au fost 72 proiecte investiționale, în sumă de 19,83 mil. lei, iar valoarea investițiilor planificate în economie este de 34,02 mil. lei.</p>

						<p>2. Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii: Au fost evaluate 278 de dosare. Au fost aprobate spre finanțare 201 proiecte investiționale, în sumă de 168,09 mil. lei, iar valoarea investițiilor planificate în economie este de 432,35 mil. lei.</p> <p>3. Programul de susținere a inovațiilor digitale și startup-urilor tehnologice: Au fost evaluate 67 dosare. Urmare sesiunii de prezentare a ideilor de afaceri, 14 proiecte investiționale au fost selectate spre finanțare. Valoarea granturilor aprobate spre finanțare este de 5,65 mil. lei, iar valoarea investițiilor planificate în economie este de 8,91 mil. lei. În perioada 01-30 noiembrie 2023 s-a desfășurat apelul de finanțare pentru accesarea de suport financiar, urmare căruia au fost înregistrate 110 proiecte investiționale. La moment, dosarele sunt în proces de evaluare și urmează a fi aprobate în primul trimestru al anului 2024.</p> <p>4. Programul de ecologizare a întreprinderilor mici și mijlocii: Au fost evaluate 47 aplicații, dintre care au fost aprobate 25 proiecte investiționale, în sumă de 8,19 mil. lei, iar valoarea investițiilor planificate în economie este de 16,58 mil. MDL.</p> <p>5. Programul „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă”: Au fost aprobate 153 proiecte investiționale, dintre care 77 companii au obținut suport financiar nerambursabil în sumă de 11,67 mil. lei (în cadrul componentei II), iar 76 companii gestionate de către tineri au accesat credite cofinanțate cu porțiuni de grant în sumă de 13,95 mil. MDL (în cadrul componentei III). Suma totală a granturilor aprobate spre finanțare este de 25,62 mil. MDL, ceea ce va contribui la atragerea a circa 134,25 mil. MDL investiții în economie.</p> <p>6. Programul de susținere a afacerilor cu potențial de creștere înalt și internaționalizarea acestora:</p>
--	--	--	--	--	--	--

					<p>Au fost aprobate spre finanțare 34 de proiecte investiționale. 18 companii vor beneficia de suport financiar prin schema de Grant (9) și schema de Business Voucher (9), iar 16 companii vor beneficia de suport financiar doar prin schema de Business Voucher. Suma totală a granturilor aprobate constituie 16,52 mil. MDL, ceea ce va genera 36,95 mil. MDL investiții în economie.</p> <p>7. Programul de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+2,,:</p> <p>Au fost aprobate 97 proiecte investiționale, dintre care 73 companii au obținut suport financiar nerambursabil în sumă de 16,64 mil. lei (în cadrul componentei II), iar 24 companii au primit finanțare pentru extinderea activității, în sumă cumulativă de 10,37 mil. MDL (în cadrul componentei III). Suma totală a granturilor aprobate spre finanțare este de 27,01 mil. MDL, ceea ce va contribui la atragerea a circa 64,61 mil. MDL investiții în economie.</p> <p>9. Facilitarea accesului IMM la resurse financiare prin garantarea de stat a creditelor solicitate de la instituțiile financiare:</p> <p>Au fost emise 455 garanții financiare în valoare de 481,58 mil. lei. Garanțiile noi emise au facilitat accesul mediului de afaceri la credite în valoare de 1.128,71 mil. lei, generând investiții în economie de 1.481,13 mil. lei.</p> <p>10. Programul de stimulare a investițiilor „373” (P373):</p> <p>În luna iunie au fost semnate contracte cu entități financiare partenere. În perioada 12.07.2023-31.12.2023, în cadrul P373 au fost înregistrate rezultate, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 197 credite investiționale acordate IMM-ilor, înregistrate în P373, - 522 mil. lei – suma creditelor acordate de EFP, -753 mil. lei – valoarea proiectelor investiționale finanțate, - 3,7 mil.lei – suma dobânzilor compensate achitate, - 49,8 mil.lei – suma angajamentelor ODA de compensare a dobânzilor, pentru contractele de credit incluse în P373 (angajamente de compensare
--	--	--	--	--	---

						dobânzi la credite din 01.01.2024 și până la termenul final de rambursare a creditelor de către beneficiarii P373).
127.145 Întreprindeți acțiuni eficiente de promovare a dezvoltării economice în vederea îmbunătățirii calității vieții populației Republicii Moldova (Turkmenistan) / ODD 1	Dezvoltarea de noi programe de suport, care se adaptează după necesitățile actuale ale mediului de afacere	MDED ODA		Nr. de programe elaborate	2025	<p>MDED</p> <p>Prin aprobarea Hotărârii de Guvern nr. 910/2022, au fost realizate modificări de uniformizare a Programelor de stat în scopul implementării mai eficiente și transparente a politicilor publice privind susținerea dezvoltării antreprenoriatului, și instituirea Comitetului de Finanțare și Risc, care reprezintă organul colegial specializat al IP ODA.</p> <p>Au fost aprobate de către Consiliul IP ODA în redacție nouă, Manualele Operaționale a celor 7 Programe de suport gestionate de către ODA. În aceeași ordine de idei, urmare reformei, a fost demarat și procesul de evaluare a tuturor programelor IP ODA în vederea analizei impactului de implementare și îmbunătățirea accesului la finanțare.</p> <p>☐ A fost aprobat Programul de sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul turismului (Hotărârea Guvernului nr.488/2023), scopul căruia este promovarea și facilitarea activităților de turism și antreprenoriat, crearea de noi afaceri, creșterea veniturilor în sectorul turistic și sectoare conexe, inclusiv, promovarea și exportul de produse și servicii turistice specifice Republicii Moldova.</p> <p>☐ A fost aprobat Programul de Susținere a Antreprenoriatului Feminin (Hotărârea Guvernului nr. 809/2023), scopul căruia este creșterea oportunităților economice pentru femei prin facilitarea accesului la investiții și asistență pentru dezvoltarea afacerilor gestionate de femei, reducerea barierelor la inițierea sau dezvoltarea unei afaceri, contribuirea la realizarea politicilor prioritare privind egalitatea de gen și dezvoltarea economică.</p> <p>☐ A fost dezvoltat și lansat Programul de stimulare a investițiilor „373” (P373), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 351/2023, scopul căruia este asigurarea accesului la finanțare al întreprinderilor</p>

						mici și mijlocii pentru proiecte investiționale, prin compensarea parțială a ratei dobânzii la creditele investiționale oferite de către băncile din Republica Moldova.
Domeniul de intervenție 17: Apă potabilă sigură și sanitară						
127.139 Continuați să luați mai multe măsuri pentru ca toți oamenii din Republica Moldova să aibă acces la apă sigură și curată (Republica Unită Tanzania) / ODD 6 / ODD 10	Elaborarea Planului de amenajare a teritoriului național, Secțiunea specializată - Apă și Sanitație	MIDR, MDED, MM	Banca Mondială	Plan de Amenajare Teritorială Națională Secțiunea specializată -Apă și Sanitație elaborat și aprobat	2025	
127.140 Continuați eforturile de îmbunătățire a accesului la apă potabilă sigură și canalizare, punând un accent deosebit pe localitățile rurale (Bangladesh) / ODD 6	Elaborarea Planurilor Urbanistice Generale	MIDR	Instituții de proiectare	10 Planuri Urbanistice Generale elaborate	2024	MIDR 23 de planuri urbanistice generale elaborate.
127.141 Dublați eforturile de îmbunătățire a apei potabile sigure și a instalațiilor sanitare corespunzătoare în localitățile rurale (India) / ODD 6	Implementarea proiectelor de aprovizionare cu apă și canalizare prevăzute în Documentul Unic de Program 2022-2024 și din surse externe	MIDR, Agențiile de Dezvoltare Regională Nord, Centru, Sud, UTA Găgăuzia, Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală	KfW Banca Mondială	1. Implementarea a 5 proiecte de dezvoltare regională din Documentul Unic de Program 2022-2024 2. Implementarea a 130 proiecte de dezvoltare locală din Documentul Unic de Program 2022-2024 3, Implementarea a 3 proiecte finanțate din surse externe	2023-2024 2023-2027	MIDR 5 proiecte de dezvoltare regională implementate din Documentul Unic de Program 2022-2024. 64 de proiecte de dezvoltare locală implementate din Documentul Unic de Program 2022-2024.
Domeniul de intervenție 18: Dreptul la sănătate						

<p>127.146 Adoptați măsuri suplimentare pentru a reduce incidența mortalității materne și infantile, precum și pentru a asigura înregistrarea tuturor nașterilor (Brazilia) / ODD 3</p>	<p>Elaborarea cadrului normativ instituțional referitor la analiza cazurilor de proximitate de deces matern și de analiză a cazurilor de mortalitate maternă</p>	<p>Ministerul Sănătății</p>	<p>Organizația Mondială a Sănătății</p>	<p>Act normative aprobat</p>	<p>2023</p>	<p>MS În scopul asigurării calității serviciilor medicale perinatale și îmbunătățirii sănătății materne, în conformitate cu prevederile Legii ocrotirii sănătății nr. 411/1995, precum și întru realizarea prevederilor Hotărârii Colegiului Ministerului Sănătății din 06.12.2022 „Cu privire la Mortalitatea maternă în Republica Moldova în contextul Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă „Agenda 2030”, a fost elaborat și aprobat Ordinul Ministerului Sănătății nr.580 din 29.06.2023”Cu privire la analiza mortalității materne” prin care au fost aprobate: 1)Componenta Comisiei Ministerului Sănătății pentru analiza cazurilor de decese materne; 2) Regulamentul de activitate a Comisiei Ministerului Sănătății pentru analiza cazurilor de decese materne; 3) Lista documentației medicale /materialelor prezentate obligator Ministerului Sănătății pentru fiecare caz de deces matern. Cazurile de decese materne înregistrate în republică, după aprobarea ordinului respectiv, sunt examinate comisional.</p>
<p>127.147 Îmbunătăți disponibilitatea și accesibilitatea serviciilor de sănătate, inclusiv în localitățile rurale, și eliminați barierele care împiedică accesul celor mai vulnerabili și săraci membri ai societății la serviciile medicale necesare (Republica Islamică Iran) / ODD 3</p>	<p>Revizuirea Programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, aprobat prin Hotărârea Guvernului 1387/2017</p>	<p>Ministerul Sănătății</p>	<p>Compania Națională de Asigurări în Medicină</p>	<p>Act normativ aprobat</p>	<p>2025</p>	<p>MS A fost adoptată Hotărârea Guvernului Nr. 171/2023, cu privire la modificarea Programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1387/2007. Publicat : 12-04-2023 în Monitorul Oficial Nr. 122-125 art. 265.</p>
<p>Domeniul de intervenție 19: Dreptul la sănătate sexuală și reproductivă</p>						

127.148 Sporiți accesul la educația sexuală cuprinzătoare în școli și instituții de formare profesională, în conformitate cu angajamentul ICPD25 (Islanda) / ODD 3	Implementarea modului „Modul sănătos de viață” în formarea profesională continuă	MEC		Număr de instituții care implementează modulul	2023-2025	MEC Modulul „Modul de viață sănătos” face parte din curricula la disciplina Dezvoltarea personală, care are statut de disciplină obligatorie în clasele I-XII. În perioada anului 2023 au fost la instruire 23 de cadre la disciplina Dezvoltare personală. O formare amplă a cadrelor didactice la această disciplină a avut loc în perioada anilor 2019-2021. În anul de studii 2023-2024 în 487 de instituții de învățământ general 22491 de elevi studiază disciplina opțională „Educație pentru sănătate”
Domeniul de intervenție 20: Dreptul la educație						
127.149 Asigurați dreptul la educație tuturor, fără orice discriminare (Maldives) / ODD 4	Asigurarea elevilor cu manuale școlare conforme curricula disciplinare (edițiile 2018-2019)	MEC		Titluri de manuale editate	2023-2025	MEC Pe parcursul anului 2023 au fost editate circa 40 de titluri de manuale pentru elevii claselor I-XII. Din ele 11 titluri au fost editate pentru elevii din instituțiile de învățământ cu predare în limbile minorităților naționale.
127.150 Garantați dreptul la educație primară și secundară obligatorie și gratuită pentru toți copiii și continuați eforturile de îmbunătățire a accesului la educație, în special pentru copiii romi și copiii din familii nevoiașe (Luxemburg) / ODD 4 / ODD 10	1. Organizarea campaniilor de informare pentru părinți în vederea înregistrării și încadrării copiilor romi în programul de învățământ preșcolar, primar, gimnazial	MEC	APL	Număr de campanii organizate număr de părinți și copii romi informați, dezagregat pe mediu rural/urban	2023-2025	MEC Pe parcursul anului 2023 Asociația națională a mediatorilor comunitari romi din Republica Moldova au întreprins mai multe acțiuni de informare a părinților romi pentru încadrarea copiilor romi în procesul educațional.
	2. Dotarea instituțiilor de învățământ general cu materiale didactice necesare și cu laboratoare performante la disciplinele biologie, chimie, fizică		Guvernul României	Număr de instituții dotate; 160 de laboratoare performante	2023-2024	MEC În cadrul Proiectului Reforma Învățământului din Moldova, finanțat de Banca Mondială, 160 de instituții de învățământ gimnazial și liceal au fost dotate cu laboratoare performante la disciplinele biologie, chimie și fizică.
127.151 Consolidați măsurile de asigurare a integrării principiilor de diversitate, egalitate și nediscriminare în procesul educațional (Bangladesh) / ODD 4 / ODD 10	Diversificarea activităților învățământului formal și creșterea numărului de discipline opționale	MEC		1. Elaborarea cadrului normativ pentru învățământul extrașcolar 2. Număr de discipline opționale noi	2023	MEC Planul – cadru de învățământ oferă fiecărui elev posibilitatea selectării disciplinelor opționale. Disciplinele opționale reprezintă componenta flexibilă a Planului – cadru care contribuie la dezvoltarea unor competențe transversale. Fiecare elev, cu excepția elevilor din clasele/instituțiile cu profil și cele bilingve, studiază, în mod obligatoriu, o disciplină opțională. Orele opționale nu pot fi utilizate pentru extindere la disciplinele obligatorii.

						În anul de studii 2022-2023 clasele I-IV au avut la solicitare 20 de discipline opționale, clasele V-IX – 42 de discipline opționale, iar clasele X-XII - 40. În anul de studii 2023-2024 s-a mărit numărul disciplinelor opționale la clasele V-IX – cu 2 (Dezbateri – clasele VII-IX și Educație pentru socializare juridică, clasa a VIII-a și la ciclul liceal cu o disciplină (Dezbateri, clasele X-XI)
127.152 Întreprindeți acțiuni pentru ca toți copiii, inclusiv cei care se află în cele mai vulnerabile situații, cum ar fi romii și copiii cu dizabilități, să se bucure de dreptul lor la o educație incluzivă și de calitate (Uruguay) / ODD 4 / ODD 10	1. Implementarea Programului de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2023-2027	MEC	Keystone-Moldova; Parteneriat pentru fiecare copil	Acțiuni implementate	2023-2025	MEC Programul de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2023-2027 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950 în luna decembrie 2023. Implementarea Programului – din ianuarie 2024.
	2. Implementarea Programului pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2022-2025, Domeniul Educație	MEC	APL, Organizații necomerciale, Parteneri de dezvoltare	Număr de acțiuni stipulate în Program realizate	2023 - 2025	MEC Cele 8 acțiuni stipulate MEC pentru anul 2023 sunt acțiuni care vor fi realizate pe întreaga perioadă de implementare a Programului. Astfel, despre încadrarea copiilor romi în procesul educațional avem la data de 29.09.2023: <ul style="list-style-type: none"> - în educația preșcolară din 2293 de copii - 216 copii sun încadrați în instituțiile de educație timpurie; - în învățământul primar și gimnazial din 1757 elevi – 1114 elevi sunt încadrați în procesul educațional; - în ciclul liceal au fost înmatriculați 181 elevi; - în învățământul profesional tehnic au fost înmatriculați 23 de elevi, iar în învățământul superior – 24. <p>În anul de studii 2022-2023 au absolvit gimnaziu 71 de elevi romi. În anul de studii 2022-2023 au abandonat procesul educațional 24 de elevi romi. Datele sunt colectate de la persoanele care sunt identificate ca romi.</p>
127.153 Întreprindeți în continuare acțiuni pentru asigurarea accesului egal și sigur la educație pentru toți copiii în contextul educației la	1. Formarea cadrelor didactice în contextul educației la distanță impusă de pandemie	MEC	Instituțiile de învățământ superior care realizează formarea profesională continuă	Număr de cadre formate	2023-2024	MEC În perioada pandemiei Ministerul Educației și Cercetării a elaborat mai multe documente reglatorii pentru desfășurarea procesului educațional în mediul online. https://mecc.gov.md/ro/content/relansarea-procesului-educational-2020-2021

distanță impuse de pandemie (România) / ODD 4 / ODD 10						In cadrul CNIDE 'Clasa viitorului" (UPS „Ion Creangă”) au fost elaborate si aprobate 3 programe de formare a cadrelor didactice de dezvoltare a competentelor digitale, pe nivele: începător, intermediar si avansat. Pe parcursul anului 2023, peste 2800 de cadre didactice au beneficiat de aceste formari.
	2. Crearea și dotarea laboratoarelor digitale în instituții de învățământ general	MEC		60 laboratoare digitale create	2023-2024	MEC În perioada 2021-2022, au fost achiziționate cu surse de la bugetul de stat și transmise instituțiilor de învățământ primar, gimnazial și liceal peste 13000 de laptop-uri. În anul 2023, cu suportul UNICEF, au fost create în 69 de instituții de învățământ laboratoare digitale, dintre care 3 în instituții de învățământ extrașcolar, din toate Unitățile Teritoriale Administrative din țară.
127.154 Asigurați accesul egal al copiilor cu dizabilități la educație de calitate, fără discriminare (Qatar) / ODD 4 / ODD 10	Implementarea Programului de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2023-2027	MEC	Keystone-Moldova; Parteneriat pentru fiecare copil	Acțiuni implementate	2023-2025	MEC Programul de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2023-2027 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950 în luna decembrie 2023. Implementarea Programului – din ianuarie 2024.
127.155 Consolidăți eforturile de includere a copiilor cu nevoi educaționale speciale în sistemul educațional, prin dotarea școlilor cu autobuze adaptate la nevoile copiilor cu dizabilități (Insulele Marshall) / ODD 4 / ODD 10	Sensibilizarea APL II cu referire la dotarea autobuselor școlare pentru diverse tipuri de dizabilități	MEC	Guvernul României	Modificarea Regulamentului de transportare a copiilor	2023	MEC A fost pregătit proiectul hotărârii de Guvern cu privire la modificarea Regulamentului de transportare a copiilor (număr unic 26/MEC/2024) și prezentat pentru avizare autorităților publice centrale.
127.156 Întreprindeți acțiuni pentru a asigura o educație incluzivă pentru toți copiii cu dizabilități (Malta) / ODD 4	Implementarea Programului de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2023-2027	MEC	Keystone-Moldova; Parteneriat pentru fiecare copil	Acțiuni implementate	2023-2025	MEC Programul de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2023-2027 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950 în luna decembrie 2023. Implementarea Programului – din ianuarie 2024.

Domeniul de intervenție 21: Educație, instruire și conștientizare pentru drepturile omului

<p>127.53 Luați în considerare includerea subiectului combaterii infracțiunilor motivate de ură în programul de formare inițială și continuă a colaboratorilor poliției, procurorilor, judecătorilor și avocaților (Malta) / ODD 10 / ODD 16</p>	<p>1. Includerea în programul de instruire inițială și continuă a Centrului de instruire a avocaților a subiectului asistenței juridice calificate în domeniul infracțiunilor motivate de ură.</p>	<p>Uniunea Avocaților din Republica Moldova</p>		<p>Programul de instruire inițială și continuă a Centrului de instruire a avocaților conține cel puțin un curs de instruire ce vizează subiectul asistenței juridice calificate în domeniul infracțiunilor motivate de ură</p>	<p>Semestrul I 2024</p>	<p>UAM Pentru perioada anului 2023, Centrul de Instruire a Avocaților din cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova a organizat și desfășurat un curs de instruire cu tematică „Fortificarea mecanismului pentru prevenirea discriminării. Infracțiunea de ură și prejudecată.”, Formator – avocat Doina Ioana Străisteanu, data - 28.02.2023, durata cursului 3 ore, cu 57 participanți, dintre care 30 avocați și 27 avocați stagiaari.</p>
	<p>2. Instruirea judecătorilor, procurorilor, cât și personalului din instanțele judecătorești și consultanții procurorului pe domeniul combaterii infracțiunilor motivate de ură și jurisprudenței CEDO, precum și includerea în curriculumul Formării inițiale a candidaților la funcția de judecători și procuror</p>	<p>INJ</p>	<p>CoE</p>	<p>1. Numărul de seminare organizate și numărul de persoane instruite. 2. Numărul de curriculum-uri modificate și adaptate necesităților.</p>	<p>2023-2025</p>	<p>INJ - Seminar: „Particularitățile infracțiunilor motivate de prejudecăți, dispreț sau ură prin prisma jurisprudenței CEDO” (29 mai 2023) Persoane instruite: 8 asistenți judiciari, 5 grefieri, 9 consultanți ai procurorului; - Seminar: „Particularitățile infracțiunilor motivate de prejudecăți, dispreț sau ură prin prisma jurisprudenței CEDO” (30 mai 2023) Persoane instruite: 7 judecători, 7 procurori; - Seminar: „Particularitățile infracțiunilor motivate de prejudecăți, dispreț sau ură prin prisma jurisprudenței CEDO” (23 noiembrie 2023) Persoane instruite: 5 judecători, 17 procurori; - Seminar: „Particularitățile infracțiunilor motivate de prejudecăți, dispreț sau ură prin prisma jurisprudenței CEDO” (24 noiembrie 2023) Persoane instruite: 18 asistenți judiciari, 5 grefieri, 13 consultanți ai procurorului, 1 șef de secretariat, 3 colaboratori din cadrul instanței; - Seminar: „Particularitățile infracțiunilor motivate de prejudecăți, dispreț sau ură prin prisma jurisprudenței CEDO” (28-29 noiembrie 2023) Persoane instruite: 9 judecători, 9 avocați, 1 formator INJ.</p>

	3. Desfășurarea cursului de instruire ”Discursul de ură”	INJ	HELP	Numărul de persoane instruite.	2023-2025	INJ - E-curs: „Discursul de ură” (22.03.2023-22.04.2023) Persoane certificate: 33, dintre care 1 judecător, 2 procurori, 8 consultanți ai procurorului, 13 asistenți judiciari, 7 colaboratori din cadrul instanței, 2 formatori INJ.
	4. Revizuirea programelor de instruire inițială și continuă a angajaților poliției prin introducerea tematicelor privind prevenirea și combaterea infracțiunilor motivate de ură.	MAI		Program revizuit, tematici prevăzute	Semestrul I 2024	MAI Programul a fost revizuit. Tematica de referință a fost studiată în cadrul cursurilor de formare profesională inițială ofițeri, după cum urmează: Cursuri desfășurate – 5 Persoane instruite – 122
Domeniul de intervenție 22: Discriminarea femeilor						
127.157 Continuați să elaborați cadre legale și instituționale, precum și strategii necesare pentru promovarea egalității de gen; preveniți toate formele de discriminare a grupurilor marginalizate și vulnerabile, inclusiv a femeilor, copiilor și persoanelor cu dizabilități; și combateți traficul de ființe umane (Republica Democrată Populară Lao) / ODD 5 / ODD 8 / ODD 10 / ODD 16 127.169 Continuați eforturile de sprijinire a egalității de gen și de eliminare	Elaborarea Programului de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pentru anii 2023-2027	MMPS		Proiect de act normativ aprobat	2023	MMPS Prin Hotărârea Guvernului nr.203/2023 a fost aprobat Programul de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pentru anii 2023-2027, care urmărește creșterea în mod semnificativ a nivelului egalității de gen în domenii precum: sănătatea, educația, piața muncii, activitatea de antreprenariat, protecția socială și dezvoltarea locală, asigurând un nivel de ambiție și sustenabilitate, corelat cu necesitățile, așteptările și impedimentele din Republica Moldova în contextul unei egalități și echități veritabile între femei și bărbați, fete și băieți.
	Elaborarea Programului național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023-2027	MMPS		Proiect de act normativ aprobat	2023	MMPS Programul național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023-2027 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.332/2023.

a tuturor formelor de discriminare și a violenței bazate pe gen (Tunisia) / ODD 5						
Domeniul de intervenție 23: Participarea femeilor în viața politică și publică						
127.159 Întreprindeți acțiuni pentru a sprijini o participare și reprezentare mai mare a femeilor în afacerile publice și politice (Filipine) / ODD 5 / ODD 16	1. În procesul de organizare a alegerilor parlamentare și locale, CEC va realiza controlul asupra respectării de către concurenții electorali, la întocmirea listelor de candidați, a cotei minime de reprezentare de 40% pentru ambele sexe.	CEC		1. Nr. de deputați femei raportat la nr. total de deputați 2. Nr. de consilieri femei raportat la nr. total de consilieri. 3. Nr. de primari femei raportat la nr. total de primari aleși.	2023-2025	CEC Din numărul total de 101 deputați aleși în cadrul alegerilor parlamentare anticipate din 2021, 40 sunt femei. La situația din 24 ianuarie 2024, în Parlament își exercită mandatul 99 de deputați, dintre care 40 sunt femei (<i>în cazul unei deputate a fost inițiată procedura de validare a mandatului, dosar transmis către Curtea Constituțională</i>). În urma alegerilor locale generale din 2023, au fost validate mandatele a 11017 consilieri aleși în consiliile locale de nivelurile întâi și al doilea, dintre care 4492 sunt femei. În urma alegerilor locale generale din 2023, au fost aleși 896 de primari, dintre care 215 sunt femei
	2. Îmbunătățirea legislației în vederea promovării și încurajării participării femeilor în procesele politic și electoral	CEC	Societatea civilă, Partidele politice	Reglementarea privind desemnarea pentru primele două poziții din listele de candidați a persoanelor de sex diferit.	2023-2025	CEC În conformitate cu prevederile art.68 alin. (3) din Codul electoral nr.325/2022, <i>listele candidaților pentru alegerile parlamentare și locale se întocmesc respectându-se cota minimă de reprezentare de 40% pentru ambele sexe. Poziționarea candidaților pe liste se face conform formulei: minimum patru candidați la fiecare zece locuri.</i>
	3. În procesul de organizare a alegerilor locale, CEC va întreprinde măsuri de promovare a desemnării de către concurenții electorali a femeilor pentru funcția de primar.	CEC	-	1. Asigurarea respectării cadrului normativ privind cota minimă de reprezentare de 40 % pentru ambele sexe. . 2. Nr. de deputați femei raportat la nr. total de deputați	2023-2025	CEC În procesul de pregătire pentru alegerile locale generale din 5 noiembrie 2023, CEC a aprobat, prin HCEC nr. 1103 din 26 iulie 2023, Regulamentul privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților la alegerile locale, ce conține reglementări privind modul de aplicare inclusiv a prevederilor art. 68 alin. (3) din Codul electoral. Totodată, inclusiv datorită eforturilor continue întreprinse de Comisie în vederea promovării participării femeilor în alegeri, precum campania

				<p>3. Nr de consilieri femei raportat la nr. total de consilieri</p> <p>4. Nr. de primari femei raportat la nr. total de primari aleși</p>		<p>de informare „Cunoaște dreptul tău electoral!” desfășurată în 2023, dar și a măsurilor privind finanțarea partidelor politice din bugetul de stat instituite prin Legea nr. 294/2007, fiecare al 3-lea candidat la funcția de primar, în alegerile locale generale din 5 noiembrie 2023, a fost femeie.</p> <p>După alegerile parlamentare anticipate din 2021 au fost validate mandatele a 101 deputați, dintre care 40 au fost femei (39,60%).</p> <p>La situația din 24 ianuarie 2024, în Parlament își exercită mandatul 99 de deputați, dintre care 40 sunt femei (în cazul unei deputate a fost inițiată procedura de validare a mandatului, dosar transmis către Curtea Constituțională).</p> <p>În urma alegerilor locale generale din 2023, au fost validate mandatele a 11017 consilieri aleși în consiliile locale de nivelurile întâi și al doilea, dintre care 4492 sunt femei (40,77%).</p> <p>În urma alegerilor locale generale din 2023, au fost aleși 896 de primari, dintre care 215 sunt femei (23,99%).</p>
	<p>4. Organizarea seminarelor, instruirilor privind familiarizarea cu instrumente accesibile de promovare și încurajare a femeilor în procesele politic și electoral.</p>	<p>CICDE CEC</p>	<p>Societatea civilă PNUD IRI COE</p>	<p>1. Nr. de seminare / instruiți organizate</p> <p>2. Nr. de materiale</p> <p>3. Nr. de participanți la seminare / instruiți</p>	<p>2023-2025.</p>	<p>CEC</p> <p>2 seminare, 1 webinar organizate:</p> <p>04.09.-05.09.2023, seminar, 24 de persoane https://cicde.md/2023/09/carabinierii-din-republica-moldova-se-pregatesc-pentru-alegeri-cu-ajutorul-cursurilor-de-la-cicde/</p> <p>22.09.23, webinar, 32 persoane https://cicde.md/2023/09/webinar-cicde-integrarea-perspectivii-de-gen-in-procesele-electorale/</p> <p>16.01.2024, seminar, 26 de persoane https://cicde.md/2024/01/activitatea-de-instruire-cu-tema-egalitate-de-gen-in-alegeri-pentru-angajatii-si-angajatele-mai/</p> <p>Program de instruire elaborat pentru varianta on-line și off-line, 50 de seturi de materiale pentru participanții la seminarul desfășurat la sediul CICDE.</p> <p>Nr. de participanți la seminare / instruiți: 82 persoane.</p>

	5. Monitorizarea respectării prevederilor legale privind utilizarea a 20% din valoarea alocațiilor anuale în scopul promovării și încurajării participării femeilor în procesele politic și electoral.	CEC	Societatea civilă	- Nr. partidelor politice beneficiare de alocații de la bugetul de stat în mărime de 20% din valoarea alocațiilor anuale; - Nr. de partide politice care au respectat prevederea legală față de nr. partidelor care au admis încălcarea acestei prevederi; - Numărul de sancțiuni aplicate partidelor politice care nu respectă cota stabilită de lege.	2023-2025	CEC Prin HCEC nr.846 din 17 ianuarie 2023, au fost distribuite alocațiile de la bugetul de stat pentru anul 2023 unui număr de 36 partide politice, dintre care doar 24 partide politice au primit alocații de la bugetul de stat. Celelalte 12 partide politice fie au fost lipsite de alocații pe o anumită perioadă, fie nu au comunicat Comisiei despre deschiderea contului special. - În primul semestru al anului 2023, 22 de partide politice au respectat prevederea legală privind utilizarea a 20% din valoarea alocațiilor anuale în scopul promovării și încurajării participării femeilor în procesele politic și electoral; - În primul semestru al anului 2023 au fost pornite 2 procese contravenționale în privința a 2 partide politice pentru nerespectarea cotei stabilite de lege referitoare la utilizarea alocațiilor în anul 2022.
Domeniul de intervenție 24: Violența împotriva femeilor						
127.168 Combateți și criminalizați toate formele de violență împotriva femeilor (Egipt) / ODD 5		Realizat. Recomandarea a fost realizată prin adoptarea Legii nr. 316/2022, care a aliniat legislația națională la prevederile Convenției de la Istanbul.				
127.173 Implementați reformele sistemului judiciar și legislația și politicile îmbunătățite pe baza standardelor internaționale în domeniul drepturilor omului, în conformitate cu Convenția de la Istanbul și recomandările relevante acesteia (Canada) / ODD 5 / ODD 16		Realizat. Recomandarea a fost realizată prin adoptarea Legii nr. 316/2022, care a aliniat legislația națională la prevederile Convenției de la Istanbul.				

127.180 Asigurați implementarea prevederilor Convenției de la Istanbul pentru combaterea tuturor formelor de violență împotriva femeilor, în special a violenței domestice (Franța) / ODD 5	1. Consolidarea mecanismului de cooperare intersectorială în cazurile de violență în familie	MMPS MAI (IGP) MS CNAJGS INP	UN Women	1. Nr. de instruiți organizate și desfășurate 2. Numărul de specialiști implicați, pe sector 3. Numărul de echipe multidisciplinare constituite/convocate	Trim. IV, 2025	MAI Pe parcursul perioadei de raport au fost desfășurate 8 instruiți la care au participat 185 de angajați ai MAI. CNAJGS La data de 22 iunie 2022 în scopul cooperării intersectoriale în prevenirea și combaterea violenței față de femei și violenței în familie, a fost semnat ordinul cu privire la aprobarea instrucțiunii privind mecanismul de cooperare intersectorială în cazurile de violență în familie între Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății, Ministerul Justiției și Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat. Reprezentanții Consiliului Național de Asistență Juridică Garantată de Stat participă la toate evenimentele interinstituționale dedicate domeniului prevenirii și combaterii violenței în familie, în cadrul cărora actualizează informația, coordonează acțiunile cu alte entități și ajustează propriile documente de politici și planurile de acțiuni realizate ale acestora.
	2. Elaborarea Programului național în domeniul prevenirii și combaterii violenței față de femei și violenței în familie	MMPS		Hotărâre de Guvern aprobată	Trim. II, 2023	MMPS Programul național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023-2027 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.332/2023.
	3. Implementarea recomandărilor GREVIO	Autoritățile publice centrale		1. Set de măsuri pentru implementare elaborat 2. Numărul de recomandări implementate	2025	MMPS La 21.12.2023 s-a desfășurat evenimentul de prezentare a Recomandărilor Grupului de experți al Consiliului Europei pentru acțiunea împotriva violenței împotriva femeilor și a violenței în familie pentru Republica Moldova. De asemenea au fost expediate demersuri în adresa autorităților/instituțiilor publice responsabile de implementarea Recomandărilor GREVIO în vederea inițierii proceselor. MAI Din cele 4 recomandări din Raportul nr.1 GREVIO (nr.300, 303, 304), la Capitolului VII privind

						<p>Migrația și azilul, în anul 2023, IGM a asigurat implementarea și raportarea progresului pe marginea acestora.</p> <p>Astfel, la recomandarea:</p> <p>nr. 306 – în curs de implementare. GREVIO invită autoritățile Republicii Moldova să nu reînnoiască rezerva cu privire la articolul 59 din Convenția de la Istanbul, la expirarea perioadei sale de valabilitate, IGM, în limita competenței funcționale, va ține cont de recomandarea GREVIO și va analiza toate aspectele prin prisma asigurării protecției cuvenite imigranților, solicitanților de azil sau persoanelor care beneficiază de o formă de protecție internațională pe teritoriul Republicii Moldova;</p> <p>nr. 318 – implementată;</p> <p>nr. 324 – implementată;</p> <p>nr. 328 – implementată.</p>
	4. Organizarea și desfășurarea evenimentelor privind explicarea prevederilor Convenției de la Istanbul și modalitatea de implementare a acestora	Autoritățile publice centrale		<p>1. Numărul de evenimente organizate</p> <p>2. Numărul de participanți, per sector</p>	2023-2025	<p>MMPS</p> <p>În perioada septembrie-octombrie 2023, cu sprijinul OIM au fost organizate 3 sesiuni de instruire privind prevenirea TFU și a violenței bazate pe gen pentru reprezentanții autorităților locale și mediatorilor comunitari în raioanele Otaci, Soroca și UTA Găgăuzia. În cadrul seminarelor au fost abordate subiecte privind migrația neregulată și riscurile asociate, prevenirea exploatării și violenței sexuale precum și mecanismul de răspuns la situații de TFU atât în rândul adulților cât și a copiilor.</p> <p>Pe data de 4 octombrie 2023, MMPS în parteneriat cu Oficiul Consiliului Europei la Chișinău în cadrul proiectului „Sprijin în implementarea Convenției de la Istanbul” a desfășurat un eveniment de prezentare a concluziilor cercetării privind coordonarea cooperării intersectoriale în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie: „Coordonarea cooperării interinstituționale și intersectoriale în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie”, iar la 21.12.2023 s-a desfășurat evenimentul de prezentare a Recomandărilor Grupului de experți al Consiliului Europei pentru acțiunea împotriva violenței</p>

						<p>împotriva femeilor și a violenței în familie pentru Republica Moldova. MMPS a organizat 3 ședințe ale Consiliului Coordonator Interministerial în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie unde au fost abordate subiecte pe domeniu de referință.</p> <p>MAI 1 sesiune de informare organizată și desfășurată cu suportul Centrului de Drept al Avocaților în suportul activității desfășurate de către angajații din cadrul Centrului de cazare al IGM și oferirea unor îndrumări metodologice privind aplicarea prevederilor Convenției de la Istanbul. 6 angajați din cadrul Centrului de cazare al solicitanților de azil participanți.</p>
	5. Consolidarea înțelegerii ofițerilor de poliție a articolelor Convenției de la Istanbul - instruire adaptată pentru ofițerii de poliție cu privire la cazurile specifice de violență în familie (mai-iulie 2023)	MAI	Consiliul Europei	Nr de persoane instruite	2023	<p>MAI La 11 aprilie 2023, în incinta IGP a avut loc evenimentul de lansare a cursului HELP privind violența împotriva femeilor pentru Poliție, la care s-au înscris 97 de polițiști. În perioada 6-7 iulie s-a desfășurat cursul practic pentru ofițeri de poliție în domeniul violenței împotriva femeilor și violența domestică VAW/DV, facilitat de 1 formator portughez și 1 formator din cadrul IGP, la care au participat 26 de polițiști. Evenimentele au fost organizate în cadrul proiectului „Sprijinirea implementării Convenției de la Istanbul în Republica Moldova”, implementat și finanțat de Consiliul Europei.</p>
Domeniul de intervenție 25: Persoanele cu dizabilități: independența, incluziunea						
127.190 Consolidați eforturile de asigurare a accesului persoanelor cu dizabilități la servicii de sănătate, educație și sociale și de asigurare a integrării lor depline în	1. Elaborarea Programului național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități 2023-2027, care va include și componenta accesibilitate a clădirilor și spațiilor publice, continuitate a Planului de incluziune pentru anii 2017-2022, aprobat prin Hotărâre de Guvern nr.723/2017, în baza	MMPS MS MEC		Program elaborat	Trim. III, 2023	

societate (Fiji) / ODD 3 / ODD 4 / ODD 16	raportului final de evaluare a a acestuia.					
	2. Implementarea Programului de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2023-2027	MEC MMPS MS	Keystone-Moldova; Parteneriat pentru fiecare copil	Număr de acțiuni implementate anual	Anii 2023-2025	MEC Programul de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2023-2027 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950 în luna decembrie 2023. Implementarea Programului – din ianuarie 2024.
127.191 Continuăți acțiunile concrete de promovare a drepturilor persoanelor cu dizabilități, inclusiv prin abordarea eficientă a discriminării în sectoarele public și privat (Malaezia) / ODD 10	Elaborarea Programului național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități 2023-2027, care va include și componenta asigurării dreptului la muncă a persoanelor cu dizabilități, continuitate a Planului de incluziune pentru anii 2017-2022, aprobat prin Hotărâre de Guvern nr.723/2017	MMPS CS		Program elaborat	Trim. III, 2023	
127.192 Organizați programe de sensibilizare și educare a publicului cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități (Maldives) / ODD 10	Implementarea Programului de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2023-2027	MEC MMPS MS	Keystone-Moldova; Parteneriat pentru fiecare copil	Număr de acțiuni implementate anual	2023-2025	
127.193 Asigurați mijloace eficiente de implementare pentru soluționarea problemelor structurale în prestarea serviciilor de asistență socială persoanelor cu dizabilități și accesul persoanelor cu dizabilități la	1. Antrenarea la măsuri active persoanelor cu dizabilități	MMPS MEC ANOFM		Număr de persoane cu dizabilități angajate în câmpul muncii	Trim.I, 2025	MMPS Pe parcursul anului 2023, la ANOFM au fost înregistrate 3364 persoane cu dizabilități aflate în căutarea unui loc de muncă, din care cu statut de șomer 1675 (49,8%), 768 femei sau 45,9%. În perioada de referință, cu suportul ANOFM au fost plasate în câmpul muncii 268 persoane cu dizabilități sau 16,0% din numărul total al persoanelor cu disabilități înregistrate cu statut de șomer (101 femei sau 39,6%). În scopul facilitării integrării pe piața muncii a persoanelor cu dizabilități înregistrate cu statut de șomer, acestea au fost antrenate în măsuri de

educație de calitate și locuri de muncă (India) / ODD 1 / ODD 4 / ODD 8 / ODD 10						ocupare a forței de muncă prevăzute de Legea nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, și anume: <ul style="list-style-type: none"> • Servicii de informare privind piața muncii – 1642 persoane; • Servicii de intermediere – 886 persoane; • Servicii de ghidare în carieră – 602 persoane; • Servicii de reabilitare profesionale – 5 persoane; • Cursuri de formare profesională pe bază de voucher – 40 persoane; • Stagiul profesional – 9 persoane; • Angajarea subvențională (art.36 din Legea 105/2018) – 64 persoane; • Angajarea subvențională (art.38 din Legea 105/2018) – 6 persoane (4 persoane cu dizabilitate accentuată, 2 persoane cu dizabilitate medie); • Ajutor de șomaj – 231 persoane; • Angajare asistată – 11 persoane; • Mobilitate pentru acoperirea cheltuelilor de transport – 10 persoane cu dizabilități. 	
	2. Realizarea raportului de evaluare finală pe implementarea obiectivelor Planului de incluziune pentru anii 2017-2022, aprobat prin Hotărâre de Guvern nr.723/2017 și planificarea obiectivelor pentru anii 2023-2027	MMPS			Raport realizat	Trim. III, 2023	
	3. Implementarea Programului de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2023-2027	MEC MMPS MS	Keystone-Moldova; Parteneriat pentru fiecare copil		Număr de acțiuni implementate anual	Anii 2023-2025	MEC Programul de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2023-2027 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950 în luna decembrie 2023. Implementarea Programului – din ianuarie 2024.
127.196 Continuați eforturile de asigurare a dreptului persoanelor cu dizabilități de a trăi independent prin	Elaborarea Programului național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități 2023-2027, care va include și componenta dezinstituționalizarea	MMPS		Program elaborat	Trim. III, 2023		

îmbunătățirea implementării planurilor naționale de acțiuni pentru dezinstituționalizarea și incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, inclusiv dezvoltarea serviciilor sociale alternative la nivel de comunitate și îmbunătățirea accesibilității și accesului la tehnologii de asistență (Finlanda) / ODD 10	persoanelor cu dizabilități, continuitate a Planului de incluziune pentru anii 2017-2022, aprobat prin Hotărâre de Guvern nr.723/2017					
127.197 Accelerati elaborarea unei strategii de dezinstituționalizare a persoanelor cu dizabilități mintale și intelectuale, în conformitate cu Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (Brazilia) / ODD 10	Revizuirea, modificarea Programului național de dezinstituționalizare a persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale din instituțiile rezidențiale gestionate de Agenția Națională Asistență Socială și Planul de acțiuni privind implementarea acestuia, pentru anii 2018-2026, aprobat prin Hotărâre de Guvern nr.893/2018	MMPS MS		Program revizuit	Trim. II, 2023	
127.198 Adoptati măsuri de garantare a dreptului la o viață demnă pentru persoanele cu dizabilități prin reducerea ratei de instituționalizare în vederea integrării lor sociale efective	Revizuirea, modificarea Programului național de dezinstituționalizare a persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale din instituțiile rezidențiale gestionate de Agenția Națională Asistență Socială și Planul de acțiuni privind implementarea acestuia, pentru anii 2018-2026, aprobat prin	MMPS MS		Program revizuit	Trim. II, 2023	

(Argentina) / ODD 10	Hotărâre de Guvern nr.893/2018					
Domeniul de intervenție 26: Copiii, definiție, principii generale, protecție						
127.186 Continuă eforturile actuale de îmbunătățire a protecției copiilor împotriva tuturor formelor de violență, inclusiv a violenței sexuale (Tunisia) / ODD 5 / ODD 16	1. Implementarea Programului Național pentru Protecția Copilului pe anii 2022- 2026 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia (HG nr. 347/2022, Obiectivul general nr. 2)	MMPS	MF, MAI, MEC, MJ, MS, Organizații necomerciale partenerie OAP	Acțiuni realizate în conformitate cu cele stabilite în Obiectivul 2 al Programului, respectiv realizarea acțiunilor din Planul de acțiuni la obiectivul în cauză	2023-2025	
	2. Consolidarea capacității de reacționare interinstituțională la cazurile de violență sexuală împotriva copiilor	MMPS MAI MS MEC	Organizații necomerciale partenerie	Sesiuni de instruire organizate în vederea consolidării capacităților specialiștilor din domeniul asistenței sociale, ordinii publice, educației și sănătății privind implementarea mecanismului intersectorial de cooperare	2023-2025	MAI Pe parcursul anului 2023, au avut loc 2 activități după cum urmează: 1.La 23.10.2023, a avut loc ședința comună a grupurilor tematice de lucru pe baza obiectivelor generale ale PNPC pentru anii 2022-2026, privind mecanismul de cooperare intersectorială, organizat de către MMPS; 2. La 08.12.2023, a avut loc festivalul practicilor bune în utilizarea datelor, în cadrul sistemului de asistență socială „Restart”, (privind mecanismul de cooperare intersectorială) organizat de către MMPS.
	3. Informarea populației cu privire la impactul tuturor formelor de violență față de copii	MEC MMPS MAI	Organizații necomerciale partenerie	1. Numărul atelierelor tematice pentru profesori, psihologi școlari și părinți în promovarea siguranței copiilor în mediul online 2. Număr de campanii de informare, sensibilizare și educare realizate cu privire la impactul negativ al tuturor formelor de violență față de copii (în special abuzul fizic, exploatarea și abuzul sexual, bullying-ul, violența online)	2023-2025	MEC În temeiul Ordinului ministrului nr. 27 din 18.01.2023, nr. 43 din 18.01.2023, nr. 208 din 02.03.2023 și nr. 212 din 02.03.2023, în cadrul a celor 6 activități, 40 de formatori - cadre didactice, psihologi și specialiști din cadrul organelor locale de specialitate în domeniul învățământului, au participat în perioada ianuarie – mai 2023 la sesiunile lunare de formare dedicată combaterii și prevenirii fenomenului de bullying la nivel național, care s-au referit la facilitarea programelor de intervenție cu elevii (copii și adolescenți), cadrele didactice, specialiștii echipelor multidisciplinare din școli și părinții. Au fost organizate sesiuni de formare a cadrelor didactice cu tematica Protecția și siguranța copiilor în mediul online. Implementarea Standardelor privind protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online (29.04.2023) cu

					<p>implicarea specialiștilor CI La Strada. La sesiunile de formare au participat 70 de psihologi școlari, care au fost instruiți să identifice acțiunile imediate și de lungă durată în situațiile de violență online, având la bază schița planului de intervenție propusă de moderatorii.</p> <p>Pe site-ul oficial al Ministerului Educației și Cercetării sunt materialele pentru informarea profesioniștilor și a copiilor în domeniul combaterii cazurilor de abuz și violență față de copii. https://mec.gov.md/ro/content/prevenirea-si-combaterea-violentei-0</p> <p>Începând cu sem. II al anului de studii 2022-2023 este pus în aplicare un nou Raport cu privire la evidența sesizărilor privind cazurile suspecte de abuz, bullying, neglijare, exploatare, trafic (Ordinul nr. 1168 din 29 noiembrie 2022). Au fost raportate din teritorii cazurile identificate suspecte de abuz, bullying, violență asupra copiilor. Potrivit raportului sistematizat de către MEC în perioada ianuarie – iunie, 2023,, au fost identificate de către angajații din sistemul educațional - 4498 de cazuri suspecte de abuz fizic și psihologic, neglijare, exploatare prin muncă, bullying etc. Raportul este elaborat și plasat pe site-ul MEC. Pentru semestrul I al anului de studii 2023-2024 va fi plasat la sfârșitul lunii ianuarie 2024. https://mec.gov.md/ro/content/prevenirea-si-combaterea-violentei-0</p> <p>MAI</p> <p>În perioada 12 luni ale anului 2023, de către angajații Poliției au fost desfășurate 6638 activități de informare destinate copiilor și părinților (asupra pericolului lăsării fără supraveghere a copiilor, vicii sociale răspândite în rândul minorilor, abuzul fizic, exploatarea și abuzul sexual, bullying-ul, violența online, etc.), prin care au fost sensibilizați și informați 160226 minori și 70206 persoane adulte.</p> <ul style="list-style-type: none"> -au fost desfășurate lecții de prevenire în 5 licee; - participarea la 1 emisiune TV; - au fost acordate 3 interviuri pentru posturi TV;
--	--	--	--	--	--

						- au fost publicate 9 comunicate de presă; - participarea în calitate de formator la 3 ateliere „Măsuri de reducere a vulnerabilității fetelor și băieților față de violența din spațiul digital”, organizat pentru specialiști din sectorul educației și cel al protecției drepturilor copilului
127.187 Intensificați eforturile țării de abordare a situației copiilor aflați în situații vulnerabile, inclusiv a cauzelor fundamentale ale fenomenului „copiilor de stradă” (Polonia)	1. Implementarea Programului Național pentru Protecția Copilului pe anii 2022- 2026 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia (HG nr. 347/2022	MMPS	MF, MAI, MEC, MS, MJ, organizații necomerciale partenerie OAP	Conform celor prevăzute în Programul Național pentru protecția Copilului	2023-2025	
	2. Realizarea unei expertize a Legii nr. 299/2018 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant. <i>Ațiune realizată în anul 2022</i>	MMPS	MAI, MEC, MS, ONG-uri partenerie	Raport de expertiză realizat		Ațiune realizată în anul 2022
	3. Aprobarea Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru protecția copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea	MMPS	MAI, MEC, MS, MJ,ONG-uri partenerie	Hotărâre de Guvern aprobată	2024	
127.194 Consolidați măsurile de protecție a drepturilor copiilor și persoanelor cu dizabilități (Turcia) / ODD 10	1. Elaborarea Programului național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități 2023-2027, continuitate a Planului de incluziune pentru anii 2017-2022, aprobat prin Hotărâre de Guvern nr.723/2017	MMPS		Program elaborat și aprobat	Trim. III 2023	
	2. Îmbunătățirea infrastructurii și capacităților logistice ale Poliției, inclusiv prin asigurarea accesibilității la infrastructură, la informație și comunicare pentru persoanele cu diferite tipuri de dizabilități.	MAI MMPS		Infrastructură și capacități logistice îmbunătățite	2025	MAI Pe parcursul anului 2023, nu au fost desfășurate lucrări de renovare a sediilor Poliției. Însă pentru anul 2024 sunt preconizate lucrări de renovare inclusiv prin asigurarea accesibilității la infrastructură pentru persoanele cu diferite tipuri de dizabilități în următoarele sedii IP Bălți, IP Cahul și

						7 Inspectorate teritoriale: IP Dondușeni, IP Hîncești, IP Rîșcani, IP Sorooca, IP Ocnița , IP Drochia IP Fălești.
	3. Revizuirea Legii nr. 338/1994 privind drepturile copilului în conformitate cu prevederile Convenției ONU cu privire la drepturile copilului	MMPS	MAI, MEC,MS, MJ,ONG-uri partenerie	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului	2023	
	4. Implementarea Programului Național pentru Protecția Copilului pe anii 2022- 2026 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia (HG nr. 347/2022	MMPS	MF, MAI; MEC, MS, MJ, ONG-uri partenerie	Indicatori realizați stabiliți în Programul Național pentru Protecția Copilului	2023-2025	
127.199 Elaborați și adoptați o strategie intersectorială privind depistarea și intervenția timpurie pentru copiii cu dizabilități, susținută de alocări bugetare și resurse umane corespunzătoare (Bulgaria) / ODD 10		Realizat. Prin Hotărârea Guvernului nr. 816/2016, a fost aprobat Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea serviciilor de intervenție timpurie și a standardelor minime de calitate pentru serviciile de intervenție timpurie. Misiunea serviciilor de intervenție timpurie constă în asigurarea asistenței adecvate la momentul oportun fiecărui copil cu tulburări de dezvoltare sau risc de apariție a acestora, oferirea de suport familiei/altui reprezentant legal/ îngrijitorilor copilului, pentru realizarea maximă a potențialului de dezvoltare a copilului				
Domeniul de intervenție 27: Cooperarea și căi de urmat în urma Evaluării Periodice Universale						
127.40 Continuați consolidarea acțiunilor legate de implementarea și monitorizarea recomandărilor acceptate în timpul ciclului UPR și, de asemenea, instituirea unui mecanism de creare a unei legături cu Agenda 2030 (Republica Dominicană) / ODD 16	Asigurarea funcționalității mecanismului de monitorizare a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.953 din 28 decembrie 2022	CS BNS Autoritățile administrației publice	Agențiile ONU	Cadrul metodologic privind producerea indicatorilor ODD elaborat; Indicatori ODD diseminați pe platforma dedicată; Număr de funcționari instruiți	Trim. IV 2024	CS A fost aprobat <i>Setul de măsuri pentru implementarea recomandărilor recepționate în cadrul celei de-a 40-a sesiuni a Grupului de lucru al Evaluării Periodice Universale a ONU. (prin Decizia nr.1/2023 a Consiliului național pentru drepturile omului.</i> Pe parcursul anului 2023 Cancelaria de Stat a realizat următoarele progrese în domeniul implementării prevederilor Agendei 2030: - Indicatorii ODD (circa 398 indicatori naționalizați) au fost diseminați pe platforma electronică dedicată, gestionată de Biroul național de Statistică.

						<p>- Raportul de Progres privind implementarea Agendei 2030 de Dezvoltare Durabilă al Republicii Moldova, elaborat în anul 2023, constată progresul înregistrat în implementarea ODD-urilor de la data ultimului raport, și anume Raportul Voluntar Național (ENV) privind implementarea Agendei 2030 din 2020 până în 2023 (link de acces: https://slink.ro/e20bR).</p> <p>- Prin Dispoziția Guvernului nr.181-d/2023 a fost aprobat noul Regulament de activitate al Consiliului pentru Coordonarea Dezvoltării Durabile și actualizată componența instituțională a acestuia. Astfel, activitatea Consiliului a fost relansată într-o nouă formulă, fiind resetat setul de atribuții și funcții, cu țintirea acestora spre asigurarea implementării riguroase a cadrului național de monitorizare a implementării Agendei 2030 (link de acces: https://slink.ro/dfyj8).</p>
Domeniul de intervenție 28: Planul Național de acțiuni în domeniul drepturilor omului (sau domenii specifice) / planuri de implementare						
127.20 Luați în considerare elaborarea unui nou document strategic care să asigure continuarea implementării Strategiei de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2018–2020 (România) / ODD 16	Elaborarea unui nou document de politici privind dezvoltarea sectorului asociativ	CS	GIZ Moldova	Document aprobat	2024	CS A fost aprobat Programul de dezvoltare a organizațiilor societății civile pentru perioada 2024-2027 (HG nr.845/2023)
127.25 Finalizați implementarea efectivă a Planului de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018-2022 (Ucraina) / ODD 16	Elaborarea raportului de evaluare finală privind implementarea acțiunilor prevăzute în PNADO 2018-2022	CS	APC, APL și alte instituții responsabile de implementarea acțiunilor prevăzute în PNADO 2018-2022	Raport elaborat și publicat pe pagina oficială a Cancelariei de Stat	Trim. 3, 2023	CS Raportul de evaluare finală a PNADO 2018-2022 a fost elaborat și prezentat public în trimestrul 3 al anului 2023.

<p>127.26 Continuați eforturile proprii de implementare a Planului de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018-2022; elaborați și implementați un document de politică nou post-2022 (Algeria) / ODD 16</p> <p>127.27 Continuați implementarea actualului Plan de acțiuni pentru drepturile omului și elaborați un document de politică nou post-2022 (România) / ODD 16</p> <p>127.78 Elaborați un Plan Național de Acțiuni în conformitate cu Principiile directoare ale ONU privind afacerile și drepturile omului (Japonia) / ODD 12</p>	<p>Elaborarea unui nou document de politici în domeniul drepturilor omului</p>	<p>CS</p>	<p>Oficiul ONU pentru Drepturile Omului APC, APL, Oficiul ONU pentru Drepturile Omului</p>	<p>Document de politici elaborat</p>	<p>Trim. 4, 2023</p>	<p>CS În luna iulie a anului 2024 a fost inițiată elaborarea unui nou document de politici în domeniul drepturilor omului.</p>
<p>127.28 Asigurați implementarea efectivă a Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018-2022, a Strategiei naționale de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii</p>	<p>Elaborarea raportului de evaluare finală privind implementarea acțiunilor prevăzute în PNADO 2018-2022</p>	<p>CS</p>	<p>APC, APL și alte instituții responsabile de implementarea acțiunilor prevăzute în PNADO 2018-2022, Oficiul ONU pentru Drepturile Omului</p>	<p>Raport elaborat și publicat pe pagina oficială a Cancelariei de Stat</p>	<p>Trim. 3, 2023</p>	<p>CS Raportul de evaluare finală a PNADO 2018-2022 a fost elaborat și prezentat public în trimestrul 3 al anului 2023.</p>

2018-2023 și a Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2021-2024 (Azerbaidjan) / ODD 8 / ODD 16	Elaborarea Raportului privind implementarea în anul 2022 a Strategiei naționale de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2018-2023	CS		Raport elaborat și publicat pe pagina oficială a Comitetului național pentru combaterea traficului de ființe umane	Trim.2, 2023	CS Raportul privind implementarea în anul 2022 a Strategiei naționale de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2018-2023 a fost elaborat și plasat pe pagina web antitrafic.gov.md
127.29 Intensificați eforturile în vederea atingerii obiectivelor și scopurilor prevăzute în Strategia națională de dezvoltare „Moldova 2030” pentru a îmbunătăți în continuare standardele de viață și bunăstarea cetățenilor (Republica Democrată Populară Lao) / ODD 1 / ODD 10	Aprobarea anuală și implementarea Planurilor Naționale de Dezvoltare pe termen mediu	CS Ministerele, alte autorități ale administrației publice centrale		3 Planuri Naționale de Dezvoltare aprobate; 2 rapoarte de evaluare elaborate	Trim IV, 2025	CS Planul Național de Dezvoltare pentru anii 2024-2026 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1031/2023. Raportul de evaluare a PND 2023-2025 este în proces de elaborare și urmează a fi definitivat și publicat până la finele semestrului I 2024. Cancelaria de Stat a demarat procesul de actualizare și elaborare a Planului Național de Dezvoltare pentru anii 2025-2027, aprobarea acestuia fiind planificată pentru finele lunii mai 2024.
	Implementarea Strategiei de dezvoltare „Educația 2030”	Ministerele, alte autorități ale administrației publice centrale		Rapoarte anuale elaborate și publicate	2023-2025	MEC Strategia de dezvoltare „Educația 2030” și a Programului de implementare a acesteia pentru anii 2023-2025 a fost aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 114/2023. Raportul va fi elaborat în luna martie și va fi prezentat Cancelariei de Stat.
Domeniul de intervenție 29: Mecanismul Național de Raportare și Follow-up						
127.39 Creați un Mecanism național de implementare, raportare și urmărire a obligațiilor și recomandărilor în domeniul drepturilor omului (Portugalia) / ODD 16	1. Elaborarea Setului de măsuri pentru implementarea recomandărilor recepționate în cadrul celei de-a 40-a sesiuni a Grupului de lucru al Evaluării Periodice Universale a ONU	CS		Set de măsuri elaborat	2023	CS Prin Decizia nr.1/2023 a consiliului național pentru drepturile omului a fost aprobat Setul de măsuri pentru implementarea recomandărilor recepționate în cadrul celei de-a 40-a sesiuni a Grupului de lucru al Evaluării Periodice Universale a ONU
	2. Asigurarea implementării mecanismului instituțional în domeniul drepturilor omului	CS MJ MMPS MAI MEC	OHCHR	Ședințe ale CNDO și ale Comisiilor specializate organizate Rapoarte aprobate Instruiri organizate	2023-2025	MAI Prin Dispoziția Guvernului cu nr. 121/2023, a fost aprobat Regulamentul Comisiei specializate a Consiliului național pentru drepturile omului coordonată de către Ministerul Afacerilor Interne. Comisia specializată reprezintă un mecanism instituțional eficient pentru coordonarea, monitorizarea și evaluarea nivelului de

						<p>implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea (în continuare – Rezoluția 1325), Convenției Consiliului European privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (în continuare – Convenția Lanzarote) și Convenției ONU împotriva torturii și altor pedepse ori rele tratamente cu cruzime, inumane sau degradante (în continuare - CAT).</p> <p>MEC A fost elaborat Regulamentul pentru funcționarea Comisiilor specializate a Consiliului național pentru drepturile omului din cadrul Ministerului Educației și Cercetării. Au fost create Comisiile nominale și proiectul ordinului pentru aprobarea lor. La 19.10.2023 a avut loc ședința Comisiei specializate privind monitorizarea Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale a Consiliului European.</p>
Domeniul de intervenție 30: Cooperarea și consultarea cu societatea civilă						
127.22 Elaborati o strategie nouă a societății civile pentru susținerea dezvoltării societății civile și implicarea acesteia în procesul decizional în conformitate cu standardele democratice internaționale (Estonia) / ODD 16	Elaborarea unui nou document de politici privind dezvoltarea organizațiilor societății civile (<i>recomandarea similară cu 127.20</i>)	CS	GIZ Moldova	Document aprobat	2023	CS A fost aprobat Programul de dezvoltare a organizațiilor societății civile pentru perioada 2024-2027 (HG nr.845/2023)
127.23 Întreprindeți acțiuni suplimentare pentru a asigura un domeniu de implicare mai mare al organizațiilor societății civile,	Asigurarea funcționalității platformelor consultative permanente ale Ministerelor	CS Ministere și alte autorități ale administrației publice centrale		1. HG aprobată 2. Analiza mecanismelor de consultare în cadrul Ministerelor realizată	2023	CS Prin HG 435/2023 a fost modificată HG nr. 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional. Astfel a fost instituit un mecanism formal și bine definit pentru cooperarea și consultarea regulată a proiectelor deciziilor între autoritățile publice și

<p>inclusiv în domeniul promovării drepturilor omului (Cipru) / ODD 16</p>					<p>organizațiile societății civile. În fapt, platformele consultative permanente (PCP) în cadrul autorităților publice centrale urmează să fie acel spațiu de dialog unde să fie discutate proiectele de decizii/actele normative și documentele de politici cu impact de interes public, și la care să participe reprezentanți ai societății civile, mediului academic, partenerilor sociali și altor părți interesate.</p> <p>Cancelaria de Stat își propune să îmbunătățească procesul de consultare a opiniei publice prin dezvoltarea unei rețele de funcționari publici responsabili de desfășurarea consultărilor proiectelor de decizii. Autoritățile publice centrale au delegat în componența grupului persoanele responsabile de transparența în procesul decizional al autorității, inclusiv funcționarea platformelor consultative permanente.</p> <p>La 5 septembrie 2023 a fost organizat primul atelier de lucru cu tematica „Consultări publice pentru comunități implicate”, la care au fost invitați responsabili desemnați din APC, pentru organizarea și funcționarea platformelor consultative permanente.</p> <p>În colaborare cu Delegația Uniunii Europene, în cadrul Proiectului de asistență tehnică „Sprijin pentru dialogul politic structurat, coordonarea implementării Acordului de asociere și consolidarea procesului de armonizare a legislației pentru Republica Moldova”, la data de 26 octombrie 2023 a fost organizată masa-rotundă cu tematica: „Armonizarea legislației ca element cheie pentru succesul procesului de integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană”.</p> <p>La 14 decembrie 2023 a fost organizat Atelierul de lucru cu tematica „Analiza funcționalității platformei de consultare online particip.gov.md și a necesităților de perfecționare a acesteia pentru utilizatori”. Rezultatele atelierului au fost partajate cu colegii din cadrul Cancelariei de Stat care sunt implicați nemijlocit în procesul de modernizare a portalului particip.gov.md.</p>
---	--	--	--	--	---

						<p>Pentru anul 2024, în cooperare cu National Democratic Institute, urmează a fi desfășurate instruirii și alte activități pentru dezvoltarea capacităților membrilor grupului, necesare pentru aplicarea diverselor forme de consultare publică, inclusiv pentru funcționarea platformelor consultative permanente în cadrul autorității.</p> <p>Cancelaria de Stat a desfășurat în august 2023 un exercițiu de inventariere a platformelor de consultare publică existente în cadrul a 29 de autorități ale administrației publice centrale. A fost constatată funcționarea a circa 65 de diverse platforme de consultare cu societatea civilă, organizate în diferite formate precum: consilii, grupuri de lucru permanente sau ad-hoc, comisii. 9 autorități au informat despre lipsa unor platforme consultative funcționale și despre inițierea procesului de organizare a PCP.</p> <p>MEC A fost aprobat Ordinul ministrului nr. 30 din 12.01.2024 „Cu privire la asigurarea dialogului participativ și incluziv în procesul decizional și crearea Platformei consultative a Ministerului Educației și Cercetării pentru anul 2024”. Anexa 1 la Ordin prevede regulile interne de funcționare a platformei consultative, iar în Anexa 2 este lista Grupului de lucru permanent al platformei. https://mec.gov.md/ro/content/platforma-consultativa-mec</p>
Domeniul de intervenție 31: Statul de drept și impunitatea						
127.47 Adoptați legislația pentru criminalizarea violenței bazate pe ură și intensificați eforturile atât pentru a proteja persoanele aflate în situații vulnerabile, inclusiv	<p>Realizat. Prin Legea nr.316/2022 pentru modificarea unor acte normative, au fost modificate mai multe acte normative, inclusiv unele articole din Codul penal și Codul de procedură penală ce vizează, preponderent, asigurarea drepturilor victimelor în cazul infracțiunilor privind viața sexuală și violența în familie (<i>în vigoare din 09.01.2023</i>). Astfel, legiuitorul a intervenit cu modificări privind implementarea unor mecanisme de responsabilizare și reeducare a comportamentului violent al agresorilor familiali, extinderea cercului de subiecți ce cad sub incidența noțiunii de membru de familie, redefinirea noțiunii de viol, astfel ca să cuprindă inclusiv orice act heterosexual, homosexual.</p> <p>De asemenea, a fost revizuit conceptul de acțiuni neconsimțite de natură sexuală, altele decât violul, modificate prevederile art.174, 175, 175/1, 201/1 din Codul penal, precum și garantarea unui mecanism procesual de asigurare a drepturilor procesuale ale victimelor infracțiunilor cu privire la libertatea și integritatea sexuală.</p>					

femeile și fetele, persoanele LGBTQI+, romii, evreii și persoanele cu dizabilități, cât și pentru a trage la răspundere autorii crimelor bazate pe ură (Statele Unite ale Americii); / ODD 5 / ODD 10 / ODD 16	În context, având în vedere că recent legislația procesual-penală a fost modificată, fiind ajustată la standardele internaționale, recomandările enunțate urmează a fi calificate ca fiind realizate, nefiind necesară planificarea unor acțiuni în acest sens.					
127.48 Modificați formularea infracțiunii motivate de ură din Codul penal pentru a proteja victimele violenței rasiale și sexuale, după cum este menționat de Oficiul OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (Spania); / ODD 10 / ODD 16	Realizat. Similar cu recomandarea 127.47.					
127.49 Soluționați cazurile de infracțiuni motivate de ură și discursuri instigatoare la ură printr-o anchetă promptă și asigurați urmărirea penală a autorilor (Malaezia) / ODD 16	1. Instituirea unui sistem unic de colectare a datelor dezagregate, pentru a oferi o viziune coerentă și integrată a infracțiunilor motivate de prejudecată	MAI PG	MAI CNA PG instanțele de judecată	Sistem constituit	2024-2025	MAI La 16.01.2023 prin Ordinul interdepartamental nr.6/14/15-O/4/9 au fost operate modificări în Ordinul interdepartamental nr.121/254/286-0/95 din 18.07.2008 privind evidența unică a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni. Modificările operate atât în Anexele 2 și 3 ale Ordinului prenotat, cât și în SIA RICC au fost elaborate în urma unui proces îndelungat de analize juridice și consultări, și sunt importante pentru asigurarea calității informației colectate de către MAI și IGP cu referire la infracțiunile motivate de prejudecată. La data de 14, 15 și 21 februarie s-au desfășurat 3 ateliere informaționale în format online, în scopul

						familiarizării cu modificările operate, precum și asigurarea calității informației procesate aferente infracțiunilor motivate de prejudecată, la care au participat în total 141 operatori ai SIA RICC din regiunile Nord, Sud și Centru.
	2. Analiza anuală a practicii de investigare și judecare a infracțiunilor de prejudecată și discursuri instigatoare la ură.	PG MAI	MAI CNA PG instanțele de judecată	1. Analiză efectuată 2. Recomandări de unificare a practicii înaintate	2023-2025	PG În scopul ajustării modalităților de evidență a informațiilor cu caracter criminogen la standardele europene și completării acestora cu datele infracțiunilor motivate de prejudecată, la 16.01.2023, a fost semnat și a intrat în vigoare Ordinul comun nr.6/15-0/4/9 cu privire la modificarea anexei nr.2 (Fișa infracțiunii constatate – Forma 1) și anexei nr. 3 (Fișa cu privire la desfășurarea urmăririi penale și alte rezultate ale urmăririi penale – Forma 1.1), la Instrucțiunile privind evidența unică a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni, aprobate prin Ordinul comun al Procurorului General, Ministrului Afacerilor Interne, Directorului general al Serviciului Vamal, Directorului Centrului Național Anticorupție nr.121/254/286-O/95 din 18.07.2008.
	3. Acordarea asistenței metodice în cauzele penale pornite pe faptul infracțiunilor motivate de prejudecată.	PG MAI		1. Numărul cauzelor penale studiate; 2. Numărul cauzelor penale pe marginea cărora s-a acordat asistență metodică; 3. Numărul ședințelor comune organizate cu procurorii (conducători ai urmăririi penale)	2023-2025	PG Urmare modificărilor operate, în fișele de evidență statistică menționate supra, au fost introduse 2 rubrici, ce vor permite colectarea datelor dezagregate privind crimele motivate de ură și discursul de ură, după cum urmează: 1) infracțiunea a fost motivată de prejudecată (da/nu); 2) motivul de prejudecată (criteriu). Procurorii din cadrul Procuraturii mun. Chișinău, Oficiul Ciocana, în perioada anului 2023, au finalizat cercetările cu întocmirea rechizitoriului în 2 cauze penale motivate de prejudecată, care au fost expediate în instanță de judecată pentru a fi examinate în fond. De către procuratura mun. Bălți a fost finalizată și remisă instanței de judecată 1 cauză penală. În vederea analizei stării de fapt privind investigarea infracțiunilor și judecarea cauzelor penale motivate de prejudecată și a celor ce vizează instigarea la

						<p>acțiuni violente pe motive de prejudecată, în contextul, modificărilor operate prin Legea nr.111 din 21.04.2022 (în vigoare din 03.07.2022), în anul 2024 va fi efectuată o analiză la acest compartiment, care va cuprinde:</p> <p>1. datele statistice dezagregate cu privire la cazurile investigate ce țin de comiterea faptelor specificate, inclusiv informația, privind durata urmărilor penale finalizate în perioada de referință și pe cauzele penale rămase în gestiune la 01.01.2024;</p> <p>2. problematica cu care se confruntă procurorii, reprezentanții organului de urmărire penală la efectuarea cercetărilor în asemenea categorii de cauze, la examinarea sesizărilor despre infracțiuni, precum și la constatarea faptelor, etc.</p>
<p>127.51 Dezvoltați mecanismele naționale de investigare și sancționare în mod corespunzător a discursurilor instigatoare la ură și a infracțiunilor motivate de ură, inclusiv față de membrii comunității LGBTI (Țările de Jos) / ODD 10 / ODD 16</p>	<p>1. Punerea în aplicare a măsurilor de consolidare a încrederii, pentru a ameliora relația dintre poliție și grupurile vulnerabile, în special comunitățile de evrei, romi și LGBT;</p>	MAI	MJ INJ	Mecanism instituit	2023-2025	
	<p>2. Activități de formare profesională pentru reprezentanții Poliției, organelor de urmărire penală, procurori și judecători, privind infracțiunile de prejudecată.</p>	MAI INJ	MAI MJ INJ	Numărul de instruiți organizate și desfășurate	2023-2025	<p>MAI Tematica de referință a fost studiată în cadrul cursurilor de formare profesională inițială ofițeri, după cum urmează: Cursuri desfășurate – 5; Persoane instruite – 122.</p> <p>INJ - Seminar: „Particularitățile infracțiunilor motivate de prejudecăți, dispreț sau ură prin prisma jurisprudenței CEDO” (29 mai 2023) Persoane instruite: 8 asistenți judiciari, 5 grefieri, 9 consultanți ai procurorului; - Seminar: „Particularitățile infracțiunilor motivate de prejudecăți, dispreț sau ură prin prisma jurisprudenței CEDO” (30 mai 2023)</p>

						<p>Persoane instruite: 7 judecători, 7 procurori; - Seminar: „Particularitățile infracțiunilor motivate de prejudecăți, dispreț sau ură prin prisma jurisprudenței CEDO” (23 noiembrie 2023)</p> <p>Persoane instruite: 5 judecători, 17 procurori; - Seminar: „Particularitățile infracțiunilor motivate de prejudecăți, dispreț sau ură prin prisma jurisprudenței CEDO” (24 noiembrie 2023)</p> <p>Persoane instruite: 18 asistenți judiciari, 5 grefieri, 13 consultanți ai procurorului, 1 șef de secretariat, 3 colaboratori din cadrul instanței; - Seminar: „Particularitățile infracțiunilor motivate de prejudecăți, dispreț sau ură prin prisma jurisprudenței CEDO” (28-29 noiembrie 2023)</p> <p>Persoane instruite: 9 judecători, 9 avocați, 1 formator INJ. - Atelier de lucru (ToT) „Responsabilitatea pentru discursul instigator la ură în Republica Moldova”, realizat în perioada 15 – 16 iunie 2023, la care au participat 5 judecători, 5 procurori și 5 avocați.</p>
<p>127.52 Întreprindeți acțiuni pentru a contracara rasismul și discursul instigator la ură împotriva musulmanilor prin modificarea Codului penal și includerea elementelor în Planul de acțiuni pentru combaterea rasismului, xenofobiei și a altor forme de intoleranță (Pakistan) / ODD 10 / ODD 16</p>	<p>Realizat.</p> <p>Cadrul legal (Codul penal, Codul contravențional) a fost modificat prin incriminarea acțiunilor care instiga la ura, motivate de prejudecata. Informația a fost reflectată la domeniul de intervenție privind politicile de egalitate și nediscriminare.</p>					
<p>127.60 Asigurați protecția împotriva discriminării bazate</p>	<p>Realizat.</p> <p style="text-align: center;">Legislația națională a fost modificată în sensul respectiv.</p>					

<p>pe identitatea de gen, orientarea sexuală și exprimarea genului prin adoptarea legilor privind infracțiunile motivate de ură care să abordeze în mod explicit infracțiunile motivate de prejudecăți și incidentele legate de aceste motive (Suedia) / ODD 10 / ODD 16</p>						
<p>127.67 Consolidati eforturile de eliminare a discriminării și violenței bazate pe orientarea sexuală și identitatea de gen reală sau percepută, în conformitate cu obligațiile în domeniul drepturilor omului (Fiji) / ODD 10 / ODD 16</p>	<p>Monitorizarea implementării recomandărilor formulate de Consiliul pentru egalitate în raport cu cazurile de discriminare a persoanelor LGBT+ precum și sensibilizarea autorităților publice cu privire la implementarea acestora</p>	<p>CE</p>		<p>1. Număr de recomandări monitorizate; 2. Număr de recomandări implementate</p>	<p>2023-2025</p>	<p>CE Informația a fost prezentată la pct. 127.61, 127.62, 127.65, 127.66, 127.69 subpct. 1</p>
<p>127.74 Continuati eforturile în vederea promovării drepturilor omului și susținerii victimelor încălcărilor drepturilor omului în regiunea transnistreană (România)/ ODD 10 / ODD 16 / ODD 17</p>	<p>1. Abordarea sistematică în procesul de negocieri a problematicii drepturilor omului în localitățile din stânga Nistrului și mun. Bender</p>	<p>BPR</p>	<p>Mediatorii și observatorii în procesul de negocieri pentru reglementarea transnistreană, OSCE, ONU, Consiliul European, misiunile diplomatice</p>	<p>1. Probleme abordate 2. Soluții adoptate</p>	<p>2025</p>	<p>BPR Problematika drepturilor omului în regiunea transnistreană și potențialele măsuri de asistență au fost menținute în 2023 pe agenda procesului de negocieri (2 ședințe de lucru în formatul 1+1 la nivelul reprezentanților politici din partea Chișinăului și a Tiraspolului, 1 ședință a grupului de lucru pentru drepturile omului) și în cadrul contactelor cu partenerii externi (86 de întâlniri, inclusiv 6 întâlniri cu reprezentantul special al Președinției în exercițiu a OSCE pentru procesul de reglementare transnistreană). Au fost abordate: situația cetățenilor deținuți ilegal, funcționarea în bune condiții a școlilor cu predare în limba română,</p>

			acreditate în RM, OAP			eliminarea obstacolelor în calea liberei circulații pentru jurnaliști și promotorii drepturilor omului, dreptul la libera exprimare, accesul la terenurile din raionul Dubăsari, asigurarea drepturilor refugiaților din Ucraina care și-au găsit adăpost în regiunea transnistreană, asigurarea drepturilor persoanelor cu deficiențe mintale sau intelectuale, asigurarea drepturilor persoanelor atribuite la minoritățile naționale.
2. Sensibilizarea mediatorilor și observatorilor în procesul de negocieri, a organizațiilor internaționale relevante și a misiunilor diplomatice acreditate în Republica Moldova cu privire la cazurile de încălcare a drepturilor omului în localitățile din stânga Nistrului și mun. Bender	BPR	Mediatorii și observatorii în procesul de negocieri pentru reglementarea transnistreană, OSCE, ONU, Consiliul Europei, misiunile diplomatice acreditate în RM, OAP	1. Probleme abordate 2. Soluții adoptate	2025	BPR Despre fiecare caz individual cunoscut sunt sensibilizați actorii formatelor de negocieri privind reglementarea transnistreană, alți parteneri internaționali relevanți. Principalele probleme abordate: dreptul la libertate, dreptul la libera exprimare, dreptul la libera circulație, inclusiv pentru jurnaliști și promotorii drepturilor omului, accesul la justiție etc. Cu titlu de succes, se evidențiază cazul cetățeanului Glijin A., care, prin eforturile comune intense depuse în procesul de negocieri și cu contribuția Misiunii OSCE în Moldova, Asociația Promo-lex, mass-media, a fost eliberat după 2,5 ani de detenție ilegală. Au fost reiterate cererile de eliberare necondiționată din detenția ilegală și de asigurare a accesului la servicii medicale de performanță, pe cazuri de rezonanță (Mantaluța S., Kuzmiciov G., Menzarari S., Petiș M., Pleșcanov V., Pogorlețchii V., Dimov AL., Ermurachi M., Dudnic V. etc), iar deoarece Tiraspolul le-a neglijat, a fost solicitată implicarea OSCE, Crucii Roșii și a altor parteneri externi.	
3. Întreprinderea de către instituțiile statului a acțiunilor coordonate în vederea restabilirii în drepturi a victimelor încălcărilor drepturilor omului în stânga Nistrului și mun. Bender	BPR	Mediatorii și observatorii în procesul de negocieri pentru reglementarea transnistreană, OSCE, ONU, Consiliul Europei,	1. Probleme abordate 2. Soluții adoptate	2025	BPR Fiecare caz individual cunoscut este menținut în vizorul instituțiilor de aplicare a legii, precum și, după caz, a instituțiilor de asistență socială și/sau medicală, de documentare a populației și de stare civilă, pentru a fi întreprinse măsurile de competență pe linia fiecărei instituții și a asigura intervenția necesară în cazul concret.	

			misiunile diplomatice acreditate în RM, OAP			
127.75 Acordați sprijin și asistență sistematică victimelor încălcărilor drepturilor omului în regiunea transnistreană (Cehia) / ODD 10 / ODD 16	1. Sensibilizarea mediatorilor și observatorilor în procesul de negocieri, a organizațiilor internaționale relevante și a misiunilor diplomatice acreditate în Republica Moldova cu privire la cazurile de încălcare a drepturilor omului în localitățile din stânga Nistrului și mun. Bender	BPR	Mediatorii și observatorii în procesul de negocieri pentru reglementarea transnistreană, OSCE, ONU, Consiliul European, misiunile diplomatice acreditate în RM, OAP	1. Intervenții realizate 2. Victime asistate	2025	BPR Despre fiecare caz individual cunoscut sunt sensibilizați actorii formatelor de negocieri privind reglementarea transnistreană, alți parteneri internaționali relevanți. Principalele probleme abordate: dreptul la libertate, dreptul la libera exprimare, dreptul la libera circulație, inclusiv pentru jurnaliști și promotorii drepturilor omului, accesul la justiție etc. Cu titlu de succes, se evidențiază cazul cetățeanului Glijin A., care, prin eforturile comune intense depuse în procesul de negocieri și cu contribuția Misiunii OSCE în Moldova, Asociația Promo-Lex, mass-media etc., a fost eliberat după 2,5 ani de detenție ilegală. Au fost reiterate cererile de eliberare necondiționată din detenția ilegală și de asigurare a accesului la servicii medicale de performanță, pe cazuri de rezonanță (Mantaluța S., Kuzmiciov G., Menzarari S., Petiș M., Pleșcanov V., Pogorlețchi V., Dimov Al., Ermurachi M., Dudnic V. etc), iar deoarece Tiraspolul le-a neglijat, a fost solicitată implicarea OSCE, Crucii Roșii și a altor parteneri externi.
	2. Întreprinderea de către instituțiile statului a acțiunilor coordonate în vederea restabilirii în drepturi a victimelor încălcărilor drepturilor omului în stânga Nistrului și mun. Bender	BPR	Mediatorii și observatorii în procesul de negocieri pentru reglementarea transnistreană, OSCE, ONU, Consiliul European, misiunile diplomatice	1. Intervenții realizate 2. Victime asistate	2025	BPR Fiecare caz individual cunoscut este menținut în vizorul instituțiilor de aplicare a legii, precum și, după caz, a instituțiilor de asistență socială și/sau medicală, de documentare a populației și de stare civilă, pentru a fi întreprinse măsurile de competență pe linia fiecărei instituții și a asigura intervenția necesară în cazul concret.

			acreditate în RM, OAP			
127.76 Continuați eforturile de combatere a încălcărilor sistemice ale drepturilor omului în regiunea transnistreană, inclusiv prin consolidarea comunității internaționale (Ucraina) / ODD 10 / ODD 16	1. Abordarea sistematică în procesul de negocieri a problematicii drepturilor omului în localitățile din stânga Nistrului și mun. Bender	BPR	Mediatorii și observatorii în procesul de negocieri pentru reglementarea transnistreană, OSCE, ONU, Consiliul Europei, misiunile diplomatice acreditate în RM, OAP	1. Probleme abordate 2. Soluții identificate 3. Parteneri implicați	2025	BPR Problematica drepturilor omului în regiunea transnistreană și potențialele măsuri de asistență au fost menținute în 2023 pe agenda procesului de negocieri (2 ședințe de lucru în formatul 1+1 la nivelul reprezentanților politici din partea Chișinăului și a Tiraspolului, 1 ședință a grupului de lucru pentru drepturile omului) și în cadrul contactelor cu partenerii externi (86 de întâlniri, inclusiv 6 întâlniri cu reprezentantul special al Președinției în exercițiu a OSCE pentru procesul de reglementare transnistreană). Au fost abordate: situația cetățenilor deținuți ilegal, funcționarea în bune condiții a școlilor cu predare în limba română, eliminarea obstacolelor în calea liberei circulații pentru jurnaliști și promotorii drepturilor omului, dreptul la libera exprimare, accesul la terenurile din raionul Dubăsari, asigurarea drepturilor refugiaților din Ucraina care și-au găsit adăpost în regiunea transnistreană, asigurarea drepturilor persoanelor cu deficiențe mintale sau intelectuale, asigurarea drepturilor persoanelor atribuite la minoritățile naționale.
	2. Sensibilizarea mediatorilor și observatorilor în procesul de negocieri, a organizațiilor internaționale relevante și a misiunilor diplomatice acreditate în Republica Moldova cu privire la cazurile de încălcare a drepturilor omului în localitățile din stânga Nistrului și mun. Bender	BPR	Mediatorii și observatorii în procesul de negocieri pentru reglementarea transnistreană, OSCE, ONU, Consiliul Europei, misiunile diplomatice acreditate în RM, OAP	1. Probleme abordate 2. Soluții identificate 3. Parteneri implicați	2025	BPR Despre fiecare caz individual cunoscut sunt sensibilizați actorii formatelor de negocieri privind reglementarea transnistreană, alți parteneri internaționali relevanți. Principalele probleme abordate: dreptul la libertate, dreptul la libera exprimare, dreptul la libera circulație, inclusiv pentru jurnaliști și promotorii drepturilor omului, accesul la justiție etc. Cu titlu de succes, se evidențiază cazul cetățeanului Glijin A., care, prin eforturile comune intense depuse în procesul de negocieri și cu contribuția Misiunii OSCE în Moldova, Asociația Promo-Lex, mass-media etc., a fost eliberat după 2,5 ani de detenție ilegală. Au fost reiterate cererile de eliberare necondiționată din detenția ilegală și de asigurare a accesului la servicii

						medicale de performanță, pe cazuri de rezonanță (Mantaluța S., Kuzmiciov G., Menzarari S., Petiș M., Pleșcanov V., Pogorlețchii V., Dimov Al., Ermurachi M., Dudnic V. etc), iar deoarece Tiraspolul le-a neglijat, a fost solicitată implicarea OSCE, Crucii Roșii și a altor parteneri externi.
127.205 Combateți eficient crimele motivate de ură împotriva minorităților, inclusiv împotriva romilor (Republica Islamică Iran) / ODD 16	Propunerile sunt similare cu cele prevăzute la pct.127.49	MJ MAI PG				Informație similară la pct.127.49.
Domeniul de intervenție 32: Suport pentru victime și martori						
127.134 Consolidați sistemul de sprijin pentru victimele traficului de ființe umane, inclusiv serviciile medicale, de consiliere psihosocială, asistență juridică, adăposturi și programe de reabilitare și reintegrare (Chile) / ODD 3 / ODD 5 / ODD 8 / ODD 16	1. Elaborarea Programului național în domeniul prevenirii și combaterii violenței față de femei și violenței în familie	MMPS MS CNAJGS		Hotărâre de Guvern aprobată	Trim. II, 2023	MMPS A fost aprobat Programul național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023-2027 prin Hotărârea Guvernului nr.332/2023. Unul din obiectivele specifice ale Programului constă în faptul că instituțiile responsabile de instruirea profesioniștilor asigură într-o manieră sistematică dezvoltarea cunoștințelor și competențelor de prevenire și răspuns adecvat la cazurile de violență față de femei și violență în familie (schimbări sistemice) prin acest obiectiv se propune inclusiv și consolidarea capacităților specialiștilor din domeniul protecției drepturilor copilului pe dimensiunea asistenței copiilor martori, victime ale violenței sexuale și violenței în familie și a monitorizării familiilor cu copii afectate de fenomenului violenței sexuale și violenței în familie.
	2. Elaborarea unui Plan de măsuri privind asigurarea funcționalității sistemului de referire a victimelor traficului de ființe umane (în baza analizei funcționalității sistemului de referire)	MMPS MAI		Plan elaborate, măsuri implementate	2025	MMPS Victimele TFU se regăsesc printre victimele infracțiunilor prevăzute de Legea 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor. În scopul răscurării realizării Legii menționate a fost aprobat Programului de creare și dezvoltare a Mecanismului național de referire pentru protecția și

						<p>asistența victimelor infracțiunilor pe anii 2022-2026 (în continuare MNRV) și a Planului de acțiuni pentru anii 2022-2024 privind implementarea acestuia (Horărârea Guvernului 182/2022).</p> <p>Pe lângă Ministerul Muncii și Protecției Sociale Consiliul coordonator în cadrul MNRV. Prin Ordinului Ministrului nr. 146/2023 a fost aprobată componența nominală a Consiliului coordonator în cadrul MNRV și Regulamentul de organizare și funcționare al acestuia.</p> <p>De asemenea a fost elaborată analiza privind coroborarea actelor actelor normative în domeniul asistenței sociale cu prevederile Legii nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor și ale Programului MNRV.</p> <p>O altă activitate a fost elaborarea studiului privind „Evaluarea serviciilor disponibile pentru reabilitarea victimelor infracțiunilor prin intermediul furnizorilor de servicii publice și privați”, care a finalizat printr-un set de recomandări de îmbunătățire.</p>
<p>127.135 Asigurați alocarea resurselor suficiente pentru servicii de protecție și sprijin pentru victimele traficului de ființe umane, în special pentru femei și copii (Filipine) / ODD 8 / ODD 16</p>	<p>Planificarea resurselor financiare pentru servicii de protecție și sprijin pentru victimele traficului de ființe umane, în special pentru femei și copii</p>	<p>MF MMPS</p>		<p>Resurse financiare alocate anual</p>	<p>2025</p>	<p>MF</p> <p>Pentru anul 2023 pentru întreținerea centrelor de asistență și protecție a victimelor traficului de ființe umane au fost aprobate mijloace financiare în volum de 7,5 mil.lei, din care la situația din 31.12.2023 au fost executate 5,7 mil.lei, inclusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pentru întreținerea centrului de asistență și protecție a victimelor traficului de ființe umane din raionul Cahul au fost aprobate 1,7 mil.lei, executate 1.0 mil.lei; - pentru finanțarea centrului de asistență și protecție a victimelor traficului de ființe umane din mun. Chișinău, în bugetul Ministerului Muncii și Protecției Sociale au fost aprobate alocații în volum de 5,8 mil.lei, care la situația din 31.12.2022 au fost executate în volum de 4,7 mil.lei. <p>Totodată, pentru măsuri de protecție și asistență a victimelor traficului de ființe umane în bugetul Ministerului Muncii și Protecției Sociale au fost aprobate mijloace financiare în sumă de 0,2mil lei, care au fost executate integral.</p>

						<p>Pentru anul 2024 în scopul dat au fost aprobate mijloace în bugetul Ministerului Muncii și Protecției Sociale în volum de 7,3 mil.lei.</p> <p>MMPS Din bugetul de stat, pentru asigurarea funcționalității Centrului de asistență și protecție a victimelor și potențialelor victime ale TFU, instituție din subordinea MMPS, pentru anul 2023 au fost alocate mijloace financiare în sumă de 5836,3 mii lei.</p> <p>Totodată, resursele financiare din bugetul de stat pentru finanțarea CAP constituie pentru anul 2024 - 5867,4 mii lei, iar pentru anul 2025 - 5882,2 mii lei. Suma alocată pentru efectuarea procedurilor de repatriere ale victimelor TFU femei și copii, copiii neînsoțiți și persoanelor aflate în situație de dificultate, pentru anul 2023, a constituit 270,0 mii lei. Pentru următorii ani (2024-2025) sunt planificate resurse financiare în valoare de 227,2 mii lei.</p>
Domeniul de intervenție 33: Dreptul de participare în viața publică și dreptul la vot						
127.125 Promovați eforturile continue legate de îmbunătățirea proceselor electorale (Turcia) / ODD 16	1. Digitalizarea proceselor electorale	CEC	Parteneri externi	Implementarea a cel puțin două instrumente digitale care vor eficientiza realizarea procedurilor electorale	Decembrie, 2025	CEC 1. Ajustarea modulului SSI „Control Financiar”, în contextul noilor prevederi ale Codului electoral nr.325/2022, pe partea de monitorizare și control privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale; 2. Actualizarea modulului „Observatori”, fapt ce permite observatorilor acreditați să transmită în regim on-line observații și surse de dovezi în materie electorală pe parcursul întregii perioade electorale, nu doar în ziua alegerilor; 3. Automatizarea procesului de generare a buletinelor de vot, inclusiv în limbile minorităților etnice (ucraineană, rusă, găgăuză, bulgară și romani).
	2. Accesibilizarea spațiilor publice unde se organizează, în perioada electorală secții de	APL CEC MIDR	Parteneri externi	Mărirea cu 5% a ponderii secțiilor de vot accesibile	Decembrie, 2025	CEC În cadrul alegerilor locale generale din 2023, Comisia a realizat evaluarea accesibilității localurilor sediilor secțiilor de votare. În prezent

	votare sau sediile altor organe electorale (CECE I, CECE II)			comparativ cu anul 2022.		chestionarele sunt la etapa sistematizării și examinării. Datele compilate vor fi prezentate suplimentar după definitivarea procesului de analiză.
	3. Perfecționarea cadrului normativ intern al CEC și aducerea lui în corespundere cu prevederile noului Cod electoral și ale legislației conexe.	CEC	Parteneri externi	Nr. de acte normative interne elaborate/ajustate în raport cu nr. celor planificate.	2023, ulterior revizuirea lor în caz de necesitate	CEC Din 43 de regulamente și instrucțiuni planificate pentru elaborare/modificare, au fost modificate/aprobate 34.
	4. Consolidarea și creșterea capacității organelor electorale inferioare, prin constituirea consiliilor electorale de circumscripție de nivelul al doilea cu statut permanent.	CEC CICDE	Parteneri externi Societatea civilă	1. Recrutarea funcționarilor electorali, președinților CECE de nivelul al doilea cu statut permanent; 2. Instruirea continuă și constantă a funcționarilor electorali.	1. 2023, ulterior în caz de necesitate 2. 2025	CEC <u>Instruirea potențialilor funcționari electorali ce urmau să fie desemnați de APL</u> 8 seminare, 310 persoane <u>Formarea inițială a președinților consiliilor electorale de circumscripție de nivelul al doilea</u> 1 seminar, 24 persoane https://cicde.md/2023/07/24-de-persoane-au-urmat-cursul-pentru-formare-de-formatori-in-domeniul-electoral/ Alegeri locale generale <u>Instruirea membrilor consiliilor electorale de circumscripție de nivelul al doilea -</u> 18-21.09.2023, 33 de seminare, 296 de persoane 26.10.2023, 1 seminar, 35 de persoane <u>Instruirea membrilor consiliilor electorale de circumscripție de nivelul întâi</u> Etapa I: 27-28.09.2023, 4 conferințe live pe YouTube - 2387 de persoane înregistrate Etapa II: 30.09.2023-08.10.2023, 80 de seminare, 2178 de persoane instruite Etapa III: 28.10.2023-03.11.2023, 35 de seminare, 2024 de persoane instruite https://cicde.md/2023/10/membrele-si-membrii-consiliilor-electorale-de-circumscripție-au-fost-instruiti-de-catre-cicde-in-perioada-18-septembrie-09-octombrie-curent-in-vederea-organizarii-si-desfasurarii-alegerilor/ <u>Instruirea membrilor birourilor electorale ale secțiilor de votare</u>

						<p>Etapa I: 12-13.10.2023, 4 conferințe live pe YouTube - 3144 de persoane înregistrate 14-25.10.2023, 138 seminare, 4744 de persoane instruite.</p> <p>https://cicde.md/2023/10/membrele-si-membrii-birourilor-electorale-au-fost-instruiti-de-catre-cicde-in-perioada-12-25-octombrie-2023/</p> <p>Materiale editate Elaborate și publicate 12 denumiri de materiale didactice - manuale, scheme, postere, disponibile inclusiv în format electronic: https://cicde.md/2023/10/alegeri-locale-generale-din-05-noiembrie-2023/ Au fost distribuite 17500 de materiale</p>
	5. Organizarea de stagii de practică pentru studenții instituțiilor de învățământ superior în cadrul autorităților publice	CEC CICDE	Parteneri externi	1. Nr. de solicitări din partea instituțiilor superioare de învățământ; 2. Nr. de stagii de practică organizate; 3. Nr. de participanți care au trecut stagiul de practică;	2023-2025	CEC 1. Nr. de solicitări din partea instituțiilor superioare de învățământ - solicitare din partea Facultății de Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, Universitatea de Stat din Moldova 2. Nr. de stagii de practică organizate - 6; 3. Nr. de participanți care au trecut stagiul de practică - 6;
127.201 Întreprindeți acțiuni eficiente pentru a asigura și a extinde participarea minorităților la viața politică și implicarea deplină a acestei categorii de persoane în activitatea organelor de stat (Federația Rusă) / ODD 16	1. Întocmirea și tipărirea buletinelor de vot și altor documente și materiale electorale informative în limbile minorităților etnice din Republica Moldova.	CEC		1. Nr. de solicitări de întocmire și tipărire recepționate în raport cu cele executate. 2. Nr. de buletine de vot tipărite în limbile minorităților etnice în raport cu cantitatea totală de buletine de vot tipărite pentru un scrutin respectiv. 3. Nr. de limbi în care se tipăresc buletinele de vot. 4. Nr. de materiale informative în alte limbi elaborate în cadrul alegerilor.	Până la finele anului 2025	În procesul de organizare a alegerilor locale generale din 2023 au fost recepționate solicitări de tipărire a buletinelor de vot în limbile română și rusă. Pentru alegerile locale generale din 2023 au fost tipărite în total 8 525 687 buletine de vot, dintre care 6 711 350 în limba română și 1 814 337 în limba rusă. La situația de astăzi, CEC poate tipări buletinele de vot în limbile: română, rusă, găgăuză, ucraineană, bulgară și romani. Pentru campania de informare a alegătorilor, desfășurată în contextul alegerilor locale generale din 5 noiembrie 2023, CEC a elaborat și editat mai multe materiale informative în cinci limbi ale minorităților etnice: rusă, ucraineană, găgăuză, bulgară și romani.

	<p>2. Adoptarea și implementarea Programului pentru perioada 2023-2025 cu privire la implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027, capitol I. "PARTICIPAREA LA VIAȚA PUBLICĂ"</p>	<p>MEC ARI APC</p>	<p>Organizații necomerciale și comunitățile etnoculturale, Parteneri de dezvoltare</p>	<p>Număr de acțiuni stipulate în Program realizate</p>	<p>2023 - 2025</p>	<p>MEC Programul pentru perioada 2023-2024 cu privire la implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 169/2023. În capitolul I „Participarea la viața publică” sunt 4 acțiuni, dar nu au fost realizate din cauza lipsei persoanelor din cadrul Serviciului politici în domeniul relațiilor interetnice.</p> <p>ARI Programul pentru perioada 2023-2025 cu privire la implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027 a fost adoptat în martie 2023. (HG nr. 169 din 29.03.2023)</p> <p>La nivel de entitate consultativă, un rol important în realizarea Programului respectiv este atribuit Consiliului coordonator al organizațiilor etnoculturale din Republica Moldova care activează pe lângă Agenția Relații Interetnice fiind reprezentat de 73 organizații etnoculturale. Participarea în componența Consiliului coordonator consolidează rolul și sporește profilul organizațiilor etnoculturale ca o componentă a societății civile. Profilul organizațional al asociațiilor minorităților naționale este variat: de apărare și de promovare a drepturilor omului, cultural-educativ, asociații de tineret, asociații ale profesorilor, scriitorilor, pictorilor, comunității național-culturale etc.</p> <p>În vederea facilitării participării persoanelor aparținând minorităților naționale la procesele de luare a deciziilor ARI asigură activitatea, consolidează capacitățile Consiliului coordonator și implică membrii acestuia în procesul de elaborare a documentelor de politici respective. În anul 2023 s-au desfășurat 4 reuniuni ale Consiliului coordonator pentru examinarea rezultatelor activității acestui organ consultativ, identificarea priorităților și necesităților pentru realizarea acțiunilor comune cu</p>
--	--	----------------------------	--	--	--------------------	---

					<p>ARI, precum și monitorizarea implementării politicilor publice respective. Totodată ARI menține și dezvoltă o bază de date cu informații actualizate despre asociațiile minorităților naționale la nivel național și local din Republica Moldova.</p> <p>De asemenea, ARI este în dialog permanent cu Comitetul de conducere al Consiliului coordonator. În cadrul celor 2 ședințe organizate pe parcursul anului au fost examinate următoarele subiecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • propunerea de participare în cadrul Grupului de experți/te în domeniul minorităților naționale și etno-lingvistice din cadrul Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului din Republica Moldova – apel făcut cu sprijinul Înaltului Comisar OSCE pentru Minorități Naționale; • susținerea statutară a organizațiilor etnoculturale acreditate pe lângă ARI; • susținerea de către ARI a proiectelor de promovare a multilingvismului și dialogului intercultural. <p>O atenție deosebită a fost acordată consolidării capacităților Consiliului coordonator al organizațiilor etnoculturale acreditate prin organizarea de sesiuni de instruire pentru liderii organizațiilor etno-culturale în vederea creșterii capacităților acestora de monitorizare a politicilor publice, de gestionare a ONG-urilor, de lobby și advocacy pentru drepturile minorităților etnice. Direcțiile prioritare de instruire au vizat subiecte cu privire la: protecția minorităților naționale, combaterea discursului de instigare la ură, participarea și rolul organizațiilor neguvernamentale într-o societate diversă.</p> <p>Concomitent, în cadrul vizitelor în teritoriu, ARI continuă discuțiile publice la nivel de administrația publică locală cu participarea reprezentanților minorităților naționale, mediatorilor comunitari, mediului academic și cultural, centrelor de tineret, etc. în vederea sporirii capacităților de monitorizare</p>
--	--	--	--	--	--

						a politicilor publice, de colectare a fondurilor / scriere a proiectelor, etc.
Domeniul de intervenție 34: Violența sexuală și bazată pe gen						
127.170 Consolidați legislația și politicile pentru combaterea mai eficientă a violenței domestice (Mongolia) / ODD 5	1. Elaborarea proiectului de lege pentru modificarea cadrului legislativ în domeniu	MMPS MAI MJ		Proiect de lege aprobat	2023-2024	MMPS În anul 2023 a fost modificată Legea nr. 45/2007, în temeiul căreia au fost operate modificări aferente reformei sistemului de asistență socială, dar și instituită Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței Împotriva Femeilor și Violenței în Familie. Regulamentul de activitate a Agenției a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 926/2023. Agenția are misiunea de a implementa politicile publice de prevenire și combatere a violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, de a asigura realizarea la nivel național a Convenției de la Istanbul și a altor instrumente internaționale relevante care promovează protecția drepturilor femeilor împotriva oricăror forme de violență și promovează mediul nonviolent în familie, prin activități de coordonare, monitorizare și evaluare a implementării politicilor de prevenire și combatere a violenței împotriva femeilor și violenței în familie, de dezvoltare a cooperării sectorului public cu sectorul necomercial și societatea civilă, îmbunătățirea dialogului cu partenerii de dezvoltare.
	2. Implementarea Programului național în domeniul prevenirii și combaterii violenței față de femei și violenței în familie	MMPS, autoritățile și instituțiile publice prevăzute în program		Acțiuni realizate conform Planului	2023-2025	MMPS Programul național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023-2027 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.332/2023. A fost inițiată elaborarea unui studiu de analiză a serviciilor existente pentru agresori în vederea dezvoltării conceptului de servicii pentru agresori cu acoperire națională și a standardelor de calitate. INJ

						<p>- Seminar: „Particularitățile acordării asistenței juridice garantate de stat victimelor traficului de ființe umane și victimelor violenței în familie” (25 ianuarie 2023) Persoane instruite: 18 avocați care acordă asistență juridică garantată de stat;</p> <p>- Seminar: „Modalități de lucru cu agresorii familiari și tehnici de prevenire a violenței față de femei și copii” (26 ianuarie 2023) Persoane instruite: 27 consilieri de probațiune;</p> <p>- Seminar: „Particularitățile examinării cauzelor cu privire la violența în familie/violența față de copii” (9-10 februarie 2023) Persoane instruite: 3 asistenți judiciari, 5 grefieri, 9 consultanți ai procurorului;</p> <p>- Seminar: „Accesul la justiție a femeilor – particularitățile aplicabilității prevederilor Convenției de la Istanbul” (17 februarie 2023) Persoane instruite: 4 asistenți judiciari, 1 grefier, 9 consultanți ai procurorului, 1 colaborator din cadrul curții;</p> <p>- Seminar: „Investigarea și examinarea infracțiunilor privind violența în familie” (16-17 martie 2023) Persoane instruite: 9 judecători, 15 procurori, 7 ofițeri de urmărire penală;</p> <p>- Seminar: „Accesul la justiție a femeilor – particularitățile aplicabilității prevederilor Convenției de la Istanbul” (24 martie 2023) Persoane instruite: 13 judecători, 14 procurori;</p> <p>- Seminar: „Particularitățile acordării asistenței juridice garantate de stat victimelor traficului de ființe umane și victimelor violenței în familie” (11 octombrie 2023) Persoane instruite: 28 avocați care acordă asistență juridică garantată de stat;</p> <p>- Seminar: „Modalități de lucru cu agresorii familiari și tehnici de prevenire a violenței față de femei și copii”</p>
--	--	--	--	--	--	---

						<p>(28 septembrie 2023) Persoane instruite: 23 consilieri de probațiune; - Seminar: „Particularitățile examinării cauzelor cu privire la violența în familie/violența față de copii” (30 noiembrie – 1 decembrie 2023) Persoane instruite: 21 asistenți judiciari, 10 grefieri, 11 consultanți ai procurorului, 2 colaboratori din cadrul curții; - Seminar: „Accesul la justiție a femeilor – particularitățile aplicabilității prevederilor Convenției de la Istanbul” (10 noiembrie 2023) Persoane instruite: 17 asistenți judiciari, 9 grefier, 10, 3 colaborator din cadrul curții; - Seminar: „Investigarea și examinarea infracțiunilor privind violența în familie” (7-8 decembrie 2023) Persoane instruite: 13 judecători, 17 procurori, 2 colaboratori din cadrul curții; - Seminar: „Accesul la justiție a femeilor – particularitățile aplicabilității prevederilor Convenției de la Istanbul” (17 noiembrie 2023) Persoane instruite: 11 judecători, 13 procurori;</p>
<p>127.171 Asigurați investigarea eficientă a tuturor plângerilor de violență domestică și sexuală, urmărirea penală a făptuitorilor și pronunțarea sentințelor proporționale cu gravitatea violenței comise (Republica Islamică Iran) / ODD 5 / ODD 16 127.172 Asigurați investigarea eficientă</p>	<p>1. Analiza anuală a practicii de atragere la răspundere penală pentru violență în familie și violență sexuală.</p>	<p>PG, MAI</p>		<p>1. Rapoarte elaborate 2. Recomandări de unificare a practicii în domeniu pentru subiecții procesuali</p>	<p>2023-2025</p>	<p>PG Procuratura Generală a efectuat analiza practicii de investigare și judecare a infracțiunilor de viol și altor infracțiuni cu caracter sexual pe perioada anului 2023. În cadrul elaborării studiului a fost analizate procesele penale și cauzele penale cu soluții de netrimitere în judecată, precum și sentințele pronunțate de către instanțele de judecată cu privire la infracțiunile din categoria respectivă. Prin scrisoarea Procuraturii Generale nr.11-14d/24-62 din 05.01.2024 în adresa procuraturilor teritoriale a fost expediat Raportul privind analiza practicii de investigare și judecare a infracțiunilor de viol și altor infracțiuni cu caracter sexual în perioada primelor șase luni ale anului 2023.</p>

<p>a tuturor plângerilor de violență domestică și sexuală, a atacurilor bazate pe orientarea sexuală și identitatea de gen, precum și urmărirea penală a făptuitorilor (Austria) / ODD 5 / ODD 16</p>					<p>Tot în perioada vizată, Serviciul protecție drepturi copii a Procuraturii Generale a realizat activitatea analitică privind starea de fapt la capitolul investigării infracțiunilor de violență în familie în semestrul I 2023.</p> <p>Fiind constatate omisiuni și deficiențe la efectuarea și conducerea urmăririi penale, au fost emise 12 note informative/observații în adresa procuraturilor raioanelor: Ungheni, Orhei, Nisporeni, Cantemir, Leova, Ialoveni, Criuleni, Cimișlia, Căușeni, Cantemir, Procuraturii mun. Chișinău oficiul Centru, Cahul.</p> <p>Totodată, pe marginea a 18 procese penale și 6 cauze penale, reieșind din omisiunile admise la adoptarea soluției procesuale, a fost solicitată intervenirea procurorului-șef al procuraturilor teritoriale în ordinea de control ierarhic superior, conform prevederilor art.531 Cod de procedură penală.</p> <p>Procurorilor le-au fost formulate recomandări privind investigarea sub toate aspecte, completă și obiectivă a circumstanțelor faptelor de violență în familie, în corespundere cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și ale Convenției Consiliului Europei cu privire la prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței domestice, procurorii urmând să asigure legalitatea procesului penal, tragerea la răspundere a agresorilor familiari și oferirea victimelor violenței în familie acces efectiv la justiție și protecție.</p> <p>Prin sesizarea nr.7-2d/23-193 din 13.12.2023 au fost formulate recomandări Inspectoratului General al Poliției privind investigarea infracțiunilor de violență în familie. În baza recomandărilor, Inspectoratul General al Poliției a elaborat circulara cu nr.21/2024 pentru studiere și eficientizare a investigării faptelor de violență în familie, cercetării complete și obiective a cazurilor de violență în familie.</p> <p>MAI Pe parcursul anului 2023, de către poliție au fost înregistrate următoarele progrese:</p>
--	--	--	--	--	---

						<p>1. Numărul de sesizări privind violența în familie înregistrate – 2679;</p> <p>2. Numărul de cauze penale privind violența în familie pornite – 960.</p>
	2. Asigurarea implementării HG nr.223/2023 privind aprobarea Metodologiei de lucru a echipei de intervenție în cazurile de violență sexuală și a Instrucțiunii de lucru a echipei de intervenție în cazurile de violență sexuală	MAI PG MMPS MS CNAJGS		<p>1. Numărul de instruiți desfășurate mixte/per sector</p> <p>2. Numărul de specialiști instruiți, per sector</p>	2023-2025	<p>MAI Analogic cu pct.127.180</p> <p>CNAJGS Pe parcursul anului 2023, Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, în colaborare cu Institutul Național al Justiției, a organizat două sesiuni de instruiți cu tematica: Particularitățile acordării asistenței juridice garantate de stat victimelor traficului de ființe umane și victimelor violenței în familie, la care au participat 71 de avocați din sistem.</p> <p>În vederea asigurării cu servicii de asistență juridică garantată de stat a victimelor violenței în familie, în cadrul sistemului activează 20 avocați specializați în acordarea asistenței juridice garantate de stat persoanelor victime ale infracțiunilor, lista avocaților specializați fiind periodic actualizată și 47 avocați specializați în acordarea asistenței juridice garantate de stat în cauzele cu implicarea copiilor, inclusiv victime și martori ai infracțiunilor.</p>
	3. Investigarea eficientă a faptelor de violență domestică și violență sexuală	MAI PG		<p>1. Numărul de sesizări privind violența în familie înregistrate</p> <p>2. Numărul de cauze penale privind violența în familie pornite și finisate</p> <p>3. Numărul de sesizări privind violența sexuală înregistrate</p> <p>4. Numărul de cauze penale privind violența sexuală pornite și finisate</p>	2023-2025	<p>MAI Pe parcursul anului 2023, au înregistrate următoarele rezultate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Numărul de sesizări privind violența în familie înregistrate 962; - Numărul de cauze penale privind violența în familie pornite și finisate 807/335; - Numărul de sesizări privind violența sexuală înregistrate 403; - Numărul de cauze penale privind violența sexuală pornite și finisate 326/129. <p>PG Analiza infracțiunilor săvârșite în baza art. 2011 Cod penal denotă că în anul 2023 procurorii au condus urmărirea penală:</p>

						<ul style="list-style-type: none"> - în 556 cauze penale pornite potrivit prevederilor art. 2011 alin. (1) lit. a) Cod penal - maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății; - 121 cauze penale de violență psihologică art. 2011 alin. (1) lit. b) Cod penal; -29 - potrivit art. 2011 alin. (2) lit. a) Cod penal - violență în familie săvârșită asupra a doi sau a mai multor membri ai familiei; - 7 - art. 2011 alin. (2) lit. b) Cod penal - violență în familie săvârșită în legătură cu solicitarea sau aplicarea măsurilor de protecție; - 112 - art.2011 alin.(2) lit. c) Cod penal - violență în familie care a provocat vătămarea medie a integrității corporale sau a sănătății; - 31 - art.2011 alin.(3) lit. a) Cod penal - violență în familie care a provocat vătămare gravă; - 5 - art.2011 alin.(3) lit. b) Cod penal - violență în familie prin determinarea victimei la sinucidere sau la tentativă de sinucidere; - 19 - art. 2011 alin. (4) Cod penal - violență în familie, soldată cu decesul victimelor urmare a vătămarilor corporale incompatibile cu viața.
	4. Dezvoltarea și consolidarea capacităților specialiștilor privind intervenția și investigarea cazurilor de violență domestică și violență sexuală (identificarea cazului, intervenția la fața locului, documentarea, asigurarea protecției victimei)	MAI INJ MMPS MS		<ol style="list-style-type: none"> 1. Numărul de instruiți desfășurate, inclusiv mixte 2. Numărul de specialiști instruiți, per sector 3. Numărul de acte normative explicative elaborate și aprobate (ghiduri, instrucțiuni, circulare, etc.) 	2023-2025	<p>MAI</p> <p>Pe parcursul perioadei de raport au fost desfășurate 7 instruiți mixte.</p> <p>Cât privește numărul de acte normative explicative elaborate și aprobate (ghiduri, instrucțiuni, circulare, etc.) pe parcursul anului 2023, au fost remise în adresa subdiviziunilor teritoriale ale Poliției:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Circulara 34/17-521 din 30.01.2023 cu privire la unele aspecte de prevenire și combatere a violenței în familie; - La 28.03.2023, a fost aprobat Ordinul șefului IGP nr.93/2023 cu privire la aprobarea Instrucțiunii metodice privind intervenția Poliției în prevenirea și combaterea cazurilor de violență în familie; - Circulara nr. 34/17-3579 din 30.05.2023 privind lichidarea neajunsurilor în activitate constatate pe

					<p>domeniul prevenirea și combaterea cazurilor de violență în familie;</p> <p>- Circulara nr.44/17-4803 din 21.07.2023 prin care a fost remis pentru informare subdiviziunilor teritoriale rezumatul Raportului de analiză a cazurilor examinate de Comisia de analiză și monitorizare a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau cu vătămarea gravă a integrității corporale a victimei, pentru studierea și implementarea recomandărilor Comisiei.</p> <p>INJ</p> <p>- Seminar: „Particularitățile acordării asistenței juridice garantate de stat victimelor traficului de ființe umane și victimelor violenței în familie” (25 ianuarie 2023)</p> <p>Persoane instruite: 18 avocați care acordă asistență juridică garantată de stat;</p> <p>- Seminar: „Modalități de lucru cu agresorii familiari și tehnici de prevenire a violenței față de femei și copii” (26 ianuarie 2023)</p> <p>Persoane instruite: 27 consilieri de probațiune;</p> <p>- Seminar: „Particularitățile examinării cauzelor cu privire la violența în familie/violența față de copii” (9-10 februarie 2023)</p> <p>Persoane instruite: 3 asistenți judiciari, 5 grefieri, 9 consultanți ai procurorului;</p> <p>- Seminar: „Investigarea și examinarea infracțiunilor privind violența în familie” (16-17 martie 2023)</p> <p>Persoane instruite: 9 judecători, 15 procurori, 7 ofițeri de urmărire penală;</p> <p>- Seminar: „Particularitățile acordării asistenței juridice garantate de stat victimelor traficului de ființe umane și victimelor violenței în familie” (11 octombrie 2023)</p> <p>Persoane instruite: 28 avocați care acordă asistență juridică garantată de stat;</p> <p>- Seminar: „Modalități de lucru cu agresorii familiari și tehnici de prevenire a violenței față de femei și copii”</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>(28 septembrie 2023) Persoane instruite: 23 consilieri de probațiune; - Seminar: „Particularitățile examinării cauzelor cu privire la violența în familie/violența față de copii” (30 noiembrie – 1 decembrie 2023) Persoane instruite: 21 asistenți judiciari, 10 grefieri, 11 consultanți ai procurorului, 2 colaboratori din cadrul curții; - Seminar: „Investigarea și examinarea infracțiunilor privind violența în familie” (7-8 decembrie 2023) Persoane instruite: 13 judecători, 17 procurori, 2 colaboratori din cadrul curții.</p> <p>MMPS În vederea implementării prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 508/2023, în perioada 13 octombrie, 17 - 20 octombrie 2023 a fost organizată formarea inițială de 40 de ore pentru personalul din cadrul Serviciului integrat regional pentru victimele violenței sexuale privind răspunsul multidisciplinar la cazurile de violență sexuală. În cadrul instruirii au fost prezentate noțiunile și conceptele generale despre violența în bază de gen, formele și cauzele violenței sexuale, impactul acestui fenomen asupra comunității și elucidate procedurile de organizare și funcționare a Serviciului, atribuțiile membrilor/-relor echipei de intervenție în cazurile de violență sexuală și conlucrarea eficientă cu specialiștii/-stele din sectorul social, medical, legal. În perioada 31 octombrie – 16 noiembrie 2023 au fost organizate sesiuni de informare pentru echipele multidisciplinare din 12 localități din raionul Ungheni: 88 de profesioniști/-te (75 de femei și 13 bărbați) au fost informați/-te despre conceptul Serviciului integrat regional din Ungheni, despre asistența acordată, organizarea și funcționarea Serviciului și modalitățile de cooperare cu echipele multidisciplinare locale. Pe data de 21 și 22 noiembrie 2023 a fost organizat seminarul de instruire privind abordarea multidisciplinară a cazurilor de violență sexuală,</p>
--	--	--	--	--	--

						<p>organizat pentru 46 reprezentanți/-te (38 femei și 8 bărbați) a instituțiilor medico-sanitare, inclusiv din Unități Primiri Urgențe și ginecologie, medici legiști din raioanele Ungheni, Nisporeni, Călărași, Fălești, Telenești și Sângerei.</p> <p>În perioada 29 noiembrie - 07 decembrie 2023 au fost organizate sesiunile de informare și pentru echipele multidisciplinare din raioanele Fălești, Sângerei, Telenești, Călărași, Nisporeni, în cadrul cărora au participat 207 (153 femei și 54 bărbați) reprezentanți/-te din cadrul inspectoratelor de poliție, centrelor de sănătate, spitalelor raionale, direcțiilor asistență socială, centrelor comunitare de sănătate mintală și centrelor prietenoase tinerilor/-relor, etc.</p> <p>La 30 noiembrie 2023 a fost organizat un seminar de instruire pentru procurori/-oare și șefii/-fele inspectoratelor de poliție din raioanele Ungheni, Fălești, Sângerei, Telenești, Călărași, Nisporeni pe subiectul de cercetare a infracțiunilor privind viața sexuală, în cadrul căruia au fost instruite 29 de persoane (8 femei și 21 bărbați).</p>
	<p>5. Ajustarea Instrucțiunii metodice privind intervenția poliției în prevenirea și combaterea violenței în familie.</p> <p><i>(Realizat. La 28 martie 2023 prin Ordinul șefului IGP a fost aprobată Instrucțiunea metodică privind intervenția Poliției în prevenirea și combaterea cazurilor de violență în familie)</i></p>	MAI, PG	Organizații necomerciale specializate	Instrucțiune aprobată	2023	<p>MAI</p> <p>La 28 martie 2023 prin Ordinul șefului IGP a fost aprobată Instrucțiunea metodică privind intervenția Poliției în prevenirea și combaterea cazurilor de violență în familie</p>
127.175 Asigurați servicii holistice de asistență specializată pentru femeile care se confruntă cu violență, inclusiv asistență socială și	<p>1.Elaborarea cadrului normativ cu privire la Centrul de Justiție Familială al Poliției și Standardelor minime de calitate.</p> <p><i>Realizat. Prin Hotărârea Guvernului nr. 173 din 29</i></p>	ANAS MAI	UN Women Ambasada SUA APL	Hotărâre de Guvern aprobată	2023-2025	<p>MAI</p> <p>Prin Hotărârea Guvernului nr. 173 din 29 martie 2023 a fost aprobat Regulamentul-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială al Poliției și a Standardelor minime de calitate.</p>

abilitare economică, în conformitate cu Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Belgia) / ODD 5	<i>martie 2023 a fost aprobat Regulamentul-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială al Poliției și a Standardelor minime de calitate.</i>					
	2. Elaborarea cadrului normativ pentru pilotarea serviciului integrat regional pentru victimele violenței sexuale	MMPS ANAS MAI	UN Women Ambasada SUA APL	Hotărâre de Guvern aprobată	2023-2025	MMPS A fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 508/2023 cu privire la pilotarea Serviciului integrat regional pentru victimele violenței sexuale.
	3. Elaborarea proiectului de modificare a cadrului normativ pentru serviciile de plasament adresate victimele violenței în familie	MMPS ANAS MAI	UN Women Ambasada SUA APL	Hotărâre de Guvern aprobată	2023-2025	MMPS În anul 2023 a fost inițiat proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social de reabilitare a victimelor violenței în familie și a Standardelor minime de calitate. Proiectul se află în procedură de avizare.
127.176 Întreprindeți acțiuni pentru a asigura implementarea eficientă a legislației care oferă protecție împotriva violenței domestice și de gen, și protejarea victimelor și acordarea acestora a asistenței necesare (Cehia) / ODD 5 127.177 Acordați servicii de sprijin esențiale și specializate victimelor violenței bazate pe gen, inclusiv violenței domestice (Islanda) / ODD 5	1. Crearea și pilotarea Centrului de Justiție Familială (CJF) în mun.Chișinău pentru victimele violenței în familie	MAI (IGP) MS	Primăria mun. Chișinău Ambasada SUA Fundația Te Doy Moldova	Centru creat și pilotat	2025	MAI La 11.10.2023 a fost deschis Centrul de Justiție Familială al Poliției – un serviciu integrat, destinat victimelor violenței în familie și violenței sexuale. Centrul, asigura beneficiarilor un răspuns prompt la cazurile de violență în familie și violență sexuală, prin acordarea asistenței specializate integrate.
	2. Implementarea Programului național în domeniul prevenirii și combaterii violenței față de femei și violenței în familie	MMPS, autoritățile și instituțiile publice prevăzute în program		Acțiuni realizate conform Planului	2023-2025	MMPS Programul național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023-2027 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.332/2023. La moment Ministerul a inițiat procedura de colectare a informațiilor în vederea elaborării Raportului privind implementarea planului de acțiuni pentru anul 2023
	3. Dezvoltarea capacităților de asigurare a protecției victimelor violenței în bază de gen (violență în familie, violență sexuală)	INP ANP MAI PG MMPS		1. Numărul de programe de reducere a comportamentului violent dezvoltate, per domeniu 2. Numărul de programe de reducere a	2023-2025	ANP În Sistemul administrației penitenciare, conform ofertei cadru de programe sunt disponibile și se implementează 3 programe destinate făptuitorului/ agresorului, precum:

				<p>comportamentului violent implementate, per domeniu</p> <p>3. Numărul de ORU emise</p> <p>4. Numărul de OP emise, per domeniu</p> <p>5. Numărul de ORU și OP încălcate</p> <p>6. Numărul de victime referite către servicii specializate, per domeniu</p>	<p>1. Programul de intervenție psiho-socială asupra deținuților ce au săvârșit infracțiuni cu violență în familie – 69 participanți;</p> <p>2. Program pentru schimbarea comportamentului de agresiune sexuală – 63 participanți;</p> <p>3. Programul de reabilitare pentru femeile victime ale VBG (violența în bază de gen) condamnate la pedepse private de libertate pentru fapte cu violență împotriva agresorului lor – 12 participanți.</p> <p>MAI</p> <p>Pe parcursul anului 2023, au fost înregistrate următoarele progrese:</p> <p>1. Numărul de programe de reducere a comportamentului violent dezvoltate, per domeniu- 42;</p> <p>2. Numărul de programe de reducere a comportamentului violent implementate, per domeniu- 24;</p> <p>3. Numărul de ORU emise- 429 (pe cauze penale)/ 5723 pe cauze contravenționale;</p> <p>4. Numărul de OP emise, per domeniu – 145 (pe cauze penale)/ 798 pe cauze contravenționale;</p> <p>5. Numărul de ORU și OP încălcate 175(pe cauze penale)/ 1236 pe cauze contravenționale;</p> <p>6. Numărul de victime referite către servicii specializate, per domeniu 613 (pe cauze penale)/ 3957 pe cauze contravenționale.</p> <p>PG</p> <p>În vederea asigurării protecției victimelor violenței în familie, în anul 2023 au fost emise de către instanțele judecătorești 798 ordonanțe de protecție, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 236 ordonanțe de protecție au fost emise la demersul polițistului de sector, - 10 ordonanțe – la demersul organului de urmărire penală, - 5 – la demersul procurorului, - 2 – la demersul asistentului social;
--	--	--	--	---	--

						<ul style="list-style-type: none"> - 530 ordonanțe – la cererea directă a victimelor sau reprezentanților lor legali - 14 – la demersul altor autorități, - 1- la demersul autorității tutelare în cazul copiilor victime.
<p>127.178 Planificați acțiuni concrete pentru a îmbunătăți protecția și sprijinul victimelor violenței domestice, precum și pentru a asigura disponibilitatea asistenței juridice tuturor victimelor violenței, cu scopul de a asigura o abordare cuprinzătoare a violenței domestice, după cum s-a recomandat anterior (Slovenia) / ODD 5 127.179 Implementați Convenția de la Istanbul și întreprindeți acțiuni pentru asigurarea accesului la justiție și la asistență juridică pentru victimele violenței domestice și sexuale și dezvoltați servicii specializate pentru femeile care au supraviețuit violenței (Finlanda) / ODD 5 / ODD 16 127.181 Implementați</p>	<p>1. Elaborarea Programului național în domeniul prevenirii și combaterii violenței față de femei și violenței în familie</p>	MMPS	Hotărârea Guvernului aprobată	Hotărâre de Guvern aprobată	2023 (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.332/2023)	MMPS Programul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.332/2023.
	<p>2. Asigurarea consilierii informaționale a victimelor infracțiunilor prin intermediul liniilor telefonice, precum și pe pagina-web oficială</p>	MMPS	Organizații necomerciale de profil	<p>1. Numărul apelurilor înregistrate (date dezagregate)</p> <p>2. Pagină-web oficială actualizată</p>	2023-2025	<p>MMPS</p> <p>În calitate de mijloace de informare a victimelor violenței se enumeră:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pagina www.antiviolența.gov.md este dedicată prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie. Oferă accesul la informații privind mecanismul de soluționare a cazurilor de violență în familie, la infrastructura de servicii sociale pentru victimele violenței, victimele violenței domestice și agresori, precum și la resursele utile în domeniu. - Serviciul de asistență telefonică gratuită pentru victimele violenței în familie și a violenței împotriva femeilor (0 8008 8008) – reprezintă un instrument important în realizarea activităților de prevenire a violenței în bază de gen și a violenței în familie. Serviciul este finanțat de MMPS și gestionat de Centrul Internațional „La Strada”, activează nonstop, gratuit și oferă consiliere psiho-emoțională, în contextul asigurării protecției victimelor violenței în familie și a violenței împotriva femeilor. <p>Pe parcursul anului 2023, prin intermediul Telefonului de încredere pentru femei și fete au fost recepționate și înregistrate 1 744/939 apeluri telefonice, dintre care 921 apeluri /460 cazuri pe violență în familie 110 apeluri /63 cazuri pe violență sexuală. Referitor la apelurile recepționate din partea persoanelor refugiate, au fost preluate și înregistrate 132 apeluri, dintre care: apeluri pe violență în familie - 37 apeluri, violență sexuală - 3 apeluri, alte apeluri – 92 apeluri.</p>

integral Convenția de la Istanbul în legislația și politicile interne pentru protejarea și sprijinirea victimelor (Israel) / ODD 5	3. Consolidarea răspunsului organelor competente și a mecanismelor de raportare cazurilor suspecte de comitere a violenței în familie	MAI MMPS		1. Mecanismul de înregistrare/evidență a cazurilor de violență, aprobat 2. 100% angajați implicați în proces instruiți 3. Raportul analitic elaborat 4. Recomandări înaintate	2023-2025	MAI Pe parcursul anului 2023, au fost înregistrate următoarele progrese: 2. Din totalul de 100% angajați implicați în proces instruiți au fost 28% . 3. Raportul analitic elaborat – 1 raport analitic elaborat și prezentat. 4. Recomandări înaintate – 8 recomandări în cadrul raportului de analiză.
	4. Analiza domeniului oferiții asistenței juridice garantate de stat pentru victimele violenței în bază de gen: provocări și soluții.	CNAJGS MAI PG		1. Analiză efectuată 2. Recomandări înaintate	2024	MAI Prin Hotărârea Guvernului nr. 173/2023 a fost aprobat Regulamentul-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială al Poliției și a Standardelor minime de calitate. Prin prisma activității Centrului de Justiție Familială a Poliției, este asigurată cooperarea cu reprezentanții CNAJGS victimelor violenței în familie și violenței sexuale.
127.182 Continuați implementarea Convenției de la Istanbul adaptând legislația națională și alocând resurse intersectoriale necesare (Suedia) / ODD 5 / ODD 16	1. Crearea Comisiei de monitorizare și analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau cu vătămare gravă a integrității corporale a victimelor.	MAI MMPS MS, MJ CNAJGS MF		Acte departamentale aprobate	2023-2025	MAI Prin Ordinul interministerial nr. 89 din 28 februarie 2022 a fost instituit mecanismul de monitorizare și analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau vătămare gravă a integrității corporale a victimelor, respectiv și Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei de monitorizare și analiză. MMPS Prin Ordinul interministerial nr. 89 din 28 februarie 2022 a fost instituit mecanismul de monitorizare și analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau vătămare gravă a integrității corporale a victimelor, respectiv și Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei de monitorizare și analiză.
	2. Elaborarea Regulamentului pentru funcționarea Comisiei de monitorizare și analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau cu vătămare gravă a integrității corporale a victimelor.	MMPS MAI MS MJ		Regulament elaborat și aprobat	2023-2025	MAI Prin Ordinul interministerial nr. 89 din 28 februarie 2022 a fost instituit mecanismul de monitorizare și analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau vătămare gravă a integrității corporale a victimelor, respectiv și Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei de monitorizare și analiză.

	<p><i>Prin Ordinul interministerial nr. 89 din 28 februarie 2022 a fost instituit mecanismul de monitorizare și analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau vătămare gravă a integrității corporale a victimelor, respectiv și Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei de monitorizare și analiză.</i></p>					
	<p>3. Elaborarea Instrucțiunii privind mecanismul de cooperare intersectorială în cazurile de violență în familie.</p> <p><i>Realizat. La 28 martie 2023 prin Ordinul șefului IGP a fost aprobată Instrucțiunea metodică privind intervenția Poliției în prevenirea și combaterea cazurilor de violență în familie.</i></p>	<p>MMPS MAI MS MJ</p>		<p>Instrucțiune elaborată și aprobată</p>	<p>2023-2025</p>	<p>MMPS</p> <p>La 28 martie 2023 prin Ordinul șefului IGP a fost aprobată Instrucțiunea metodică privind intervenția Poliției în prevenirea și combaterea cazurilor de violență în familie.</p> <p>În data de 22 iunie 2022 a fost semnat Ordinul cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind mecanismul de cooperare intersectorială în cazurile de violență în familie. Ordinul a fost semnat de către reprezentanți și reprezentante ale MMPS, Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Sănătății și Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat. Scopul acesteia constituind eficientizarea procesului de cooperare intersectorială în vederea asigurării protecției, siguranței și realizării drepturilor victimelor violenței în familie, precum și eficientizării mecanismului de monitorizare a agresorilor familiali, inclusiv de reducere a comportamentului agresiv a acestora</p> <p>MAI Ordinul interministerial MMPS/MAI/MS/MJ/CNAJGS nr.48/298/610/162/5 din 22 iunie 2022 cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind mecanismul de cooperare intersectorială în cazurile de violență în familie.</p>
<p>127.183 Finalizați procedurile interne</p>	<p>1. Elaborarea Programului național în domeniul prevenirii</p>	<p>MMPS MAI</p>		<p>Hotărâre de Guvern aprobată</p>	<p>Trim. II, 2023</p>	<p>MMPS, MAI</p>

necesare pentru implementarea integrală a Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Italia) / ODD 5	și combaterii violenței față de femei și violenței în familie (Hotărârea Guvernului nr.332/2023)	MJ				Hotărârea Guvernului nr.332/2023 cu privire la aprobarea Programului național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și violenței în familie pentru anii 2023 – 2027 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia
	2. Ajustarea Instrucțiunii metodice privind intervenția poliției în prevenirea și combaterea violenței în familie.	MAI	A.O. „Centrul de drept al Femeilor”.	Instrucțiune aprobată	2025	
127.184 Asigurați implementarea efectivă a Convenției de la Istanbul (Croatia) / ODD 5 / ODD 16	Asigurarea funcționalității Comisiei de monitorizare și analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau cu vătămare gravă a integrității corporale a victimelor (Ordinul Interministerial nr.89/22/172/56/20/121 din 28.02.2022).	MAI MMPS MS ANP INP PG		1. Rapoarte anuale elaborate 2. recomandări elaborate și implementate	2023-2025	MAI La 29 martie 2023, 25 iulie 2023 și 13 decembrie 2023 au fost organizate ședințele ordinare ale Comisiei, în cadrul cărora au fost discutate cazurile de violență în familie soldate cu deces sau cu vătămarea gravă a integrității corporale ale victimelor, înregistrate pe parcursul anului 2023, problemele sistemice identificate, progresul realizat ca urmare a recomandărilor Comisiei formulate în Raportul de activitate a Comisiei pentru anul 2022, precum și validarea proiectului noului instrument de colectare a datelor care va fi utilizat începând cu ianuarie 2024. MMPS Ministerul Afacerilor Interne în colaborare cu Centrul de Drept al Femeilor a elaborat Raportul de analiză a cazurilor examinate de Comisia de monitorizare și analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau cu vătămare gravă a integrității corporale a victimelor în anul 2022. Pornind de la constatările Raportului și obstacolele identificate în răspunsul la cazurile de violență de către Membrii Comisiei în cadrul ședințelor din 2022 și în cadrul ședinței de validare a Raportului din 29 martie 2023 au fost înaintate recomandări autorităților/instituțiilor publice cu competențe în domeniul prevenirii și combaterii violenței față de femei și violenței în familie.
127.185 Consolidați capacitatea colaboratorilor	1. Ajustarea programelor de instruire inițială și continuă în conformitate cu noile	MAI INJ		Programe revizuite și modificate	Trimestrul IV 2023	MAI Programele de instruire inițială și continuă sunt ajustate conform cerințelor actuale.

organelor de aplicare a legii de a soluționa cazurile de violență bazată pe gen și de a aplica legislația națională privind violența împotriva femeilor (Muntegru) / ODD 5 / ODD 16	modificări și cerințele Convenției de la Istanbul, recomandărilor GREVIO					INJ Programele de instruire inițială și continuă, au fost adaptate la prevederile Convenției de la Istanbul
	2. Dezvoltarea și consolidarea capacităților specialiștilor privind prevenirea și combaterea violenței față de femei (faptele incriminate de Convenția de la Istanbul).	MAI MMPS MS INP INJ		1. Numărul de instruiți desfășurate 2. Numărul de specialiști instruiți, per sector 3. Numărul de acte normative explicative elaborate și aprobate (ghiduri, instrucțiuni, circulare, etc.)	2023-2025	MAI Pe domeniul de referință, au fost desfășurate cursuri pentru subofițeri și cursuri de formare profesională inițială ofițeri: Cursuri desfășurate – 14; Persoane instruite – 1229. INJ - Seminar: „ Accesul la justiție a femeilor – particularitățile aplicabilității prevederilor Convenției de la Istanbul ” <i>(17 februarie 2023)</i> Persoane instruite: 4 asistenți judiciari, 1 grefier, 9 consultanți ai procurorului, 1 colaborator din cadrul curții; - Seminar: „ Accesul la justiție a femeilor – particularitățile aplicabilității prevederilor Convenției de la Istanbul ” <i>(24 martie 2023)</i> Persoane instruite: 13 judecători, 14 procurori; - Seminar: „ Accesul la justiție a femeilor – particularitățile aplicabilității prevederilor Convenției de la Istanbul ” <i>(10 noiembrie 2023)</i> Persoane instruite: 17 asistenți judiciari, 9 grefier, 10, 3 colaborator din cadrul curții; - Seminar: „ Accesul la justiție a femeilor – particularitățile aplicabilității prevederilor Convenției de la Istanbul ” <i>(17 noiembrie 2023)</i> Persoane instruite: 11 judecători, 13 procurori. MJ Conform Planului calendaristic modular de formare continuă a personalului instanțelor judecătorești, consilierilor de probațiune, avocaților care acordă asistență juridică garantată de stat și consultanților procurorilor, în anul 2023:

						<p>-La data de 26 ianuarie, conform Ordinului nr. 10 din 17 ianuarie 2023, a fost organizat și desfășurat seminarul de instruire cu tema "Modalități de lucru cu agresorii familiari și tehnici de prevenire a violenței față de femei și copii", la care au fost delegați 25 de consilieri de probațiune.</p> <p>-De asemenea, în baza Ordinului nr. 160 din 25 septembrie 2023, a fost organizat un seminar cu același generic, la care au participat 23 de consilieri de probațiune.</p> <p>- În perioada 8-9 iunie 2023, 23 de consilieri de probațiune au luat parte la un training pentru sporirea competențelor practicienilor în abordarea sensibilă și eficientă a cazurilor de abuz sexual asupra copiilor și a infracțiunilor de exploatare sexuală comise de minori.</p> <p>- În perioada 8-10 noiembrie 2023, Consiliul European a organizat un atelier de formare pentru consilierii de probațiune și ofițerii de penitenciare, axat pe violența împotriva femeilor și violența în familie în Republica Moldova. Activitatea s-a concentrat pe îmbunătățirea expertizei participanților în înțelegerea rolului profesioniștilor în prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și fetelor, precum și a violenței în familie, la care au participat 10 consilieri de probațiune</p>
	3. Elaborarea unui Suport de curs/ghid privind intervenția și investigarea cazurilor de violență sexuală, destinat ofițerilor de urmărire penală și procurorilor	PG INJ MAI	Organizațiile necomerciale din domeniu	Suport de curs elaborat și pus în aplicare	Trimestrul II 2024	MAI În Revista „Analele științifice” ale Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne, cu nr.16/2022 a fost publicat articolul „Incrimnarea indirectă a faptelor de exploatare sexuală a persoanelor în legislația diferitor state”.
	4. Instruirea judecătorilor, procurorilor, cât și personalului din instanțele judecătorești și consultanții procurorului pe domeniul privind violența bazată pe gen și violența împotriva femeilor;	INJ	CDF	1. Numărul de seminare organizate 2. Numărul de persoane instruite.	2023-2025	INJ - Seminar: „ Particularitățile examinării cauzelor cu privire la violența în familie/violența față de copii ” (9-10 februarie 2023) Persoane instruite: 3 asistenți judiciari, 5 grefieri, 9 consultanți ai procurorului; - Seminar: „ Particularitățile examinării cauzelor cu privire la violența în familie/violența față de copii ”

						(30 noiembrie – 1 decembrie 2023) Persoane instruite: 21 asistenți judiciari, 10 grefieri, 11 consultanți ai procurorului, 2 colaboratori din cadrul curții.
5. O activitate formare formatori pe tema „Abordarea centrată pe victimă în lumina Convenției de la Istanbul”.	INJ			1. Numărul de seminare organizate 2. Numărul de persoane instruite.	2023-2025	
6. Organizarea E-cursurilor ”Violența împotriva femeilor și violența domestică” și ”Accesul femeilor la justiție”	INJ	HELP		1. Numărul de seminare organizate 2. Numărul de persoane instruite.	2023-2025	INJ - E-curs: „Accesul femeilor la justiție” (22.03.2023-22.05.2023, 27.11.2023-27.12.2023) Persoane instruite: 115; Persoane certificate: 38, dintre care 2 judecători, 2 procurori, 8 consultanți, 9 asistenți judiciari, 5 grefieri, 4 colaboratori din instanțe, 2 avocați CNAJGS, 2 formatori INJ, 1 Șef secretariat, 2 studenți, 1 specialist. -E-curs: „Violența împotriva femeilor și violența domestică” (27.11.2023-27.12.2023) Persoane instruite: 34; Persoane certificate: 7, dintre care 2 procurori, 2 consultanți ai procurorului, 2 asistenți judiciari, 1 student.
7. Organizarea e-cursurilor Gestionarea cazurilor de violență în familie	MAI MMPS INJ			Numărul de profesioniști din domeniul social absolvenți certificați	2023-2025	MAI În perioada 27.02-03.03.2023, pentru 24 funcționari publici cu statut special din cadrul MAI, a fost desfășurat un curs de perfecționare/specializare cu următorul generic „Violența în familie”. MMPS În scopul consolidării capacităților profesionale ale specialiștilor din domeniul asistenței sociale în prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și violenței domestice, în perioada februarie-martie 2023, Agenția Națională Asistență Socială au desfășurat, prin intermediul platformei e-Learning, sesiuni de instruire la cursul „Gestionarea cazurilor de violență în familie”. În acest sens au fost instruite 180 persoane din cadrul a 8 Structuri teritoriale de asistență socială.

						<p>INJ</p> <p>-E-curs: „<i>Violența împotriva femeilor și violența domestică</i>” (27.11.2023-27.12.2023)</p> <p>Persoane instruite: 34;</p> <p>Persoane certificate: 7, dintre care 2 procurori, 2 consultanți ai procurorului, 2 asistenți judiciari, 1 student.</p>
	8. Consolidarea înțelegerii ofițerilor de poliție a articolelor Convenției de la Istanbul - instruire adaptată pentru ofițerii de poliție cu privire la cazurile specifice de violență în familie (mai-iulie 2023)	MAI	Consiliul Europei	<p>1. Nr.de persoane instruite</p> <p>2. Nr. de evenimente desfășurate.</p>	2023	<p>MAI</p> <p>În baza Ordinului IGP nr.5/2023 cu privire la aprobarea Planului de efectuare a controalelor activității subdiviziunilor Poliției pentru anul 2023, au fost desfășurate 8 instruirii la care au participat 206 angajați.</p>
	9. Organizarea 3 evenimente pentru explicarea publicațiilor privind articolul 12 și articolul 60+61 din Convenția de la Istanbul și Recomandarea GREVIO nr.1 privind dimensiunea digitală a VIF pentru ofițerii de poliție (septembrie-decembrie 2023);	MMPS	Consiliul Europei	<p>1. Nr.de persoane instruite</p> <p>2. Nr. de evenimente desfășurate..</p>	2023	<p>MMPS</p> <p>În data de 21.12.2023 s-a desfășurat Evenimentul de prezentare a Recomandărilor Grupului de experți al Consiliului Europei pentru acțiunea împotriva violenței împotriva femeilor și a violenței în familie (2023).</p> <p>La data de 21 aprilie 2024, în cadrul ședinței Consiliului interministerial a fost discutată compatibilitatea legislației naționale cu Recomandarea generală nr. 1 a Grupului de experți în intervenția contra violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (GREVIO) privind dimensiunea digitală a violenței împotriva femeilor și a fetelor și a fost inițiată elaborarea Studiului de compatibilitate a cadrului juridic și instituțional al Republicii Moldova cu prevederile Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice pe dimensiune digitală.</p>
127.188 Creați centre și instituții, în care victimele violenței din partea partenerului intim, violenței sexuale și abuzului sexual asupra copiilor să	Lansarea serviciului integrat regional pentru victimele violenței sexuale	MMPS, MS, MAI	APL	<p>1. Serviciu integrat funcțional</p> <p>2. Cadrul normativ pentru pilotarea serviciului aprobat</p>	2023-2025	<p>MMPS</p> <p>În luna martie 2023 în mun. Ungheni a fost lansat primul serviciu social specializat pentru victimele violenței sexuale.</p> <p>Pilotarea Serviciului integrat regional pentru victimele violenței sexuale a fost aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 508/2023.</p>

<p>poată găsi un spațiu sigur și resurse publice pentru ruperea cercului vicios al dependenței (Insulele Marshall) / ODD 5 / ODD 16</p>					<p>Scopul Serviciului integrat este asigurarea pe parcursul pilotării a intervenției complexe și prompte, centrate pe necesitățile victimei violenței sexuale, în vederea prevenirii revictimizării și/sau a retraumatizării acesteia în procesul de acordare a asistenței.</p> <p>Serviciul este instituit în cadrul Spitalului Raional Ungheni unde vor fi deservite victime ale violenței sexuale din șase raioane: Ungheni, Fălești, Singerei, Călărași, Nisporeni și Telenești</p> <p>MAI</p> <p>Serviciul specializat pentru victimele violenței sexuale a fost înființat în cadrul proiectului EVA „Promovarea egalității de gen în raioanele Cahul și Ungheni”, finanțat de Uniunea Europeană, cofinanțat și implementat de UN Women Moldova, în parteneriat cu UNICEF Moldova și cu autoritățile centrale și locale.</p> <p>La 19 iulie 2023, Chișinău a fost pilotat primul Serviciu integrat regional pentru victimele violenței sexuale.</p> <p>Noul serviciu social va asigura intervenția complexă și promptă, centrată pe necesitățile victimei violenței sexuale, cu scopul de a preveni revictimizarea sau retraumatizarea acesteia în procesul de acordare a asistenței.</p> <p>Pilotarea serviciului va fi efectuată pe parcursul a doi ani, în cadrul Spitalului Raional Ungheni, unde vor fi deservite victime ale violenței sexuale din șase raioane: Ungheni, Fălești, Singerei, Călărași, Nisporeni și Telenești.</p> <p>Serviciile de asistență specializată vor fi prestate în baza acordurilor de colaborare cu autoritățile și instituțiile din cadrul celor șase raioane deservite: Spitalul Raional Ungheni, inspectoratele teritoriale de poliție, secțiile medico-legale, Procuratura Generală, structurile teritoriale de asistență socială, oficiile teritoriale ale Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat.</p> <p>Cât privește cadrul normativ la 19.07.2023 a fost aprobată HG nr.508/2023 cu privire la pilotarea</p>
---	--	--	--	--	--

						<p>Serviciului integrat regional pentru victimele violenței sexuale.</p> <p>Totodată, la 26 mai 2023 a intrat în vigoare HG nr.223/2023 „Cu privire la aprobarea Metodologiei de lucru a echipei de intervenție în cazurile de violență sexuală și a Instrucțiunii de lucru a echipei de intervenție în cazurile de violență sexuală”.</p> <p>În vederea asigurării implementării hotărârii menționate, prin scrisoarea nr.34/11-2332 din 07.06.2023 s-a asigurat comunicarea acesteia către toți conducătorii subdiviziunilor de urmărire penală pentru organizarea studierii și aplicării în practică de către efectivul din subordine.</p>
Domeniul de intervenție 35: Libertatea gândirii, conștiinței și religiei						
127.124 Întreprindeți acțiunile necesare pentru a asigura nediscriminarea grupurilor religioase minoritare și pentru a garanta respectarea efectivă a secularității Statului și a dreptului la libertatea religioasă (Spania) / ODD 10 / ODD 16	Monitorizarea implementării recomandărilor formulate de Consiliul pentru egalitate în raport cu cazurile de discriminare a minorităților religioase precum și sensibilizarea autorităților publice cu privire la implementare a acestora	CE	ARI	1. Număr de recomandări monitorizate 2. Număr de recomandări implementate	2024-2025	CE Consiliul a înregistrat pe parcursul anului 2023, 2 plângeri privind presupusa discriminare în baza criteriului de religie, dintre acestea 1 a fost declarată inadmisibilă, iar examinarea celeilalte plângeri a fost încetată.
Domeniul de intervenție 36: Dreptul la alimentație						
127.138 Continuați măsurile de eradicare a malnutriției în rândul femeilor și copiilor (India) / ODD 2	Asigurarea copiilor cu vârsta sub 5 ani din păturile vulnerabile cu produse alimentare, inclusiv amestecuri lactate adaptate (ALA) gratuit, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.1182/2010 „Pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de colaborare intersectorială în domeniul medico-social în vederea prevenirii și reducerii ratei mortalității materne, infantile și	Ministerul Sănătății	APL	Numărul de copii asigurați cu produse alimentare	Anual	MS Pe parcursul anului 2023, de către administrația autorităților publice locale (APL), au fost asigurați cu amestecuri lactate adaptate (ALA) - 3409 copii din păturile vulnerabile, alimentați artificial (a. 2022 - 4053). Suma alocațiilor financiare, pentru procurarea ALA diferă de la o APL la alta, în dependență de numărul copiilor cu vârsta sub 1 an, alimentați artificial.

	a copiilor cu vârsta până la 5 ani la domiciliu”.					
Domeniul de intervenție 37: Dreptul la proprietate						
127.24 Asigurați o implementare mai eficientă a dispozițiilor privind moștenirea și succesiunea din Codul civil și a altor norme conexe, pentru a elimina discrepanțele grave între lege și realitate (Spania) / ODD 5 / ODD 16	Organizarea instruirilor pentru notari	MJ Camera notarială		Instruiri realizate	2023-2025	
Domeniul de intervenție 38: Avansarea femeilor						
127.158 Întreprindeți acțiuni concrete pentru promovarea egalității de gen, în special la locul de muncă, și pentru participarea egală a femeilor la procesele decizionale și la viața economică și politică (Portugalia) / ODD 5 / ODD 10 / ODD 16	Elaborarea Conceptului și noului Program de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați pentru anii 2023-2027	MMPS ISM		1. Concept elaborat și coordonat cu CS 2. Proiect de act normativ aprobat	2023	<p>MMPS A fost aprobat Programul de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pentru anii 2023-2027 prin Hotărârea Guvernului nr. 203/2023, care își propune inclusiv și promovarea egalității de gen, în special la locul de muncă, și pentru participarea egală a femeilor la procesele decizionale și la viața economică și politică prin Obiectivul general 3: Reducerea diferențelor de gen salariale pentru muncă egală sau muncă de valoare egală și Obiectivul general 5: Promovarea femeilor, inclusiv a femeilor din grupurile subreprezentate, în funcții de conducere și în procesul decizional la nivel central și local.</p> <p>ISM Pentru promovarea egalității de gen, angajatorii și persoanele interesate au fost sensibilizate referitor la formele de manifestare a discriminării în sfera muncii, care pot evolua: la recrutare și angajare, pe parcursul relațiilor de muncă, prin stabilirea unor condiții aparent neutre, dar care au un efect disproporționat asupra unui grup</p>

						de persoane, hărțuire, stabilirea discriminatorie a unor condiții dezavantajoase în ceea ce privește regimul de lucru, neîndeplinirea obligației de acomodare rezonabilă a persoanelor cu dizabilități, instigarea la discriminare sau tratamentul discriminator prin încheierea relațiilor de muncă, situații de vulnerabilitate și manipulare orientate spre gen, nerespectarea principiului "plată egală pentru munca egală", îngrădirea drepturilor femeilor la procese decizionale și la viața economică și politică.
127.160 Elaborați și implementați politici și programe pentru a facilita integrarea femeilor pe piața muncii și pentru a reduce diferența de remunerare între femei și bărbați (Lituania) / ODD 5 / ODD 8 / ODD 10 127.161 Eliminați decalajul de remunerare între femei și bărbați și adoptați un cadru legislativ pentru aplicarea principiului remunerării egale pentru munca cu aceeași valoare (Islanda) / ODD 5 / ODD 8	Antrenarea la servicii și măsuri active în scopul angajării în câmpul muncii	MMPS ANOFM		Număr de femei angajate prin intermediul serviciilor prestate de către ANOFM	2023-2025	MMPS Pe parcursul anului 2023 la ANOFM au fost înregistrate 28890 femei aflate în căutarea unui loc de muncă, dintre care 12660 cu statut de șomer (43,8%). Au beneficiat de suport la angajarea în câmpul muncii 4008 femei aflate în căutarea unui loc de muncă, dintre care 3603 șomere (89,9%).
127.162 Implementați măsuri specifice care contribuie la garantarea unei egalități de gen mai	1. Antrenarea femeilor la serviciile și măsurile active de angajare în câmpul muncii	MMPS ANOFM		Număr de femei angajate prin intermediul serviciilor prestate de către ANOFM	2023-2025	MMPS În urma serviciilor și măsurilor de ocupare au fost angajate în câmpul muncii 4008 femei aflate în căutarea unui loc de muncă, dintre care 3603 șomere (89,9%). 20379 șomere au beneficiat de servicii de informare și 12206 de servicii de intermediare.

mari și a ocupării forței de muncă (Republica Dominicană) / ODD 5 / ODD 8 / ODD 10						<p>533 șomere au fost înmatriculate la cursuri de formare profesională pe bază de voucher, 501 șomere au absolvit cursurile.</p> <p>53 șomere au absolvit instruirea la locul de muncă, dintre care 19 au fost angajate în câmpul muncii.</p> <p>146 șomere au absolvit stagiul profesional, dintre care 75 au fost angajate în câmpul muncii.</p> <p>16 femei au beneficiat de certificarea cunoștințelor și a competențelor dobândite în contexte de educație neformală și informală.</p> <p>200 șomere au fost angajate în urma subvenționării locurilor de muncă.</p> <p>4 șomere cu dizabilități au fost angajate în urma creării sau adaptării locurilor de muncă (pentru 3 femei locurile de muncă au fost create, pentru 1 femei locul de muncă a fost adaptat).</p> <p>De servicii de angajare asistată a beneficiat 1 femeie.</p> <p>12 șomere au beneficiat de consultanță, asistență și subvenții pentru inițierea unei afaceri.</p> <p>118 șomere au fost angajate prin măsura de mobilitate a forței de muncă, iar 3 au beneficiat și de acoperirea cheltuielilor pentru transport.</p> <p>După caz, MMPS promovează un proiect de lege pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la modificarea unor acte normative (Codul muncii nr. 154/2003 și Codul Contravențional nr. 218/2008)</p> <p>https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/nu-1125-mmeps-2023_0.pdf în vederea oferirii unei oportunități mai mari de activitate în câmpul muncii și asigurării unei flexibilități normative privind munca femeilor gravide, femeilor care au născut de curând și a celor care alăptează (în speță prin operarea modificărilor la articolele 103, 110 și 111).</p>
	2. Realizarea Programului național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului	MA SIS CNA	Asociația Femeilor din Poliție	Nr. de acțiuni implementate	2023-2025	SIS

	de Securitate al ONU privind femeii pace și securitatea pentru anii 2023-2027	SV MAI	A.O. Centul de Drept al Femeilor A.O. Centul de Drept al Femeilor ANFSAI		<p>În anul 2023, SIS a promovat Agenda Rezoluției 1325 a Consiliului Securității al ONU „Femeile, Pacea și Securitatea”, prin următoarele activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ofițerii SIS au participat la seminarul destinat angajatelor din structurile de „Intelligence” cu tematica: „Women in Intelligence”, mun. București, România; - Serviciul a organizat ședința de informare a efectivului privind aprobarea Programului național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind „Femeile, Pacea și Securitatea” pentru anii 2023 – 2027 (Hotărârea Guvernului nr. 152/2023); - Serviciul a planificat instruirea ofițerilor pe tematica: „Drepturile profesionale ale femeilor în sectorul de securitate”. <p>Pe parcursul anului 2023, ofițerii SIS au participat la multiple evenimente publice, organizate de către Platforma pentru inițiative de securitate și apărare (PISA), United Nation Women, Ministerul Afacerilor Interne (MAI), după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ședința de lucru organizată de către MAI cu participarea experților Centrului de Guvernanță a Sectorului de Securitate de la Geneva (DCAF) cu genericul: - „Rezoluția 1325 a CS al ONU”; - masa rotundă în cadrul proiectului „Academia de Securitate 2023, Ediția 1: „Securitatea Umană” și „Femeile, Pacea și Securitatea: viziuni și perspective”; - tabăra de toamnă cu tematica: „Abordarea securității umane în politici de securitate”; - ședința de lucru în cadrul Programului național de implementare a Rezoluției 1325 a CS al ONU pentru elaborarea unui plan de Comunicare Strategică; - evenimentul public cu genericul: „Rolul organizațiilor de femei și a societății civile în supravegherea democratică a sectorului de securitate și prevenirea conflictelor”. <p>CNA</p>
--	---	-----------	--	--	--

					<p>Prin Ordinul Conducerii CNA au fost delegați 2 colaboratori la data de 19.09.2023, pentru participarea la atelierul de lucru cu angajații desemnați responsabili de realizarea Programului național de implementare a rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027, aprobat prin HG nr. 152/2023.</p> <p>La fel, 2 colaboratori au fost delegați în perioada 23.10.2023-27.10.2023 pentru participare la cursul de instruire cu genericul ”Implementarea Programului Național ”Femeile, Pacea și Securitatea”” organizat de către Ministerul Afacerilor Interne.</p> <p>De asemenea, prin Ordinul Conducerii CNA a fost delegat un colaborator pentru participare la cursul de formare de formatori – femei în domeniul de securitate și apărare, care a avut loc în perioada 11.12.2023-23.12.2023.</p> <p>Totodată, în Ordinul directorului CNA nr. 05 din 16.01.2023 ”Cu privire la aprobarea Planului de dezvoltare profesională continuă a angajaților CNA pentru anul 2023”, a fost inclus cursul de instruire privind încadrarea aspectelor de nediscriminare și egalitate de gen în activitatea Centrului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hărțuirea la locul de muncă. Investigarea cazurilor de discriminare, hărțuire sexuală și morală, precum și a violenței pe bază de gen din cadrul sectorului de securitate; - Egalitatea de gen și nediscriminare la locul de muncă. <p>Astfel, în perioada 12-15.09.2023, prin ordinul Conducerii Centrului au fost delegați 50 colaboratori pentru participare la cursul de instruire menționat supra.</p> <p>În acest context, a fost elaborat un comunicat de presă în română și engleză și o postare cu titlul ”Ofițerii CNA au participat la un seminar despre egalitatea de gen”, elaborat pe 18.09.2023 privind participarea ofițerilor Centrului Național Anticorupție la seminarul ”Egalitatea de gen și nediscriminarea, combaterea hărțuirii sexuale, a</p>
--	--	--	--	--	---

						<p>bullying-lui și a violenței în bază de gen la locul de muncă”, care a fost organizat în perioada 12-15 septembrie 2023.</p> <p>MAI Pe parcursul anului 2023 au fost implementate 20 de acțiuni.</p> <p>SV Pe parcursul anului 2023, au fost desfășurate 55 de activități (instruiri, ateliere de lucru, weibinare, traininguri, conferințe), cu suportul partenerilor internaționali și naționali OSCE, OMV, UN Women, Institutul Administrare Publică (USM) la care au participat fiind instruiți 145 de funcționari vamali.</p>
<p>127.163 Continuați acțiunile de consolidare a abilitării femeilor în domeniile politic, social și economic (Bulgaria) / ODD 5</p> <p>127.164 Sporiți participarea femeilor la luarea deciziilor, precum și preveniți și abordați violența bazată pe gen (Canada) / ODD 5 / ODD 10</p>	<p>Implementarea Programului „Suport pentru co-crearea programelor de abilitare economică a femeilor supraviețuitoare a violenței în bază de gen”</p>	<p>MMPS ME</p>	<p>UN Women</p>	<p>Număr de evenimente la nivel local, număr participante la program</p>	<p>2023</p>	<p>MMPS Programul ”Suport pentru co-crearea programelor de abilitare economică a femeilor supraviețuitoare a violenței în bază de gen a fost implementat de Centrul de Drep al Femeilor în parteneriat cu MMPS și Agenția Națională pentru Ocupare a Forței de Muncă cu susținerea UN Women și sprijinul financiar al Suediei. Scopul Programului este susținerea abilitării economice a femeilor prin dezvoltarea și pilotarea programelor de abilitare economică în 5 raioane selectate. În acest sens, au fost dezvoltate și pilotate 5 programe de abilitare economică de scară mică în parteneriat cu autoritățile publice, prestatorii de servicii, și alte părți interesate în raioanele Soroca, Bălți, Hîncești, Telenești și Ștefan-Vodă.</p> <p>Dezvoltarea programelor de abilitare economică a supraviețuitoarelor a fost realizată print-un proces participativ cu implicarea activă a actorii naționali și locali astfel ca procesul de abilitare economică să fie parte a răspunsului sistemic la prevenirea și combaterea violenței în familie. Programele prevăd mecanismele de coordonare și cooperare necesare pentru implementarea cu succes a acestora prin integrarea unui ciclu complet de sprijin a supraviețuitoarelor care prevede servicii esențiale cuprinzătoare și care integrează componenta de</p>

						<p>abilitare economică. În cadrul programelor au fost create 5 platforme de dialog între actorii naționali și locali și au devenit parte a unei platforme de dialog pentru avansarea proceselor de abilitare economică a supraviețuitoarelor , părțile interesate se implică activ în crearea de instrumente de abilitare;</p> <p>Totodată,pe platformele de dialog create au fost organizate 6 sesiuni de consultare în cadrul cărora au fost implicați 92 reprezentanți ai MMPS; APL; STAS; STOFM; actori locali prestatori de servicii care au contribuit la procesul de co-creare și pilotare a programelor de abilitare de scară mică;</p> <p>Au fost create și dezvoltate 5 concepte de programe-pilot elaborate și validate în cadrul consultărilor extinse. În rezultatul pilotării programelor 290 de femei și fetele din Hîncești, Stefan –Vodă, Soroca, Bălți și Telenești au beneficiat de servicii de abilitare economică, din care 126 de victime au beneficiat de ateliere de orientare vocațională de 5 zile, 86 de femei au beneficiat de orientare către angajare și de învățare peer-to-peer folosind metoda PLATO, 78 de femei au beneficiat de sesiuni de orientare în afaceri de 3 zile; 50 de femei au beneficiat de sesiuni de mentorat.</p>
127.165 Concentrați eforturile suplimentare pe abilitarea economică a femeilor, în special pentru cele aflate în situații vulnerabile sau din grupuri minoritare (Armenia) / ODD 5	Aprobarea noului Program destinat femeilor în afaceri	MDED		Hotărâre de Guvern aprobată	2023	<p>MDED</p> <p>A fost aprobat Programul de Susținere a Antreprenoratului Feminin (Hotărârea Guvernului nr. 809/2023), scopul căruia este creșterea oportunităților economice pentru femei prin facilitarea accesului la investiții și asistență pentru dezvoltarea afacerilor gestionate de femei, reducerea barierelor la inițierea sau dezvoltarea unei afaceri, contribuirea la realizarea politicilor prioritare privind egalitatea de gen și dezvoltarea economică.</p>
127.166 Continuați promovarea egalității de gen și protejați mai bine drepturile femeilor și ale	Elaborarea Conceptului și noului Program de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați pentru anii 2023-2027	MMPS ISM		1. Concept elaborat și coordonat cu CS 2. Proiect de act normativ aprobat	2023	<p>MMPS</p> <p>A fost aprobat Programul de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pentru anii 2023-2027 prin Hotărârea Guvernului nr.203/2023 care își propune inclusiv și promovarea egalității de gen, în special la locul de</p>

copiilor (China) / ODD 5						muncă, și pentru participarea egală a femeilor la procesele decizionale și la viața economică și politică. Totodată, prin Obiectivul 2 al prezentului Program se urmărește sporirea protecției sociale pentru mai multe persoane care sunt implicate în activități de îngrijire pe termen lung a membrilor de familie.
Domeniul de intervenție 39: Copiii: justiția juvenilă						
127.189 Excludeți măsurile de izolare disciplinară a minorilor (Insulele Marshall) / ODD 16	Realizat. Nu se aplică în prezent măsuri de izolare disciplinară a minorilor în instituțiile penitenciare.					
Recomandări <u>notate</u> (Republica Moldova nu și-a asumat angajamente pentru implementarea lor, dar poate întreprinde acțiuni pentru realizare)						
127.35 Încheiați procesul de implementare a reformelor legislative pentru a consolida rolul Ombudsmanului și al Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, garantându-le astfel independența financiară și oferindu-le împuternicirea corespunzătoare de investigare, recomandare și sancționare (Mexic) / ODD 16	Realizat. <i>Similar cu recomandările nr.127.32 și 127.33</i>	MJ, MF				
127.1 Ratificați Convenția internațională privind protecția	Ratificarea Convenției internaționale privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor și a membrilor familiilor lor, și	MAI MMPS MAEIE				

<p>drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora (Bangladesh); (Albania) (Chile) / ODD 16</p> <p>127.2 Luați în considerare ratificarea Convenției internaționale privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora (Senegal); (Filipine); Luați în considerare aderarea la Convenția internațională privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora (Indonezia); Luați în considerare ratificarea Convenției internaționale privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora (Niger) / ODD 16</p>	<p>anume faptul că, este prematur ca țara noastră să inițieze procedura de ratificare a Convenției, adoptată la New York, la 18.12.1990 (pct.7.3.,7.5., 7.6.,7.7. și 7.8.), întrucât implementarea acesteia ar solicita mai multe obligații pentru RM în raport cu beneficiile oferite pentru cetățenii noștri în străinătate. Totodată, menționăm că, documentul în cauză a fost ratificat de majoritatea statelor din Africa și America de Sud, state în care activează un număr mic de cetățeni ai Republicii Moldova.</p>					
<p>127.3 Ratificați Convenția internațională privind protecția</p>		<p>MAI, MAEIE</p>				<p>MAI Ratificarea Convenției internaționale privind protecția tuturor persoanelor împotriva dispariției forțate este irelevantă Republicii Moldova.</p>

<p>tuturor persoanelor împotriva dispariției forțate (Slovacia); (Chile); (Mexic); (Lituania) / ODD 16</p> <p>127.4 Ratificați Convenția internațională privind protecția tuturor persoanelor împotriva dispariției forțate, care este un instrument important de prevenire (Mongolia) / ODD 16</p> <p>127.6 Accelerați procedurile interne pentru ratificarea Convenției internaționale privind protecția tuturor persoanelor împotriva dispariției forțate (Uruguay) / ODD 16</p> <p>127.7 Ratificați Convenția internațională privind protecția tuturor persoanelor împotriva dispariției forțate, pe care Republica Moldova a semnat-o în anul 2007 (Japonia) / ODD 16</p> <p>127.8 Luați în considerare adoptarea măsurilor necesare în vederea ratificării Convenției</p>						<p>Se menționează că, respectiva acțiune s-a regăsit anterior în Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018-2022, însă nu a fost realizată din motive obiective, iar recent în contextul relansării procedurii de ratificare a Convenției menționate, Ministerul Afacerilor Interne și-a exprimat argumentat poziția prin intermediul scrisorii nr. 18/3588 din 09 august 2023 cu privire la inoportunitatea și ratificarea prematură a Convenției.</p> <p>Așadar, au fost identificate potențiale impedimente în asigurarea respectării dispozițiilor Convenției pe teritoriul din stânga Nistrului controlat de structurile autoproclemate, care funcționează în afara câmpului legal al Republicii Moldova. Și anume, implementarea Convenției prin prisma principiului integrității teritoriale, ținând cont de actuala imposibilitate a statului de a exercita un control efectiv în regiunea transnistreană.</p> <p>Prin urmare, inexistența unor mecanisme eficiente pentru aplicarea Convenției pe întreg teritoriul țării generează problema punerii în aplicare a legislației naționale în raioanele de est ale țării și accesul reprezentanților autorităților publice întru exercitarea atribuțiilor de serviciu, inclusiv în cazul unor eventuale investigații prevăzute de această Convenție.</p>
--	--	--	--	--	--	---

internaționale privind protecția tuturor persoanelor împotriva dispariției forțate (Argentina) / ODD 16						
127.14 Ratificați Protocolul opțional la Pactul opțional la Convenția internațională cu privire la drepturile economice, sociale și culturale (Portugalia) / ODD 16		MMPS, MAEIE				
127.15 Ratificați și implementați Protocolul din 2014 la Convenția OIM privind munca forțată din 1930 (Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord) / ODD 16		MMPS, MAEIE				MMPS Subiectul necesită examinare pentru constatarea necesităților de racordare (alinieră) a cadrului normativ național la prevederile Protocolului 2014. https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORML_EXPUB:12100:0::NO::P12100_INSTRUMENT_ID:3174672
127.16 Ratificați Convenția nr. 169 a Organizației Internaționale a Muncii privind popoarele indigene și tribale (Danemarca) / ODD 16						
127.207 Luați măsuri legislative eficiente pentru a preveni înlocuirea limbii ruse ca limbă de comunicare interetnică în toate domeniile vieții	Elaborarea Avizului generalizat a proiectului de lege cu privire la statutul limbii ruse pe teritoriul Republicii Moldova (inițiativa legislativă nr. 106 din 20.04.2023)	MEC, ARI		Aviz elaborat	2023	MEC În proces de definitivare. La recomandarea Cancelariei de Stat de a avea avizele de la toate autoritățile publice centrale la inițiativa legislativă nr. 106 din 20.04.2023, în ședința de Guvern din 09.06.23 a fost solicitat public avizul de la UTA Găgăuzia. Dar el nu a fost prezentat până la moment.

statului și societății (Federația Rusă) / ODD 10						
127.34 Consolidati resursele acordate instituțiilor responsabile pentru protecția drepturilor omului și lupta împotriva discriminării, în special Avocatului Poporului, Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Biroului Mediatorului (Franța) / ODD 16		MF				MF Pentru anul 2023 au fost aprobate mijloace financiare în volum de 22,5 mil. lei, pentru Oficiul Avocatului Poporului, din care la situația din 31.12.2023 au fost executate 23,1 mil. lei sau 93,2% din alocațiile precizate. Consiliului pentru Egalitate, i-au fost aprobate mijloace financiare în volum de 6,3 mil. lei, din care la situația din 31.12.2023 au fost executate 6,0 mil. lei sau 95,1% din alocații precizate. Pentru anul 2024 au fost aprobate mijloace financiare în bugetul Oficiului Avocatului Poporului în volum de 24,4 mil. lei. Consiliului pentru Egalitate i-au fost aprobate mijloace financiare în volum de 6,6 mil. lei.
127.36 Consolidati rolul și independența Instituției Ombudsmanului și a Consiliului pentru Egalitate, asigurând, printre altele, oferirea de către aceștia a remediilor eficiente și garantând independența lor financiară cu resurse bugetare și umane suficiente pentru funcționarea lor corespunzătoare și eficientă (Serbia) / ODD 16	Realizat. <i>Similar cu recomandările nr.127.32 și 127.33</i>	MJ, MF				
127.37 Consolidati capacitățile Instituției Avocatului Poporului în vederea	Realizat. <i>Similar cu recomandările nr.127.32 și 127.33</i>	MJ				

monitorizării și protecției drepturilor omului în regiunea transnistreană (Belgia) / ODD 16						
127.54 Implementați un plan cuprinzător de combatere a discriminării, indiferent de motivul pe care aceasta se bazează (naționalitate, etnie, religie, dizabilitate, gen, orientare sexuală, altele), inclusiv criminalizarea infracțiunilor motivate de ură (Argentina) / ODD 10 / ODD 16		MJ				
127.63 Implementați măsuri legislative de prevenire a discriminării persoanelor LGBTQI (Cipru) / ODD 10 / ODD 16	Realizat. Acțiunea a fost realizată prin ajustarea cadrului legal, în speta Legea nr. 121/2012 privind asigurarea egalității de șanse.	MJ				
127.64 Implementați măsuri suplimentare de promovare a egalității de drepturi în fața legii a comunității LGBTI (Republica Dominicană) / ODD 10		CE	OAP			CE Consiliul pentru egalitate a lansat campania de sensibilizare “Zero Discriminare”, precum și Campania de sensibilizare „Toți diferiți, toți egali”.
127.94 Extindeți mandatul Consiliului pentru Prevenirea Torturii pentru a	Realizat. În sensul Legii nr.52/2014, membrii Consiliului aleg în mod independent locurile care	MJ				

<p>include vizitele regulate, fără obstacole și neanunțate în toate locurile în care persoanele sunt private de libertate, inclusiv în spitalele de psihiatrie și instituțiile psihoneurologice, precum și în instituțiile rezidențiale pentru copii, în conformitate cu recomandarea Comitetului împotriva Torturii (Croatia) / ODD 3 / ODD 16</p>	<p>urmează să fie vizitate și persoanele cu care doresc să discute. Pentru a efectua vizitele preventive și de monitorizare nu este necesară înștiințarea prealabilă, nici permisiunea vreunei autorități. Nu se considera necesar ajustarea cadrului legal.</p>					
<p>127.123 Adopți un cadru de reglementare specific pentru protejarea apărătorilor drepturilor omului și a jurnaliștilor cu un buget suficient, precum și o planificare corespunzătoare a acțiunilor de către autoritățile competente pentru drepturile omului cu participarea Ministerului Afacerilor Interne (Spania) / ODD 16</p>	<p><i>Recomandarea respectiva se va cumula cu altele de acest gen, expuse mai sus, la Domeniul de intervenție nr. 2</i></p>	<p>MJ, MF, MAI</p>				
<p>127.50 Elaborati și implementati o strategie</p>	<p><i>Nu se considera rațional elaborarea unei strategii naționale la subiect. Măsuri</i></p>	<p>MJ</p>				

cuprinzătoare pentru prevenirea și combaterea discursului instigator la ură (Islanda) / ODD 10 / ODD 16	<i>privind combaterea discursului de ură sunt prevăzute în planurile de acțiuni ale autoritatilor publice centrale, inclusiv este un proiect al CoE care se implementează pe componenta respectivă. Vom raporta, în măsura realizării, rezultatele atinse.</i>					
127.68 Elaborați o strategie cuprinzătoare pentru prevenirea și combaterea discursurilor instigatoare la ură la adresa persoanelor LGBTI+, inclusiv prin instituirea unui mecanism de monitorizare, îmbunătățirea mecanismelor de sancționare și cooperarea mai bună între organele de aplicare a legii pentru a facilita urmărirea penală a discursurilor instigatoare la ură (Irlanda) / ODD 10 / ODD 16	Asigurarea acordării de servicii în condiții nediscriminatorii tuturor persoanelor, inclusiv persoanelor LGBT	MAI PG	Inspectoratele de poliție ONG-uri	Servicii acordate în condiții nediscriminatorii	2023-2025	MAI Pe parcursul anului 2023, nu au fost înregistrate cazuri de discriminare din partea polițiștilor. PG În anul 2023 de către Procuratura Generală nu au fost programate și, respectiv realizate careva generalizări cu referire la acest domeniu.
127.174 Revizuiți legislația și politicile cu privire la violența sexuală și bazată pe gen pentru a asigura disponibilitatea și accesibilitatea asistenței juridice pentru victime și	Modificarea legislației în vederea asigurării drepturilor victimelor în cazul infracțiunilor privind violența sexuală (MJ) Ajustarea cadrului legislativ în vederea asigurării accesului	MJ, MAI	Organizații necomerciale	Cadrul legislativ modificat	2023-2024	MAI În vederea neadmiterii încălcării drepturilor victimelor violenței domestice sau violenței sexuale la etapa de urmărire penală și la etapa examinării cauzelor în instanța de judecată, MAI, de comun cu partenerii autorităților publice centrale ale statului și sectorul asociativ, prin Legea nr. 316/2022 pentru modificarea unor acte normative (asigurarea drepturilor victimelor în cazul infracțiunilor privind

supraviețuitori și tragerea la răspundere a făptuitorilor (Australia) / ODD 3 / ODD 5	victimelor violenței în familie la justiție <i>Ațiunea a fost realizată.</i>					viața sexuală și violența în familie, în vigoare din 09.01.2023), au fost operate mai multe modificări la Codul penal, Codul de procedură penală, Codul de procedură civilă, Codul de executare și Codul contravențional.
	Partea recomandării referitoare la accesul la asistența juridică pentru victime și supraviețuitoare se regăsește în legislația națională, și anume: - art.58 și 60 din Codul de procedură penală - art.19 din Legea nr.198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat. Prin urmare, nu necesită întreprinderea a careva măsuri. Cît privește tragerea la răspundere a făptuitorului, aceasta ar presupune unele activități cu referire la instruirea efectivului Poliției privind intervenția eficientă în cazurile violenței față de femei și a violenței în bază de gen, similar acțiunilor prevăzute pentru recomandarea 127.168 din Domeniul de intervenție 24 „Violența împotriva femeilor” Prin Legea nr.316 din 17.11.2022 au fost modificate unele acte normative privind asigurarea drepturilor victimelor în cazul infracțiunilor privind viața sexuală și violența în familie.					

Obiectivele de Dezvoltare Durabilă:

1. Fără sărăcie	10. Inegalități reduse
-----------------	------------------------

<p>2. Foamete „zero”</p> <p>3. Stare de sănătate bună și bunăstare</p> <p>4. Educație de calitate</p> <p>5. Egalitatea de gen</p> <p>6. Apă curată și canalizare</p> <p>7. Energie curată și la prețuri accesibile</p> <p>8. Muncă decentă și creștere economică</p> <p>9. Industrie, inovare și infrastructură</p>	<p>11. Orașe și comunități durabile</p> <p>12. Consum și producție responsabile</p> <p>13. Acțiune climatică</p> <p>14. Viața sub apă</p> <p>15. Viața terestră</p> <p>16. Pace, justiție și instituții puternice</p> <p>17. Parteneriate pentru realizarea obiectivelor</p>
---	--

ABREVIERI:

AM – Agenția de Mediu

ANOFM – Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă

ANP – Administrația Națională a Penitenciarelor

ARI – Agenția Relații Interetnice

BPR – Biroul politici de reintegrare

CA – Consiliul Audiovizualului

CC – Consiliul Concurenței

CEC – Comisia Electorală Centrală

CNA – Centrul Național Anticorupție

CNAJGS – Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat

CE – Consiliul pentru Egalitate

CS – Cancelaria de Stat

CSM – Consiliul Superior al Magistraturii

CSP – Consiliul Superior al Procurorilor

INJ – Institutul Național al Justiției
ISM – Inspectoratul de Stat al Muncii
MAEIE – Ministerul Afacerilor Interne și Integrării Europene
MAI – Ministerul Afacerilor Interne
MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
MEC – Ministerul Educației și Cercetării
MF – Ministerul Finanțelor
MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
MJ – Ministerul Justiției
MM – Ministerul Mediului
MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale
MS – Ministerul Sănătății
OAP – Oficiul Avocatului Poporului
PA – Procuratura Anticorupție
PG – Procuratura Generală
SIS- Serviciul de Informații și Securitate
SV – Serviciul Vamal
UAM – Uniunea Avocaților din Republica Moldova